

СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Језик
српског народа

ЈУ Службени гласник Републике Српске, Бања Лука, Вељка Млађеновића бб Телефон/факс: (051) 456-331, 456-341 E-mail: slglasnikrs@blic.net slgl.finance@blic.net slgl.oglasia@blic.net	Четвртак, 16. септембар 2010. године БАЊА ЛУКА Број 90 Год. XIX www.slglasnik.org	Жиро-рачуни: НЛБ Развојна банка а.д. Бања Лука 562-099-00004292-34 Volksbank а.д. Бања Лука 567-162-10000010-81 Нова бањалучка банка АД Бања Лука 551-001-00029639-61 Комерцијална банка а.д. Бања Лука 571-010-00001043-39
--	---	--

На основу члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08) и члана 26. Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. августа 2010. године, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ПОСТАВЉЕЊУ ПОМОЋНИКА МИНИСТРА ЗА РЕСОР БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ И ЗАШТИТЕ ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА РАТА У МИНИСТАРСТВУ РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ

1. Милуновић (Рајко) Душко, магистар социологије, поставља се за помоћника министра за Ресор борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних жртава рата у Министарству рада и борачко-инвалидске заштите, на период од пет година.

2. Ово рјешење ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-1810/10
26. августа 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

На основу члана 43. став 6. Закона о Влади Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), члана 12. Закона о министарским, владиним и другим именованима Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 41/03), а у вези са чланом 87. став 4. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08 и 11/09) и чланом 34. Закона о државним службеницима ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), Влада Републике Српске, на сједници од 26. августа 2010. године, донијела је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

О ИМЕНОВАЊУ ДИРЕКТОРА ЗАВОДА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ ОДРАСЛИХ

1. Мира Бера именује се за директора Завода за образовање одраслих, на мандатни период од пет година.

2. Ово рјешење ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 04/1-012-2-1801/10
26. августа 2010. године
Бања Лука

Предсједник
Владе,
Милорад Додик, с.р.

1355

На основу члана 62. алинеја трећа Закона о буџетском систему Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" - Пречишћени текст, бр. 54/08, 126/08 и 92/09),

члана 14. став 2. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", број 36/09) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08 и 11/09), министар финансија доноси

П РА В И Л Н И К

О БУЏЕТСКИМ КЛАСИФИКАЦИЈАМА, САДРЖИНИ РАЧУНА И ПРИМЈЕНИ КОНТНОГ ПЛАНА ЗА КОРИСНИКЕ ПРИХОДА БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ, ОПШТИНА, ГРАДОВА И ФОНДОВА

1 - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником прописују се буџетске класификације и буџетско рачуноводствено поље, аналитичка фондовска, организациона, економска и функционална класификација.

Члан 2.

Одредбе овог правилника примјењују се на буџетске кориснике и фондове дефинисане чланом 2. Закона о буџетском систему Републике Српске (у даљем тексту: корисници буџета или буџетски корисници).

Члан 3.

(1) За потребе примјене одредаба овог правилника користе се дефиниције преузете из Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор (у даљем тексту: МРС-ЈС), које су дате у Прилогу 1 овог правилника и чине његов саставни дио.

(2) Осим дефиниција из Прилога 1, за рачуноводствено обухватање и исказивање имовине, обавеза, нето имовине, расхода и прихода корисника буџета, у мјери у којој је то примјениво, користе се и друге дефиниције садржане у релевантним рачуноводственим стандардима и другим прописима.

II - БУЏЕТСКЕ КЛАСИФИКАЦИЈЕ И БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВЕНО ПОЉЕ

Члан 4.

Стандардне буџетске класификације су:

- фондовска,
- организациона,
- економска,
- подекономска (субаналитичка),
- функционална и
- програмска (пројектна).

Члан 5.

(1) Буџетско рачуноводствено поље чине 33 знака груписана у шест сегмената (стандардне буџетске класификације):

а) фондовски код	2 знака,
б) организациони код	8 знакова,
в) економски код	6 знакова,
г) подекономски (субаналитички) код	6 знакова,
д) функционални код	4 знака и
ђ) програмски (пројектни) код	7 знакова.

(2) Буџетско рачуноводствено поље обавезно користе буџетски корисници, који су укључени у трезорски систем пословања, за унос и књижење финансијских трансакција у Главну књигу трезора.

III - ФОНДОВСКА КЛАСИФИКАЦИЈА

Члан 6.

(1) Буџетски корисници воде књиговодство буџета по начелу фондовског књиговодства.

(2) Фонд је рачуноводствена цјелина која обухвата рачуне на којима се евидентирају новчана средства и друге финансијске изворе, заједно са свим обавезама који се на њих односе и припадајућим салдима и промјенама на њима.

(3) Издвајање фондова врши се у сврху обављања специфичних активности или постизања одређених циљева, у складу са посебним прописима и/или ограничењима.

(4) Трансакције између фондова буџетских корисника евидентирају се преко интерних рачуна.

(5) Буџетски корисник се за рачуноводствене сврхе посматра као цјелина која се састоји од ужих рачуноводствених цјелина који се називају "фондовима".

(6) Буџетски фонд није правно лице.

Члан 7.

Буџетски корисници уносе податке у пословне књиге према следећој фондовској класификацији:

- а) општи фонд (01),
- б) фонд прихода по посебним прописима (02),
- в) фонд грантова (03),
- г) фонд средстава приватизације и сукцесије (04) и
- д) фонд за посебне пројекте (05).

Члан 8.

(1) Општи фонд представља буџет у ужем смислу ријечи и користи се за исказивање свих средстава и свих активности буџетских корисника, осим оних који се према посебним захтјевима исказују на другим фондовима.

(2) Фонд прихода по посебним прописима користи се за евидентирање средстава која се на основу прописа користе само у посебне сврхе и свих активности које се финансирају из тих средстава, као нпр. властити приходи буџетских корисника којима је Законом о извршењу буџета дато право да слободно њима располажу, а који нису укључени у општи фонд.

(3) Фонд грантова користи се за евидентирање грантова буџетских корисника и свих активности које се финансирају из тих средстава, а који нису укључени у општи фонд.

(4) Фонд средстава приватизације и сукцесије користи се за евидентирање средстава приватизације и сукцесије и свих активности које се финансирају из тих средстава, а које нису укључене у општи фонд, нпр. Развојни програм Републике Српске.

(5) Фонд за посебне пројекте користи се за евидентирање средстава намијењених посебним пројектима и свих активности на реализацији односних пројеката који нису укључени у општи фонд, нпр. коришћење приступних фондова Европске уније и слично.

IV - ОРГАНИЗАЦИОНА КЛАСИФИКАЦИЈА

Члан 9.

Организациона класификација омогућава идентификовање финансијске одговорности на нивоу надлежне институције, организационе буџетске јединице и крајње потрошачке јединице буџета.

Члан 10.

Организациона класификација буџетских корисника и фондова (шифарник) који су укључени у трезорски систем пословања прописује се Рјешењем министра финансија и објављује у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 11.

(1) Структура организационе класификације корисника буџета Републике Српске (у даљем тексту: буџет Републике) је следећа:

- а) надлежна институција (министарство) 2 знака,
- б) буџетска организација 2 знака и
- в) потрошачка јединица 3 знака.

(2) Приликом уноса и књижења трансакција у Главну књигу трезора, последице шифре надлежне институције и буџетске организације, а прије шифре потрошачке јединице, уписује се знак 0.

Члан 12.

(1) Структура организационе класификације корисника буџета општина/градава је следећа:

- а) град 1 знак,
- б) општина 3 знака и
- в) потрошачка јединица 3 знака.

(2) Приликом уноса и књижења трансакција у Главну књигу трезора, последице шифре града и општине, а прије шифре потрошачке јединице, уписује се знак 0.

(3) За институције које имају вишеструке изворе финансирања (буџет Републике и буџет локалне заједнице), као што су средње школе и институције културе, користе се шифре буџетских корисника из Главне књиге трезора Републике Српске.

V - ЕКОНОМСКА КЛАСИФИКАЦИЈА

Члан 13.

Економска класификација је прописана Аналитичким контним планом за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова и фондова (у даљем тексту: Контни план).

Члан 14.

Контним планом утврђене су бројчане ознаке и називи конта по којима су корисници буџета обавезни да у књиговодству исказују имовину, обавезе, изворе, буџетске и остале приходе и примитке, буџетске и остале расходе и издатке, и резултат.

Члан 15.

Контни план сачињавају класе, групе, подгрупе, синтетичка конта, подсинтетичка конта и аналитичка конта.

Члан 16.

Корисници буџета обавезни су да пословне промјене исказују на прописаним шестоцифреним аналитичким контима садржаним у Контном плану.

Члан 17.

Контни план је дат у Прилогу 2 овог правилника и чини његов саставни дио.

Класа 0 - Нефинансијска имовина

Члан 18.

(1) Нефинансијска имовина се према рочности (року трајања/употребе) дијели на:

а) нефинансијску имовину у сталним средствима - од које се очекују економске користи или услужни потенцијал у периоду дужем од годину дана и/или периоду дужем од уобичајеног циклуса пословања, кроз могућност да се користи у процесу производње, да се користи у административне сврхе или да се прода, иако трговина није превасходан разлог држања имовине, односно за коју се не очекује да ће бити утрошена или конвертована у готовину у периоду краћем од годину дана и/или периоду краћем од уобичајеног циклуса пословања и

б) нефинансијску имовину у текућим средствима - од које се очекују економске користи или услужни потенцијал у периоду краћем од годину дана и/или у току уобичајеног циклуса пословања, кроз могућност да се користи у процесу производње, да се користи у административне сврхе или да се прода, односно која се држи превасходно за потребе трговине и/или за коју се очекује да ће бити утрошена или конвертована у готовину у периоду краћем од годину дана и/или у току уобичајеног циклуса пословања.

(2) Нефинансијска имовина у сталним средствима може настати као резултат производног процеса - произведена стална имовина, односно као изум друштва или природним путем - драгоцјености и непроизведена стална имовина, а укључује и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми и авансе.

(3) Нефинансијску имовину у текућим средствима чине залихе различитих властитих и туђих учинака који се чувају за употребу, производњу и/или продају, укључујући и сталну имовину намијењену продаји, имовину из обустављеног пословања и авансе за нефинансијску имовину у текућим средствима.

Члан 19.

На контима подгрупе **011 - Произведена стална имовина** исказују се зграда и објекти, постројења и опрема, биолошка имовина, инвестициона имовина и нематеријална произведена имовина.

Члан 20.

(1) Зграде и објекти обухватају стамбене, пословне, саобраћајне и остале објекте у употреби, који су изграђени, купљени, прибављени на финансијски лизинг или стечени на други начин.

(2) Признавање и вредновање зграда и објеката се врши у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Вредновање приликом почетног признавања се врши по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је средство стечено у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност средства, његово почетно вредновање се врши по фер вриједности на дан стицања.

(4) Вредновање након почетног признавања се врши примјеном модела набавне вриједности - амортизовањем признате вриједности средства, умањене за процијењену резидуалну вриједност и евентуалне акумулиране губитке од умањења вриједности током његовог вијека трајања или примјеном модела ревалоризације.

(5) Обрачун амортизације се врши примјеном линеарне методе или изузетно, по одлуци управе корисника буџета, примјеном других дозвољених метода. Израчунати износ амортизације признаје се као текући трошак на аналитичким контима амортизације зграда и објеката 471211, 471212, 471213 и 471219 и књижи се на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности зграда и објеката 011119, 011129, 011139 и 011199.

(6) Провјера да ли је дошло до обезвређења имовине на дан билансирања врши се у складу са МРС-ЈС 21 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ утврђеног обезвређења признаје се текући трошак на аналитичком конту 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине и

врши књижење на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности зграда и објеката 011119, 011129, 011139 и 011199.

(7) Процјена фер вриједности врши се примјеном ревалоризационог модела у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ повећања фер вриједности средства које је предмет ревалоризације врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине. За износ смањења фер вриједности врши се пропорционално смањење салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на дуговој страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине до износа расположивог салда ревалоризационих резерви на тој групи средстава, а остатак се признаје као текући трошак на аналитичком конту 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Уколико се приликом нове ревалоризације утврди повећање фер вриједности средства које је претходно ревалоризовано на ниже, врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, до висине претходно књиженог трошка по основу ревалоризације те групе средстава признаје се текући приход на аналитичком конту 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, док се остатак књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине.

(8) Трошкови амортизације и трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 21.

(1) Постројења и опрема обухватају превозна средства, канцеларијску опрему, алат и инвентар, комуникациону опрему, гријну, расхладну и заштитну опрему, медицинску и лабораторијску опрему, опрему за образовање, науку, културу и спорт, специјалну опрему, производно-услугну опрему, алат и инвентар и остала постројења и опрему у употреби, која је купљена, прибављена на финансијски лизинг или стечена на други начин.

(2) Признавање и вредновање постројења и опреме врши се на исти начин као и код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитичка конта корекције вриједности постројења и опреме 011219, 011229, 011239, 011249, 011259, 011269, 011279, 011289, 011299, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине, аналитичка конта амортизације постројења и опреме 471221, 471222, 471223, 471224, 471225, 471226, 471227, 471228 и 471229, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине.

Члан 22.

(1) Биолошка имовина обухвата животиње - основно стадо и биљке - вишегодишње засаде који се узгајају и повремено или стално користе за производњу осталих добара и услуга у периоду дужем од једне године. Животиње и биљке, као што је стока која се узгаја за клање или дрвеће које се његује за сјечу, класификују се као залиха - текућа имовина.

(2) Признавање и вредновање биолошке имовине врши се у складу са Међународним рачуноводственим стандардом (у даљем тексту: МРС) 41 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Почетно вредновање биолошке имовине, као и вредновање на сваки датум билансирања, врши се по фер вриједности умањеној за процијењене трошкове продаје на мјесту продаје. Уколико се вредновање биолошке имовине

врши по фер вриједности, не врши се амортизација, а ефекти промјене фер вриједности се књиговодствено евидентирају преко аналитичког конта 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичких конта корекције вриједности биолошке имовине 011319, 011329 и 011399.

(4) За биолошку имовину за коју цијене на тржишту нису утврђене и за које алтернативни поступци процјене фер вриједности нису поуздани почетно вредновање врши се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Вредновање биолошке имовине, која није призната по фер вриједности, након признавања врши се амортизовањем признате вриједности средства, умањене за процијењену резидуалну вриједност, током његовог вијека трајања и умањењем за губитке од обезвређења. Књиговодствено евидентирање амортизације, ефеката промјене вриједности по основу губитака од обезвређења и ревалоризације врши се како је објашњено код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитичка конта корекције вриједности биолошке имовине 011319, 011329 и 011399, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине, аналитички конто 471231 - Расходи по основу амортизације биолошке имовине, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Чим постане могуће, вриједност те биолошке имовине утврђује се по њеној фер вриједности умањеној за процијењене трошкове продаје на мјесту продаје.

Члан 23.

(1) Инвестициона имовина обухвата имовину у власништву коју њен власник или корисник финансијског лизинга држи ради остваривања прихода од издавања и/или дугорочног пораста вриједности, имовину дату под оперативни закуп и улагање у имовину узету под оперативни закуп.

(2) Признавање и вредновање инвестиционе имовине врши се у складу са МРС-ЈС 16 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Почетно вредновање инвестиционе имовине у власништву се врши по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је средство стечено у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност средства, његово почетно вредновање се врши по фер вриједности на дан стицања.

(4) Вредновање имовине из става 3. овог члана, након почетног признавања, врши се по фер вриједности, а ефекти промјене фер вриједности се књиговодствено евидентирају преко аналитичког конта 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичких конта корекције вриједности инвестиционе имовине 011419.

(5) Ако не постоји могућност поузданог мјерења фер вриједности, вредновање инвестиционе имовине, након признавања, врши се амортизовањем признате вриједности имовине умањене за процијењену резидуалну вриједност током његовог вијека трајања и умањењем за губитке од обезвређења, у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Књиговодствено евидентирање амортизације, ефеката промјене вриједности по основу губитака од обезвређења и ревалоризације врши се како је објашњено код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитичка конта корекције вриједности инвестиционе имовине 011419, 011429 и 011439, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске

имовине, аналитичка конта амортизације инвестиционе имовине 471241 и 471242, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине.

(6) Имовина узета под оперативни закуп вреднује се по моделу фер вриједности, осим у случајевима дозвољеним МРС-ЈС и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Ефекти промјене фер вриједности се књиговодствено евидентирају преко аналитичких конта 471511, 771511 и 011439 на начин објашњен у ставу 4. овог члана.

Члан 24.

(1) Нематеријална произведена имовина обухвата улагање у истраживање и процијењивање минералних ресурса, рачунарске програме, оригинална забавна, књижевна и умјетничка дјела, улагање у развој и слично.

(2) Признавање и вредновање нематеријалне произведене имовине врши се у складу са МРС 38 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Почетно вредновање нематеријалне произведене имовине врши се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је имовина стечена у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност имовине, њено почетно вредновање се врши по фер вриједности на дан стицања.

(4) Вредновање након признавања се врши амортизовањем признате вриједности средства умањене за процијењену резидуалну вриједност током његовог вијека трајања и умањењем за губитке од обезвређења или примјеном допуштеног алтернативног поступка ревалоризације. Књиговодствено евидентирање амортизације, ефеката промјене вриједности по основу губитака од обезвређења и ревалоризације врши се на исти начин као што је објашњено код зграда и објеката, уз примјену одговарајућих конта прописаних Контним планом: аналитички конто 011519 - Корекција вриједности нематеријалне произведене имовине, аналитички конто 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине, аналитички конто 471251 - Расходи по основу амортизације нематеријалне имовине, аналитички конто 471511 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, аналитички конто 771511 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине.

Члан 25.

(1) У случају продаје произведене сталне имовине, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје произведене сталне имовине на аналитичком конту 771611 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје произведене сталне имовине на аналитичком конту 471611 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом произведене сталне имовине немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 26.

(1) На контима подгрупе **012 - Драгоцјености** исказује се драго камење, нпр. дијаманти, племенити метали као што су немонетарно злато, платина, сребро и слично, књиге, скулптуре, слике и други предмети који су признати као умјетничка дјела или антиквитети, накит велике вриједности који је направљен од драгог камења или племенитих метала, архивска грађа и остале похрањене вриједности. Драгоцјености су стална имовина коју чине добра велике вриједности која се прибављају и чувају превасходно као залиха вриједности и не користе се у сврху производње

или потрошње. Умјетничка дјела и остали експонати који су саставни дио музејских поставки не класификују се као драгоцености, него као опрема.

(2) Вредновање драгоцености се врши по фер вриједности, а ефекти промјене фер вриједности се књиговодствено евидентирају преко аналитичког конта 471512 - Расходи по основу усклађивања вриједности драгоцености (за смањење вриједности), аналитичког конта 771512 - Приходи по основу усклађивања вриједности драгоцености (за повећање вриједности) и аналитичких конта корекције вриједности драгоцености 012119 и 012129.

(3) У случају продаје драгоцености, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје драгоцености на аналитичком конту 771612 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје драгоцености на аналитичком конту 471612 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. Средства добијена продајом драгоцености немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 27.

На контима подгрупе **013 - Непроизведена стална имовина** исказује се материјална имовина која настаје природним путем, као нпр. земљиште, подземна и површинска налазишта, шуме, воде, национални паркови, електромагнетне фреквенције и остала природна добра, и материјална произведена имовина као нпр. патенти, концесије, лиценце, гудвил и сл.

Члан 28.

(1) Земљиште укључује површинско тло, успутну површинску воду и велике мелиорације које се не могу физички одвојити од земљишта - таква мелиорација повећава квантитет или квалитет или продуктивност земљишта или спречава његово пропадање, нпр. земља исушена од воде подизањем насипа и брана. На овој групи конта не обухвата се земљиште на коме су или кроз које су изграђене зграде и објекти, обрађени виноградни, воћњаци и други вишегодишњи засади, подземна и површинска налазишта, необрађени биолошки ресурси, ресурси подземне воде и слично, као ни земљиште класификовано као инвестициона некретнина или стално средство намијењено продаји.

(2) Земљиште не подлијеже амортизацији.

(3) Признавање и вредновање земљишта врши се у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(4) Почетно вредновање се врши по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања. Када је средство стечено у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност средства, његово почетно вредновање се врши по фер вриједности на дан стицања.

(5) Вредновање након признавања се врши по набавној вриједности умањеној за евентуалне акумулиране губитке од умањења вриједности или примјеном модела ревалоризације.

(6) Провјера да ли је дошло до обезвређења имовине на дан билансирања врши се у складу са МРС-ЈС 21 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ утврђеног обезвређења признаје се текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине и врши се књижење на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности земљишта 013119.

(7) Пројена фер вриједности врши се примјеном ревалоризационог модела у складу са МРС-ЈС 17 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

За износ повећања фер вриједности средства које је предмет ревалоризације врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности имовине, а разлика се књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине. За износ смањења фер вриједности врши се пропорционално смањење салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности имовине, а разлика се књижи на дуговој страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине до износа расположивог салда ревалоризационе резерве за ту групу средстава, а остатак се признаје као текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Уколико се приликом нове ревалоризације утврди повећање фер вриједности имовине које је претходно ревалоризовано на ниже, врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности имовине, а до висине претходно књиженог трошка по основу ревалоризације те имовине признаје се текући приход на аналитичком конту 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, док се остатак књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине.

(8) Трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 29.

(1) Подземна и површинска налазишта обухватају доказане залихе нафте, земног гаса, угља, минералних налазишта метала и неметала, које је могуће експлоатисати у комерцијалне сврхе. Ископи, окна и остали објекти за експлоатацију налазишта класификују се засебно као објекти.

(2) Подземна и површинска налазишта не подлијежу амортизацији.

(3) Вредновање подземних и површинских налазишта врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од налазишта. Ефекти промјене фер вриједности подземних и површинских налазишта књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности) и аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности подземних и површинских налазишта 013219.

Члан 30.

(1) Шуме се дефинишу као сложене заједнице или биогеоценозе (екосистеми) шумског дрвећа и шумског земљишта. У складу са постојећом законском регулативом, поред шумског дрвећа и шумског земљишта шуме обухватају и шумске путеве, водотоке ужег корита, површине противпожарних вјетроштитних просјека и вјетробранске појасеве одређених димензија. Под шумом се не подразумевају дрвореди, воћњаци и паркови. На прописаним контима овог контног плана исказују се шуме које су у власништву Републике, односно које нису у приватном власништву.

(2) Шуме не подлијежу амортизацији.

(3) Вредновање шума врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од шума. Ефекти промјене фер вриједности шума књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности) и аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности шума 013319.

Члан 31.

(1) Воде у смислу овог правилника обухватају јавна водна добра у власништву Републике, која у складу са важећом законском регулативом не могу бити предмет промета, али могу под посебним условима бити предмет ограниченог права коришћења по основу закупа или концесије. Припадајући водни објекти и системи који служе за уређење водотока и заштиту од штетног дјеловања вода, захватање вода ради њиховог намјеног коришћења и слично класификују се одвојено као објекти.

(2) Воде не подлијежу амортизацији.

(3) Вредновање јавних водних добара врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од вода. Ефекти промјене фер вриједности јавних водних добара књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности вода 013329.

Члан 32.

(1) Национални паркови се дефинишу као шире просторно подручје које представља један или више екосистема, мало или никако измијењен људском дјелатношћу или настањивањем, коме животињске или биљне врсте, геоморфолошки елементи и биљна и животињска станишта дају посебан научни, образовни и рекреативни значај или у коме постоје природни пејзажи велике љепоте.

(2) Национални паркови не подлијежу амортизацији.

(3) Вредновање националних паркова врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од националних паркова. Ефекти промјене фер вриједности националних паркова књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности националних паркова 013339.

Члан 33.

(1) Електромагнетне фреквенције обухватају фреквенције које се користе у трансмисији звука, слике и података.

(2) Електромагнетне фреквенције не подлијежу амортизацији.

(3) Вредновање електромагнетних фреквенција врши се по фер вриједности - процјеном садашње вриједности очекиваних нето економских користи од електромагнетних фреквенција. Ефекти промјене фер вриједности електромагнетних фреквенција књиговодствено се евидентирају преко аналитичког конта 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за смањење вриједности), аналитичког конта 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине (за повећање вриједности) и аналитичког конта корекције вриједности електромагнетних фреквенција 013349.

Члан 34.

(1) Посједовање нематеријалне произведене имовине као што су патенти, концесије, лиценце и слично даје право власнику да се бави одређеним посебним активностима или да производи одређена посебна добра или услуге и забрањује другима да се баве тим активностима изузев уз дозволу власника. Нематеријална произведена имовина укључује и гудвил - купљену репутацију, тј. разлику између више плаћене цијене од књиговодствене вриједности купљеног субјекта.

(2) Признавање и вредновање нематеријалне произведене имовине врши се у складу са МРС 38 и Међународним стандардом финансијског извјештавања (у даљем тек-

сту: МСФИ) 3 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Почетно вредновање нематеријалне произведене имовине врши се по трошку набавке - набавној вриједности. Када је имовина стечена у трансакцији која није трансакција размјене, односно када трошак набавке не одражава стварну вриједност имовине, њено почетно вредновање се врши по фер вриједности на дан стицања.

(4) Вредновање након почетног признавања врши се амортизовањем признате вриједности средства, умањеном за процијењену резидуалну вриједност током његовог вијека трајања и умањеном за губитке од обезвређења или примјеном допуштеног алтернативног поступка ревалоризације.

(5) Обрачун амортизације врши се примјеном линеарне методе или изузетно, по одлуци управе корисника буџета, примјеном других дозвољених метода. Израчунати износ амортизације признаје се као текући трошак на аналитичким контима амортизације нематеријалне имовине 471251 и књижи се на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности нематеријалне произведене имовине 013419.

(6) Провјера да ли је дошло до обезвређења средстава на дан билансирања врши се у складу са МРС-ЈС 21 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ утврђеног обезвређења признаје се текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине и врши се књижење на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности нематеријалне произведене имовине 013419.

(7) Процјена фер вриједности врши се примјеном ревалоризационог модела у складу са МРС 38 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. За износ повећања фер вриједности средства које је предмет ревалоризације врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине. За износ смањења фер вриједности врши се пропорционално смањење салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а разлика се књижи на дуговој страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине до износа расположивог салда ревалоризационе резерве за ту групу средстава, а остатак се признаје као текући трошак на аналитичком конту 471513 - Расходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине. Уколико се приликом нове ревалоризације утврди повећање фер вриједности средства које је претходно ревалоризовано на ниже, врши се пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности средства, а до висине претходно књиженог трошка по основу ревалоризације тог средства признаје се текући приход на аналитичком конту 771513 - Приходи по основу усклађивања вриједности произведене сталне имовине, док се остатак књижи на потражној страни аналитичког конта 321111 - Резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине.

(8) Трошкови амортизације и трошкови и приходи признати по основу усклађивања вриједности нематеријалне произведене имовине имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима/приходима.

Члан 35.

(1) У случају продаје произведене сталне имовине, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје произведене сталне имовине на аналитичком конту 771613 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје произведене сталне имовине на аналитичком конту 471613 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом непроизведене сталне имовине немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 36.

На контима подгрупе **014 - Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми и аванси** исказују се улагања у све облике нефинансијске имовине од дана почетка улагања до дана почетка њеног коришћења и дати аванси за прибављање нефинансијске имовине у сталним средствима.

Члан 37.

(1) Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми вреднује се по трошку набавке - набавној вриједности или цијени коштања имовине у процесу њеног прибављања.

(2) Приликом стављања средства у употребу врши се искњижавање исказане вриједности активираних средства са синтетичког конта 0141 - Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми и пренос на одговарајућа конта нефинансијске имовине у употреби.

(3) Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми не подлијеже амортизацији.

Члан 38.

(1) Почетно вредновање аванса за нефинансијску имовину у сталним средствима врши се по номиналној вриједности готовине или готовинског еквивалента датог за учинак који тек треба да буде испоручен од стране примаоца аванса.

(2) Истовремено са извршеном исплатом аванса на одговарајућем аналитичком конту врши се евидентирање издатака за нефинансијску имовину и корекције преко Рачуна за преузимање издатака за нефинансијску имовину у оквиру класе 5.

(3) На дан билансирања процијењује се извјесност надокнаде престалог дијела номиналног износа датог аванса који није надокнађен кроз испоруку учинка од стране примаоца аванса до краја обрачунског периода. Уколико се процијени да је испорука учинака од стране примаоца аванса неизвјесна, врши се исправка вриједности датог аванса, књижењем на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности аванса за нефинансијску имовину 014219, 014229, 014239, 014249, 014259, 014269, 014279 и 014289 и евидентирањем расхода на аналитичком конту расхода од усклађивања вриједности аванса за нефинансијску имовину у сталним средствима 471531.

(4) Након евидентирања набавке нефинансијске имовине у сталним средствима за коју је дат аванс, врши се затварање аванса преносом оправданог износа са конта датих аванса на одговарајуће аналитички конто обавезе према добављачу.

Члан 39.

(1) У случају продаје нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми на аналитичком конту 771614 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми на аналитичком конту 471614 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 40.

На контима подгрупе **021 - Стална имовина намијењена продаји и обустављена пословања** исказују се сви облици сталне нефинансијске имовине који су намијењени продаји и сви облици нефинансијске имовине која припада обустављеним пословањима.

Члан 41.

(1) Вриједност сталне имовине намијењене продаји утврђује се по књиговодственој вриједности или фер вриједности умањеној за процијењене трошкове продаје, зависно од тога која је нижа.

(2) Стална имовина намијењена продаји не подлијеже амортизацији.

(3) Класификовање, вредновање и рекласификовање сталне имовине намијењене продаји врши се у складу са МСФИ 5 и другим релевантним стандардима и прописима.

(4) Рекласификовање врши се искњижавањем са аналитичког конта на коме је претходно стална имовина била евидентирана и припадајуће исправке вриједности на дуговну страну одговарајућег аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 02111 - Стална имовина намијењена продаји.

(5) Ако је фер вриједност умањена за процијењене трошкове продаје нижа од књиговодствене вриједности сталне имовине која се рекласификује на сталну имовину намијењену продаји, разлика представља импаритетни губитак који се евидентира као обрачунски расход на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања.

(6) Евентуално касније смањење фер вриједности умањене за процијењене трошкове продаје сталне имовине намијењене продаји књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021119 - Корекција вриједности сталне имовине намијењене продаји и обрачунских расхода на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, повећање фер вриједности умањене за процијењене трошкове продаје сталне имовине намијењене продаји књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021119 - Корекција вриједности сталне имовине намијењене продаји и обрачунских прихода на аналитичком конту 771514 - Приходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, највише до износа претходно признатог смањења вриједности имовине.

Члан 42.

(1) Имовина обустављених пословања класификује се, вреднује и рекласификује у складу са МСФИ 5 и другим релевантним стандардима и прописима.

(2) Рекласификовање се врши искњижавањем са аналитичких конта на којима је група сталне имовине обустављених пословања била евидентирана и припадајућих исправки вриједности на дуговну страну одговарајућег аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 02112 - Имовина из обустављених пословања.

(3) Ако је фер вриједност умањена за процијењене трошкове продаје нижа од књиговодствене вриједности групе сталне имовине која се рекласификује као имовина обустављених пословања, разлика представља импаритетни губитак који се евидентира као обрачунски расход на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања.

(4) Евентуално касније смањење фер вриједности умањене за процијењене трошкове продаје сталне имовине обустављених пословања књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021129 - Корекција вриједности сталне имовине из обустављених пословања и обрачунских расхода на аналитичком конту 471514 - Расходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, повећање фер вриједно-

сти умањене за процијењене трошкове продаје имовине обустављених пословања књиговодствено се евидентира преко аналитичког конта 021129 - Корекција вриједности сталне имовине из обустављених пословања и обрачунских прихода на аналитичком конту 771514 - Приходи од усклађивања вриједности сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, највише до износа претходно признатог смањења вриједности имовине.

Члан 43.

(1) У случају продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања на аналитичком конту 771615 - Добици од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања на аналитичком конту 471615 - Губици од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности).

(2) Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима.

(3) Средства добијена продајом сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 44.

(1) На контима подгрупа **022 - Стратешке залихе** исказују се добра која се чувају за контролу тржишта и за остале стратешке и хитне интервенције - робне резерве које се у складу са прописима образују на нивоу Републике и јединица локалне самоуправе.

(2) Признавање и вредновање стратешких залиха се врши у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Почетно вредновање залиха врши се по набавној цијени, односно цијени коштања или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа. Набавна цијена, односно цијена коштања стратешких залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије и друге трошкове довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу локацију. Када се стратешке залихе стичу кроз трансакцију која није трансакција размјене, њихово признавање се врши по фер вриједности на датум стицања.

(4) Свођење набавне вриједности, односно цијене коштања залиха на нижу нето надокнадиву вриједност евидентира се преко аналитичког конта 471515 - Расходи од усклађивања вриједности стратешких залиха и корективног конта 022119 - Корекција вриједности стратешких залиха. Уколико у наредном периоду дође до повећања нето надокнадиве вриједности залиха, признаје се приход на аналитичком конту 771515 - Приходи по основу усклађивања вриједности стратешких залиха и врши се корекција вриједности залиха преко корективног конта 022119, али само до износа првобитног умањења.

(5) Набавка стратешких залиха нема третман текућег расхода, него издатка за нефинансијску имовину.

(6) Књиговодствено евидентирање набавке стратешких залиха врши се задужењем одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02211 - Стратешке залихе, за вриједност набављених залиха без пореза на додату вриједност (скраћено ПДВ), и 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављених залиха.

(7) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност

набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 51511 - Издаци за стратешке залихе, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује, врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(8) Приликом продаје/реализације стратешких залиха задужење се аналитички конто 471111 - Набавна вриједност реализованих стратешких залиха и одобрава (умањује) одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 02211 - Стратешке залихе. Утврђивање набавне вриједности реализованих залиха врши се по методама дозвољеним МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Овако евидентирани расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима.

(9) За укупан износ уговорен продајом евидентира се потраживање од купца на дуговној страни одговарајућег аналитичког конта у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, уз одобравање аналитичког конта 771111 - Приходи од реализације стратешких залиха, за износ уговорен продајом без ПДВ-а, и одобравање аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност, за износ зарачуног излазног ПДВ-а. Овако евидентирани приходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима.

(10) Средства добијена од купаца за продате/реализоване стратешке залихе представљају примитке од нефинансијске имовине и евидентирају се на аналитичким контима у оквиру подсинтетичког конта 81511 - Примитци за стратешке залихе, за износ без фактурисаног ПДВ-а, и аналитичког конта 817112 - Примитци по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, уз истовремено књижење на корективном конту 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(11) Одвојено евидентирање ПДВ-а подразумева се само за буџетске кориснике који имају статус пореских обвезника у систему ПДВ-а.

Члан 45.

На контима подгрупе **023 - Залихе материјала, учинака и робе** исказују се залихе материјала, недвршених и двршених учинака и робе.

Члан 46.

(1) Залихе материјала обухватају добра која се чувају са намјером да се употребе у производном процесу, односно у процесу обављања дјелатности од стране буџетског корисника.

(2) Признавање и вредновање залиха материјала врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Вредновање залиха врши се по набавној вриједности, односно цијени коштања или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа. Набавна вриједност, односно цијена коштања залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије и друге трошкове довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу локацију. Када се залихе стичу кроз трансакцију која није трансакција размјене, њихово признавање се врши по фер вриједности на датум стицања.

(4) Свођење набавне вриједности, односно цијене коштања залиха на нижу нето надокнадиву вриједност евидентира се преко аналитичког конта 471516 - Расходи од усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и робе и одговарајућег корективног конта вриједности залиха материјала 023119 или 023129. Уколико у наредном периоду дође до повећања нето надокнадиве вриједности залиха,

признаје се приход на аналитичком конту 771516 - Приходи по основу усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и робе и врши корекција вриједности залиха преко одговарајућег корективног конта, али само до износа првобитног умањења.

Члан 47.

(1) Набавка залиха материјала за израду учинака нема третман текућег расхода, него издатка за нефинансијску имовину.

(2) Књиговодствено евидентирање набавке материјала за израду учинака врши се задужењем одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02311 - Залихе материјала за израду учинака, за вриједност набављених залиха без ПДВ-а, и 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављеног материјала.

(3) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 51611 - Издаци за залихе материјала за израду учинака, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује, врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(4) Ангажовање залиха материјала за израду учинака у производном процесу евидентира се задужењем конта 471121 - Набавна вриједност утрошених залиха материјала и одобравањем (умањењем) одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02311 - Залихе материјала за израду учинака. Утврђивање набавне вриједности реализованих залиха врши се по методама дозвољеним МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(5) У случају када се залихе материјала за израду учинака не ангажују у производњи него се продају, нето разлика између књиговодствене вриједности залиха и износа уговореног продајом без ПДВ-а евидентира се као добитак од продаје залиха материјала на аналитичком конту 771617 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје залиха материјала на аналитичком конту 471617 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. За износ зарачунаог излазног ПДВ-а одобрава се одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Средства добијена продајом залиха материјала немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 48.

(1) Набавка канцеларијског материјала, материјала за одржавање чистоће, режијског материјала и осталог материјала који не служи за израду учинака који се пласирају на тржишту, него за обављање редовне дјелатности буџетског корисника има третман текућег расхода (одговарајућа аналитичка конта у оквиру синтетичких конта 4123 - Расходи за режијски материјал и 4124 - Расходи за материјал за посебне намјене) и не евидентира се преко залиха.

(2) На крају извјештајног периода управа буџетског корисника процјењује материјалну значајност неутрошених залиха материјала.

(3) Под материјално значајним стањем подразумијева се случај када је вриједност залиха неутрошеног материјала на датум извјештавања већа од 20% вриједности укупно извршених набавки у току године, укључујући и почетно стање тих залиха.

(4) У случају када се процијени да је стање неутрошених залиха материјала на дан извјештавања материјално значајно, за пописом утврђену вриједност неутрошених залиха умањују се текући расходи (одговарајућа аналитичка конта у оквиру синтетичких конта 4123 - Расходи за Режијски материјал и 4124 - Расходи за материјал за посебне намјене), а евидентирају залихе осталог материјала (одговарајућа аналитичка конта у оквиру подсинтетичког конта 02312).

(5) За износ из става 4. овог члана истовремено се евидентирају издаци за залихе осталог материјала на терет одговарајућег аналитичког конта у оквиру подсинтетичког конта 51612, у корист корективног рачуна 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину.

(6) У наредној години вриједност залиха билансираних на начин објашњен у претходним ставовима овог члана преноси се на расходе у моменту употребе.

Члан 49.

(1) Буџетски корисници који су ПДВ обвезници и који дјелатност опорезиву ПДВ-ом прате кроз издвојен сегмент, набавку канцеларијског материјала, материјала за одржавање чистоће, режијског материјала и осталог материјала који не служи директно за израду учинака, такође не евидентирају преко залиха, осим уколико управа буџетског корисника не процијени да је стање неутрошених залиха материјала на крају извјештајног периода материјално значајно.

(2) Књиговодствено евидентирање набавке оваквог материјала се врши задужењем конта текућих расхода (одговарајућа аналитичка конта у оквиру синтетичких конта 4123 - Расходи за Режијски материјал и 4124 - Расходи за материјал за посебне намјене) за вриједност извршене набавке материјала без ПДВ-а, док се за износ улазног ПДВ-а задужеје одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављеног материјала.

(3) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за износ плаћеног улазног ПДВ-а задужеје се конто 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину.

(4) Уколико управа буџетског корисника процијени да је стање неутрошених залиха на крају извјештајног периода материјално значајно (под материјално значајним стањем подразумијева се случај када је вриједност залиха неутрошеног материјала на датум извјештавања већа од 20% вриједности укупно извршених набавки у току године) врши се књиговодствено евидентирање како је објашњено у члану 48. овог правилника.

Члан 50.

(1) Залихе недовршених учинака обухватају добра и услуге које су дјелимично обрађене, произведене или прикупљене од стране буџетског корисника произвођача и чија производња/прерада ће се наставити у наредном периоду од стране истог произвођача.

(2) Вредновање залиха недовршених учинака на дан извјештавања врши се по стварној цијени коштања.

(3) Промјена у стању залиха недовршених учинака између два периода извјештавања се евидентира корекцијом почетног стања на конту 023211 - Залихе недовршених учинака на терет или у корист конта 771211 - Корекција прихода за промјене вриједности залиха учинака.

(4) Корекција вриједности залиха недокнадених учинака у случају свођења више цијене коштања на нижу нето надокнадиву вриједност врши се преко аналитичког конта 023219, а на терет конта 771211.

Члан 51.

(1) Залихе довршених учинака обухватају добра која су коначан резултат производног процеса, која још увијек чува њихов произвођач у складишту или малопродајним објектима и која неће бити даље обрађивана од стране произвођача прије продаје/испоруке.

(2) Признавање и вредновање залиха довршених учинака врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Вредновање залиха врши се по цијени коштања или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа. Цијена коштања залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије (трошкови конверзије обухватају директне и индиректне трошкове производње, а укључивање индиректних трошкова у цијену коштања залиха заснива се на стандардном производном капацитету) и друге трошкове довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу довођење.

(4) Буџетски корисници који имају производне активности обезбјеђују, у помоћним књиговодственим евиденцијама, информације о начину формирања цијене коштања залиха, структури трошкова који улазе у вриједност залиха, те осталим елементима калкулација цијена.

(5) Задужење залиха довршених учинака у складишту врши се по планској продајној цијени на конту 023311 - Довршени учинци у складишту, уз истовремено одобравање конта 771211 - Корекција прихода за промјену вриједности залиха учинака, по планској цијени коштања, а разлика одступања планске продајне од планске цијене коштања залиха књижи се на конту 023312 - Одступања у цијени довршених учинака у складишту.

(6) Задужење залиха довршених учинака у малопродаји врши се по планским малопродајним цијенама на конту 023321 - Довршени учинци у малопродаји, уз истовремено одобравање конта 771211 - Корекција прихода за промјену вриједности залиха учинака, по планској цијени коштања, и конта 023323 - Укалкулисани порез на додату вриједност на довршене учинке у малопродаји, а разлика (одступање) планске малопродајне од планске цијене коштања залиха и укалкулисаног ПДВ-а књижи се на конту 023322 - Укалкулисана разлика у цијени довршених учинака у малопродаји.

(7) Приликом продаје/реализације залиха учинака, за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ-а књиже се приходи на аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 77114 - Приходи од реализације залиха довршених учинака, а за зарачунати износ излазног ПДВ-а књижи се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за фактурисани износ без ПДВ-а одобрава се конто 816141 - Примци од залиха довршених учинака у складишту или 816142 - Примци од залиха довршених учинака у малопродаји, за износ наплаћеног излазног ПДВ-а одобрава се конто 817112 - Примци по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се задужеје корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(8) Реализоване залихе довршених учинака се искњижавају по планским цијенама, корекцијом стања залиха довршених учинака на контима 023311 или 023321 и припадајућег дијела одступања у цијени довршених учинака у складишту на конту 023312, или укалкулисане разлике у цијени довршених учинака у малопродаји на конту 023322 и укалкулисаног пореза на додату вриједност на довршене

учинке у малопродаји на конту 023323, на терет конта 771211 - Корекција прихода за промјене вриједности залиха учинака.

(9) На дан извјештавања се врши свођење планске цијене коштања на стварну цијену коштања књиговодственим евидентирањем корекције на конту 771211 - Корекција прихода за промјену вриједности залиха учинака и контима 023312 - Одступања у цијени довршених учинака у складишту или 023322 - Укалкулисана разлика у цијени довршених учинака у малопродаји. Ако се планска малопродајна цијена разликује од стварне продајне цијене, буџетски корисник сачињава записник о промјени цијена и врши његово евидентирање у корист, односно на терет конта 023312, 023322 и 771211.

(10) Књижење на контима 023319 - Корекције вриједности довршених учинака у складишту и 023329 - Корекција вриједности довршених учинака у малопродаји врши се у случају када је нето надокнадива вриједност залиха на дан извјештавања мања од њихове цијене коштања, а на терет конта 771211.

Члан 52.

(1) Залихе робе обухватају добра која се налазе у складишту, велепродајним или малопродајним објектима и која су прибављена ради продаје без њихове даље обраде (осим добара која се могу класификовати као стратешке залихе).

(2) Признавање и вредновање залиха робе врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Вредновање залиха врши се по набавној цијени или нето надокнадивој вриједности, зависно од тога која је нижа.

(4) Буџетски корисници који се баве активностима трговине приликом набавке, односно прије стављања залиха у промет, сачињавају калкулацију продајне цијене за сваку врсту робе.

(5) Издаци за набавку залиха робе немају третман текућег расхода, него издатка за нефинансијску имовину.

Члан 53.

(1) Књиговодствено евидентирање набавке залиха робе у складишту врши се задужењем аналитичког конта 023411 - Роба у складишту, за вриједност набављених залиха без ПДВ, и одговарајуће аналитике у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављене робе.

(2) За плаћене износе обавеза према добављачу, обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ врши се задужење аналитичког конта 516131 - Издаци за залихе робе, а за износ улазног ПДВ задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује, врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ.

(3) Када се роба из складишта преноси у продајни објекат, врши се сторнирање на аналитичком конту 023411 - Роба у складишту и пренос на аналитички конто 023421 - Роба у велепродаји или 023431 - Роба у малопродаји.

(4) У случају директне продаје купцу за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ књиже се приходи на аналитичком конту 771151 - Приходи од реализације залиха у складишту, а за зарачунати износ излазног ПДВ књижи се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру

ру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за фактурисани износ без ПДВ одобрава се конто 816151 - Примиси од залиха робе у складушту, за износ наплаћеног излазног ПДВ одобрава се конто 817112 - Примиси по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се одобрава корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(5) Искњижавање робе са залиха у складушту врши се по набавној цијени, по некој од метода дозвољених МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз евидентирање обрачунског трошка на конту 471151 - Набавна вриједност реализованих залиха робе у складушту.

Члан 54.

(1) Књиговодствено евидентирање залиха робе у veleпродаји врши се по veleпродајној цијени задужењем аналитичког конта 023421 - Роба у veleпродаји, за veleпродајну вриједност залиха без ПДВ-а, одобравањем аналитичког конта 023422 - Укалкулисана разлика у цијени робе у veleпродаји, за укалкулисану разлику у цијени, и задужењем одговарајуће аналитике у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ излазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављене робе.

(2) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење аналитичког конта 516131 - Издаци за залихе робе, а за износ излазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу излазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује, врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(3) Када се роба прода купцу, за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ-а књиже се приходи на аналитичком конту 771152 - Приходи од реализације робе у veleпродаји, а за зарачунати износ излазног ПДВ-а књиже се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за фактурисани износ без ПДВ-а одобрава се конто 816152 - Примиси од залиха робе у veleпродаји, за износ наплаћеног излазног ПДВ-а одобрава се конто 817112 - Примиси по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се одобрава корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(4) Искњижавање робе са залиха у veleпродаји врши се по veleпродајној цијени, по некој од метода дозвољених МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз евидентирање обрачунског трошка за набавну вриједност реализованих залиха на конту 471152 - Набавна вриједност реализованих залиха робе у veleпродаји и евидентирање остварене разлике у цијени на дуговој страни конта 023422 - Укалкулисана разлика у цијени робе у veleпродаји.

Члан 55.

(1) Књиговодствено евидентирање залиха робе у малопродаји врши се по малопродајној цијени задужењем конта 023431 - Роба у малопродаји, за малопродајну вриједност залиха, одобравањем конта 023432 - Укалкулисана разлика у цијени робе у малопродаји, за укалкулисану разлику у цијени, одобравањем конта 023433 - Укалкулисани

порез на додату вриједност на робу у малопродаји, за износ укалкулисаног излазног ПДВ-а, и задужењем одговарајуће аналитике у оквиру подсинтетичког конта 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ излазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру поткатегорије 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављене робе.

(2) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење аналитичког конта 516131 - Издаци за залихе робе, а за износ излазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу излазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује, врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(3) Када се роба прода купцу, за укупан фактурисани износ књиже се потраживања од купаца на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 1231 - Потраживања по основу продаје и извршених услуга, за фактурисани износ без ПДВ-а књиже се приходи на конту 771153 - Приходи од реализације робе у малопродаји, а за зарачунати износ излазног ПДВ-а књиже се обавеза на одговарајућем аналитичком конту у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Након што се изврши наплата од купаца, за фактурисани износ без ПДВ-а одобрава се конто 816153 - Примиси од залиха робе у малопродаји, за износ наплаћеног излазног ПДВ-а одобрава се конто 817112 - Примиси по основу излазног пореза на додату вриједност који се наплаћује од купаца, а за укупан износ се одобрава корективни конто 819999 - Рачун за преузимање примитака за нефинансијску имовину.

(4) Искњижавање робе са залиха у малопродаји врши се по малопродајној цијени, по некој од метода дозвољених МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз евидентирање обрачунског трошка за набавну вриједност реализованих залиха на конту 471153 - Набавна вриједност реализованих залиха робе у малопродаји и евидентирање остварене разлике у цијени на дуговој страни конта 023432 - Укалкулисана разлика у цијени робе у малопродаји и припадајућег излазног ПДВ-а на дуговој страни конта 023433 - Укалкулисани порез на додату вриједност на робу у малопродаји.

Члан 56.

На контима корекције вриједности робе 023419, 023429 и 023439 врше се књижења у случају смањења више набавне на нижу нето надокнадиву вриједност залиха робе на датум извјештавања, тако што се терети обрачунски расход 471516 - Расходи од усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и робе у корист корективног конта и обрнуто, ако је након тога нето надокнадива вриједност порасла, али је још увијек нижа од набавне вриједности, на терет корективног конта у корист обрачунског прихода 771516 - Приходи по основу усклађивања вриједности залиха материјала, учинака и робе.

Члан 57.

(1) На контима подгрупе **024 - Ситни инвентар, ауто-гуме, одјећа, обућа и слично** исказују се залихе ситног инвентара, ауто-гуме, одјећа, обућа и слично.

(2) Признавање и вредновање залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично врши се у складу са МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Почетно вредновање залиха врши се по набавној цијени, односно цијени коштања или нето надокнадивог вриједности, зависно од тога која је нижа. Набавна цијена, односно цијена коштања залиха треба да обухвати и све трошкове набавке, трошкове конверзије и друге трошкове

довођења залиха у њихово садашње стање и на садашњу локацију. Када се залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично стичу кроз трансакцију која није трансакција размјене, њихово признавање се врши по фер вриједности на датум стицања.

(4) Свођење набавне вриједности, односно цијене коштања залиха на нижу нето надокнадиву вриједност евидентира се преко аналитичког конта 471517 - Расходи од усклађивања вриједности залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично у корективног конта 024119 - Корекција вриједности залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично. Уколико у наредном периоду дође до повећања нето надокнадиве вриједности залиха, признаје се приход на аналитичком конту 771517 - Приходи по основу усклађивања вриједности залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично и врши се корекција вриједности залиха преко корективног конта 024119, али само до износа првобитног умањења.

(5) Набавка залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично нема третман текућег расхода, него издатака за нефинансијску имовину.

(6) Књиговодствено евидентирање набавке залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично врши се задужењем одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 02411 - Залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично, за вриједност набављених залиха без ПДВ-а (уколико је буџетски корисник у систему ПДВ-а), и 12371 - Потраживања по основу пореза на додату вриједност, за износ улазног ПДВ-а, уз истовремено одобравање одговарајућих конта обавеза према добављачима у оквиру подгрупе 223 - Обавезе из пословања, за цијели фактурисани износ набављених залиха.

(7) За плаћене износе обавеза према добављачу обавеза се затвара исплатом са банковног рачуна, а за вриједност набављених залиха без ПДВ-а врши се задужење одговарајућих аналитичких конта у оквиру подсинтетичког конта 51614 - Издаци за залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично, а за износ улазног ПДВ-а задужење конта 517112 - Издаци по основу улазног пореза на додату вриједност који се плаћа добављачима, уз истовремено књиговодствено евидентирање на потражној страни конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Ако се фактура према добављачу дјелимично исплаћује, врши се процентуално сразмјерно раздвајање издатака на издатке за залихе и издатке по основу ПДВ-а.

(8) Приликом стављања залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично у употребу, задужује се аналитички конто 471161 - Набавна вриједност залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично издатих у употребу и одобрава (умањује) одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 02411 - Залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично. Утврђивање набавне вриједности реализованих залиха врши се по методама дозвољеним МРС-ЈС 12 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Овако евидентирани расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским расходима.

(9) У случају када се залихе ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично не ставе у употребу него продају, нето разлика између књиговодствене вриједности залиха и износа уговореног продајом без ПДВ-а евидентира се као добитак од продаје залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично на аналитичком конту 771618 (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично на аналитичком конту 471618 (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. За износ зарачаног излазног ПДВ-а одобрава се одговарајући аналитички конто у оквиру подсинтетичког конта 22316 - Обавезе по основу пореза на додату вриједност. Средства до-

бијена продајом залиха инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично немају третман текућег прихода, него примитка од нефинансијске имовине.

Члан 58.

(1) На контима подгрупе **025 - Аванси за нефинансијску имовину у текућим средствима** исказују се дати аванси за прибављање залиха.

(2) Почетно вредновање аванса за нефинансијску имовину у текућим средствима врши се по номиналној вриједности готовине или готовинског еквивалента датог за учинак који тек треба да буде испоручен од стране примаоца аванса. Истовремено са извршеном исплатом аванса на одговарајућем аналитичком конту врши се евидентирање издатака за залихе и корекције преко Рачуна за преузимање издатака за нефинансијску имовину у оквиру класе 5.

(3) На дан билансирања се процјењује извјесност надокнаде преосталог дијела номиналног износа датог аванса који није надокнађен кроз испоруку учинка од стране примаоца аванса до краја обрачунског периода. Уколико се процијени да је испорука учинака од стране примаоца аванса неизвјесна, врши се исправка вриједности датог аванса књижењем на потражној страни аналитичког конта корекције вриједности аванса за нефинансијску имовину у текућим средствима 024119 и евидентирањем расхода на аналитичком конту расхода од усклађивања вриједности аванса за нефинансијску имовину у текућим средствима 471532.

(4) Након евидентирања набавке нефинансијске имовине у текућим средствима за коју је дат аванс, врши се затварање аванса преносом оправданог износа са конта датих аванса на одговарајући аналитички конто обавезе према добављачу.

Класа 1 - Финансијска имовина

Члан 59.

(1) Финансијска имовина је било која имовина која је:

а) готовина,

б) уговорено право на примање готовине или другог финансијског средства од другог ентитета,

в) уговорено право на размјену финансијских инструмената са другим ентитетима под условима који су потенцијално повољни или

г) инструмент капитала другог ентитета.

(2) У складу са МРС 39, МРС-ЈС 15 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима врши се класификација финансијске имовине у једну од следећих категорија:

а) готовина и еквиваленти,

б) зајмови и потраживања,

в) финансијска средства која се држе до рока доспијења,

г) финансијска средства расположива за продају или

д) финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха.

(3) При почетном признавању финансијске имовине буџетски корисник треба да је вреднује по њеној фер вриједности увећаној за трошкове трансакције који се директно могу приписати стицању имовине, у случају финансијске имовине која се не прати по фер вриједности кроз биланс успеха.

(4) Готовина и еквиваленти изражени у домаћој валути вреднују се по номиналној вриједности. Готовина и еквиваленти у иностраној валути исказују се у одговарајућој противвриједности стране валуте по средњем курсу Централне банке БиХ на датум стицања. Позитивне и негативне курсне разлике се на дан извјештавања утврђују по средњем курсу на дан билансирања, у складу са МРС-ЈС 4 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Признавање позитивних и негативних курсних разлика врши се корекцијом аналитичког конта финансиј-

ске имовине на коме су евидентирани готовина и еквиваленти, а на терет обрачунских расхода подсинтетичког конта 47141 - Расходи по основу обрачунатих негативних курсних разлика или у корист обрачунских прихода подсинтетичког конта 77141 - Приходи по основу обрачунатих позитивних курсних разлика.

(5) Зајмови се вреднују по амортизованој вриједности - финансијска имовина по основу пласираних зајмова исказује се у висини главнице која се потражује од зајмопримца. Обрачуната камата се књижи као засебно краткорочно потраживање.

(6) Потраживања се на дан билансирања процјењују са становишта њихове наплативости. Ненаплативи износ потраживања се искњижава са редовних аналитичких конта потраживања на конта сумњивих и спорних потраживања, уз истовремено вршење исправке вриједности сумњивих и спорних потраживања (конто корекције вриједности потраживања) на терет обрачунских расхода подсинтетичког конта 47152 - Расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине.

(7) Финансијска средства која се држе до рока доспијења вреднују се по амортизованој вриједности - финансијска средства која се држе до рока доспијења исказују се у висини главнице коју потражује власник финансијског средства. Обрачуната камата се књижи као засебно краткорочно потраживање. Амортизација хартија од вриједности емитованих по номиналној вриједности врши се линеарно, а хартија од вриједности емитованих уз премију или дисконт методом ефективне каматне стопе.

(8) Финансијска средства расположива за продају вреднују се по фер вриједности. Повећање фер вриједности на дан билансирања у односу на почетну вриједност евидентира се преко ревалоризационих резерви и конта корекције вриједности односно финансијске имовине.

(9) Финансијска средства по фер вриједности кроз биланс успеха вреднују се по фер вриједности. Промјене у фер вриједности се билансирају преко конта корекције вриједности односно финансијске имовине на терет обрачунских расхода подсинтетичког конта 47152 - Расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине или у корист обрачунских прихода подсинтетичког конта 77152 - Приходи по основу усклађивања вриједности финансијске имовине.

(10) У случају продаје финансијске имовине, нето разлика између књиговодствене вриједности и износа уговореног продајом евидентира се као добитак од продаје финансијске имовине на одговарајућем аналитичком конту подсинтетичког конта 77162 - Добити од продаје финансијске имовине (ако је износ уговорен продајом већи од књиговодствене вриједности), односно као губитак од продаје финансијске имовине на одговарајућем аналитичком конту подсинтетичког конта 47162 - Губити од продаје финансијске имовине (ако је износ уговорен продајом мањи од књиговодствене вриједности). Овако евидентирани приходи/расходи имају искључиво обрачунски карактер и не сматрају се буџетским приходима/расходима. Средства добијена продајом финансијске имовине немају третман текућих прихода, него примата од финансијске имовине.

(11) Према рочности (ликвидности) финансијска имовина се дијели на:

а) дугорочну финансијску имовину - за коју се не очекује да ће бити конвертована у готовину у периоду краћем од годину дана и/или периоду краћем од уобичајеног циклуса пословања и

б) краткорочну финансијску имовину - која се држи преваходно за потребе трговине и/или за коју се очекује да ће бити утрошена или конвертована у готовину у периоду краћем од годину дана и/или у току уобичајеног циклуса пословања.

(12) Дугорочну финансијску имовину у смислу овог правилника чине дугорочни пласмани, потраживања, разграничења и остала дугорочна финансијска имовина.

(13) Краткорочну финансијску имовину у смислу овог правилника чине готовина и готовински еквиваленти, краткорочни пласмани, потраживања, разграничења и остала краткорочна финансијска имовина, те финансијски и обрачунски односи између буџетских јединица.

Члан 60.

(1) На контима подгрупе **111 - Дугорочни пласмани** исказују се орочена новчана средства преко годину дана, дугорочне хартије од вриједности (осим акција), акције и учешћа у капиталу, дугорочни финансијски деривати и зајмови.

(2) Орочена новчана средства преко годину дана обухватају новчана средства у домаћој и иностраној валути на посебним депозитним рачунима банака чије се употребе депонент одрекао на период дужи од дванаест мјесеци (орочена новчана средства се не могу користити за свакодневна плаћања), а за узврат остварује приход од камате.

(3) Дугорочне хартије од вриједности (осим акција) обухватају обвезнице и остале дугорочне хартије од вриједности (осим акција) у земљи и иностранству. Дугорочне хартије од вриједности представљају преносиве исправе у материјалном - писаном или нематеријалном - електронском облику, које у себи садрже имовинско право којим се издавалац обавезује да испуни уписану обавезу према законитом имаоцу хартије од вриједности у року дужем од дванаест мјесеци. Иако акције представљају врсту хартија од вриједности у складу са овим правилником евидентирају се на засебној групи конта.

(4) Акције и учешћа у капиталу обухватају акције и учешћа у капиталу у домаћим јавним и приватним финансијским и нефинансијским субјектима, учешћа у капиталу у домаћим непрофитним субјектима, те акције и учешће у капиталу у субјектима у иностранству. Акције представљају власничке хартије од вриједности које емитују акционарска друштва у складу са законом. По свом карактеру акције и остали облици учешћа у капиталу увијек имају карактер дугорочне финансијске имовине изузев када су намијењени трговању (хартије од вриједности по фер вриједности кроз биланс успеха).

(5) Дугорочни финансијски деривати обухватају фјучерсе, форварде, опције, свопове и остале изведене хартије од вриједности у земљи и иностранству, са валутом која доспијева у року дужем од дванаест мјесеци. Финансијски деривати представљају сложене финансијске инструменте који свом власнику обезбеђују право које је деривирано (изведено) из права базног (једноставног) финансијског инструмента, а користе се за заштиту од ризика (ризик промјене цијене, кредитни ризик, ризик промјене курса и сл.) или у спекулативне сврхе.

(6) Дугорочни зајмови обухватају зајмове дате осталим нивоима власти, зајмове дате домаћим јавним и приватним финансијским и нефинансијским субјектима, зајмове дате домаћим непрофитним субјектима, радницима, физичким лицима и домаћинствима, зајмове дате у иностранство, те преузете зајмове који доспијевају на наплату у року дужем од дванаест мјесеци. У ужем смислу ријечи дугорочни зајмови подразумевају уступање одређене суме новчаних средстава од стране зајмодавца неком физичком или правном лицу, уз обавезу поврата у договореном року који је дужи од дванаест мјесеци и плаћање припадајуће накнаде у виду камате.

Члан 61.

(1) На контима подгрупе **112 - Дугорочна потраживања** исказују се потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања и остала дугорочна потраживања.

(2) Потраживања по основу пореза, доприноса и непореских прихода који су репрограмирани, односно за које је рок плаћања продужен на период дужи од годину дана, евидентирају се у оквиру дугорочних потраживања, на прописаним аналитичким контима, уз истовремено књижење дугорочног разграничења на конту 217192, на основу података из пореског књиговодства.

(3) У оквиру осталих дугорочних потраживања евидентирају се сва остала дугорочна потраживања у земљи и иностранству, која се не односе на потраживања по основу одгођених/репрограмираних обавеза пореских обвезника.

Члан 62.

(1) На контима подгрупе **117 - Дугорочна разграничења** исказују се разграничени расходи, приходи и остала дугорочна разграничења на период дужи од годину дана.

(2) На конту 117191 - Разграничени пласмани преко јединица у оквиру јавне управе за имплементацију ино-пројеката, јавна управа врши евидентирање ино-кредита који се реализују преко посебно формираних јединица под њиховом контролом.

Члан 63.

На контима подгрупе **118 - Остала дугорочна финансијска имовина** исказује се дугорочна финансијска имовина која није претходно класификована.

Члан 64.

(1) На контима подгрупе **121 - Готовина и готовински еквиваленти** исказују се готовина у благајни, новчана средства на банковним рачунима, издвојена новчана средства и акредитиви, те остала готовина и готовински еквиваленти. Готовина подразумева готовину у благајни и депозите по виђењу. Готовински еквиваленти су краткорочна, високоликвидна улагања, која се брзо претварају у познате износе готовине и која су подложна занемарљивом ризику промјене вриједности.

(2) Благајна обухвата готовину и готовински промет који се врши преко главне и помоћне благајне, у домаћој и иностраној валути.

(3) Банковни рачуни обухватају новчана средства и промет на рачунима у домаћој и иностраној валути код пословних банака и Централне банке БиХ. Средства исказана на овој групи конта морају бити једнака стању извода са односних банковних рачуна.

(4) Издвојена новчана средства и акредитиви обухватају новчана средства у домаћој и иностраној валути, на рачунима код пословних банака и Централне банке БиХ, издвојена за акредитиве, револвинг фондове, експропријацију, инвестиције, реализацију пројеката, гаранције, резерве или друге посебне намјене.

(5) Остала новчана средства и еквиваленти обухватају чекове, акцептне налоге, платне картице и осталу неклассификовану готовину и готовинске еквиваленте у домаћој и иностраној валути.

Члан 65.

(1) На контима подгрупе **122 - Краткорочни пласмани** исказују се орочена новчана средства до годину дана, хартије од вриједности и финансијски деривати који доспијевају до годину дана, краткорочни зајмови и дио дугорочних зајмова који доспијевају на наплату до годину дана.

(2) Орочена новчана средства до годину дана обухватају новчана средства у домаћој и иностраној валути на посебним депозитним рачунима банака чије се употребе депонент одрекао на период краћи од дванаест мјесеци (орочена новчана средства се не могу користити за свакодневна плаћања), а за узврат остварује приходе од камата. Новчана средства орочена преко ноћи не сматрају се краткорочним пласманима у смислу овог правилника.

(3) Хартије од вриједности које доспијевају до годину дана обухватају краткорочне мјенице, обвезнице, благајничке и комерцијалне записе, сертификате о депозиту, трезорске записе и остале краткорочне хартије од вриједности у земљи и иностранству. Краткорочне хартије од вриједности представљају преносиве исправе у материјалном - писаном или нематеријалном - електронском облику, које у себи садрже имовинско право којим се издавалац обавезује да испуни уписану обавезу према законитом имаоцу хартије од вриједности у року краћем од дванаест мјесеци или на захтјев. У оквиру хартија од вриједности које доспијева-

ју до годину дана обухвата се и дио дугорочних хартија од вриједности у земљи и иностранству који доспијева за наплату до годину дана, те хартије од вриједности у земљи и иностранству по фер вриједности кроз биланс успјеха, тј. хартије од вриједности прибављене или рекласификоване ради трговања и остваривања профита по основу краткорочних флукуација цијена, те хартије од вриједности означене од стране управе буџетског корисника као хартије од вриједности по фер вриједности кроз биланс успјеха.

(4) Финансијски деривати који доспијевају до годину дана обухватају фјучерсе, форварде, опције, свопове и остале изведене хартије од вриједности у земљи и иностранству, са валутом која доспијева у року краћем од дванаест мјесеци. Финансијски деривати представљају сложене финансијске инструменте који свом власнику обезбјеђују право које је деривирано (изведено) из права базног (једноставног) финансијског инструмента, а користе се за заштиту од ризика (ризик промјене цијене, кредитни ризик, ризик промјене курса и сл.) или у спекулативне сврхе.

(5) Краткорочни зајмови обухватају зајмове дате осталим нивоима власти, зајмове дате домаћим јавним и приватним финансијским и нефинансијским субјектима, зајмове дате домаћим непрофитним субјектима, радницима, физичким лицима и домаћинствима, зајмове дате у иностранство, те преузете зајмове који доспијевају на наплату у року краћем од дванаест мјесеци. У ужем смислу ријечи краткорочни зајмови подразумевају уступање одређене суме новчаних средстава од стране зајмодавца неком физичком или правном лицу, уз обавезу поврата у договореном року који је краћи од дванаест мјесеци и плаћање нападајуће накнаде у виду камате.

(6) Дугорочни зајмови који доспијевају за наплату до годину дана обухватају дио дугорочних зајмова чија наплата доспијева у року до једне године од дана биланса.

Члан 66.

(1) На контима подгрупе **123 - Краткорочна потраживања** исказују се потраживања по основу продаје и извршених услуга, потраживања за камате, дивиденде и друге финансијске приходе, потраживања од запослених, потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе, потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, потраживања за више плаћене порезе, доприносе и непореске приходе, потраживања по основу пореза на додату вриједност и остала краткорочна потраживања.

(2) Потраживања по основу продаје и извршених услуга обухватају потраживања од купаца у земљи и иностранству. Потраживања за продату робу, продате производе и извршене услуге и остала потраживања по основу продаје из редовних пословних активности се евидентирају на обрачунском основу у корист прихода за износ продајне вриједности без ПДВ-а и у корист конта 223161 - Порез на додату вриједност по издатим фактурама (уколико је буџетски корисник у систему ПДВ-а), у складу са МРС-ЈС 9 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима. Потраживања по основу продате нефинансијске имовине евидентирају се на обрачунском основу по нето принципу као што је објашњено у поглављу Класа 0.

(3) Потраживања за камате, дивиденде и друге финансијске приходе обухватају обрачунате камате, дивиденде и друге финансијске приходе који се односе на текући обрачунски период. Ова потраживања се евидентирају на обрачунском основу у корист прихода у тренутку стицања права, у складу са МРС-ЈС 9 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(4) Потраживања од запослених обухватају потраживања од запослених по основу аконтација за службена путовања, по основу накнада штета које су запослени причинили, по основу мањкова који се надокнађују од запослених, по основу коришћења мобилних телефона и друга слична потраживања.

(5) Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе евидентирају се у оквиру краткорочних потраживања, на прописаним аналитичким контима, уз истовремено књижење краткорочног разграничења на конту 227911, на основу података из пореског књиговодства.

(6) Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе који су репрограмирани, односно за које је продужен рок плаћања, а који доспијевају на наплату у року до годину дана, евидентирају се у оквиру краткорочних потраживања, на прописаним аналитичким контима, уз истовремено књижење краткорочног разграничења на конту 227912, на основу података из пореског књиговодства.

(7) Потраживања за више плаћене порезе, доприносе и непореске приходе обухватају потраживања за више плаћене порезе, доприносе и друге дажбине утврђене на дан билансирања на контима подсинтетичког конта 22219 - Обавезе за порезе и доприносе на плату, 22229 - Обавезе за порезе и доприносе на накнаде, 22315 - Обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца у земљи и 22325 - Обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца у иностранству.

(8) Потраживања по основу пореза на додату вриједност обухватају прелазна аналитичка конта 123711, 123712, 123713, 123714, 123715 и 123716 на којима се у току обрачуноског периода - мјесеца евидентирају потраживања по основу ПДВ-а, у примљеним фактурама од домаћих добављача, плаћеног при увозу, у датим авансима, обрачуног на услуге иностраних лица, паушално исплаћеног пољопривредним произвођачима и по основу других износа аконтационог ПДВ-а. На крају обрачуноског периода - мјесечно салда ових аналитичких конта се затварају са салдом на аналитичким контима 223161, 223162, 223168 на којима се евидентирају обавезе по основу ПДВ-а по издатим фактурама, у примљеним авансима и други износи обрачуног ПДВ-а. Уколико су потраживања већа од обавеза по основу ПДВ-а, разлика се књижи на дуговну страну аналитичког конта 123719 - Потраживања по основу разлике између аконтационог и обрачуног пореза на додату вриједност. Потраживања се затварају по основу поврата ПДВ-а од стране надлежне пореске институције или се преносе као аконтација ПДВ-а за наредни порески период.

(9) Остала краткорочна потраживања обухватају депозите и кауције и потраживања за накнаду штете у земљи и иностранству, потраживања по основу рефундација из доприноса здравственог осигурања, дјечије заштите и заштите од незапослености, потраживања по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања и остала неklasификована краткорочна потраживања у земљи и иностранству.

(10) Потраживања по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања су предмет елиминације са односним обавезама по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања, приликом израде консолидованог финансијског извјештаја.

Члан 67.

(1) На контима подгрупе **127 - Краткорочна разграничења** исказују се разграничени расходи, разграничени приходи и остала разграничења на период краји од годину дана.

(2) Разграничени расходи обухватају издатке текућег обрачуноског периода који ће тек у наредном периоду постати расходи, нпр. потраживања за унапријед плаћене премије осигурања, закупнину, претплату на стручне часописе и публикације, трошкове енергије и сличне авансне уплате у земљи и иностранству.

(3) Разграничени приходи обухватају приходе текућег обрачуноског периода који ће тек у наредном периоду постати примци, нпр. обрачунасти приходи од камата текућег обрачуноског периода који доспијевају за наплату у наредном обрачуномском периоду.

(4) Остала краткорочна разграничења обухватају разграничене трошкове по основу обавеза, односно унапријед плаћене расходе по основу трошкова сервисирања обавеза који се укључују у ефективну каматну стопу, у складу са

МРС 39 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, те остала неklasификована краткорочна разграничења.

Члан 68.

На контима подгрупе **128 - Остала краткорочна финансијска имовина** исказује се краткорочна финансијска имовина која није претходно класификована.

Члан 69.

(1) На контима подгрупе **129 - Финансијски и обрачуноски односи између буџетских јединица** у току обрачуноског периода евидентирају се потраживања између буџетских јединица различитих нивоа власти и потраживања између буџетских јединица истог нивоа власти.

(2) Финансијски и обрачуноски односи између буџетских јединица различитог нивоа власти (синтетички конто 1291) обухватају потраживања једног нивоа власти (државе, ентитета, јединица локалне самоуправе, мјесних заједница, фондова или др.) по основу трансфера из буџета других, виших или нижих нивоа власти. Приликом израде консолидованих финансијских извјештаја, који обухватају различите нивое власти, ова потраживања су обавезан предмет елиминације са обавезама насталим по основу финансијских и обрачуноских односа између буџетских јединица тих нивоа власти (синтетички конто 2291).

(3) Финансијски и обрачуноски односи између буџетских јединица истог нивоа власти (синтетички конто 1292) обухватају потраживања од буџета и надлежних институција (министарстава), те интерна потраживања између потрошачких јединица буџета. Приликом израде консолидованих финансијских извјештаја за један ниво власти ова потраживања су обавезан предмет елиминације са обавезама насталим по основу финансијских и обрачуноских односа између буџетских јединица тог нивоа власти (синтетички конто 2292).

Класа 2 - Обавезе

Члан 70.

(1) У складу са МРС-ЈС 19 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, обавезе се могу класификовати као садашње обавезе (законске или изведене), резервисања или потенцијалне обавезе.

(2) Садашње обавезе су обавезе буџетских корисника које проистичу из прошлих догађаја, чије измирење ће довести до одлива ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал буџетског корисника.

(3) Резервисања су садашње обавезе са неизвјесним роком доспијећа и износом, али за које постоји вјероватноћа да ће за њихово измирење бити потребан одлив ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал и за које се може извршити поуздана процјена износа обавезе.

(4) Потенцијална обавеза је могућа обавеза која настаје на основу прошлих догађаја и чије постојање се потврђује само настанком или ненастанком једног или више неизвјесних будућих догађаја који нису у потпуности под контролом буџетског корисника, или садашња обавеза која настаје по основу прошлих догађаја, али није призната, јер није вјероватно да ће одлив ресурса који представља економске користи или услужни потенцијал бити захтијеваан за измирење обавезе или се износ обавезе не може довољно поуздано одмјерити.

(5) Предмет књиговодственог евидентирања на класи 2 и исказивања у билансу стања су садашње обавезе и резервисања. Потенцијалне обавезе се не признају кроз биланс стања него се објелодањују у нотама/напоменама уз финансијски извјештај.

(6) Обавезе се иницијално признају по номиналном износу који чини фер вриједност робе или услуга, за које је добављач доставио фактуру или постоји формални споразум из кога проистиче обавеза плаћања (нпр. плаћања у вези са социјалним давањима).

(7) Вредновање обавеза на датум биланса стања врши се у висини номиналне или дисконтоване вриједности очекиваних одлива ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал буџетског корисника.

(8) Према рачности обавезе се дијеле на:

а) краткорочне (текуће) обавезе - обавезе за које се очекује да ће бити измирене у уобичајеном току циклуса пословања буџетског корисника, које се држе првенствено ради трговине, чије измирење доспијева у оквиру дванаест мјесеци од датума извјештавања или буџетски корисник нема безусловно право одлагања обавезе за најмање дванаест мјесеци након датума извјештавања и

б) дугорочне обавезе - обавезе које не испуњавају ни један од претходно наведених критеријума на основу којих би се могле разврстати као краткорочне обавезе.

Члан 71.

На контима подгрупе **211 - Дугорочне финансијске обавезе** исказују се обавезе у земљи и иностранству по основу издатих дугорочних хартија од вриједности (обвезнице и сл.), дугорочних финансијских деривата (фјучерси, форварди, опције, свопови и сл.) и зајмова који доспијевају у року дужем од годину дана, а који су примљени или преузети од осталих нивоа власти, домаћих јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката или из иностранства.

Члан 72.

(1) На контима подгрупе **217 - Дугорочна резервисања и разграничења** исказују се разграничени расходи, приходи, дугорочна резервисања и остала разграничења на период дужи од годину дана.

(2) На конту 217131 - Дугорочна резервисања евидентирање се врши у складу са МРС-ЈС 19 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз истовремено признавање расхода на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 4713 - Расходи резервисања по основу обавеза.

(3) Када измирење обавеза по основу којих су извршена резервисања постане извјесно, приступа се планирању средстава у буџету за те намјене и књиговодственом исказивању њиховог износа на одговарајућим контима расхода или издатака и стварних обавеза, уз истовремено искњижавање резервисања у корист обрачунских прихода на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 7713 - Приходи од укидања резервисања по основу обавеза.

(4) Уколико се утврди да по основу резервисања неће доћи до одлива ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал буџетског корисника, врши се њихово искњижавање у корист обрачунских прихода на одговарајућем аналитичком конту у оквиру синтетичког конта 7713 - Приходи од укидања резервисања по основу обавеза.

(5) Појам резервисања у смислу МРС-ЈС 19 није еквивалентан појму резервисања буџетских средстава.

(6) На конту 217191 - Разграничени пласмани преко јединица у оквиру јавне управе за имплементацију ино-пројеката, јединице под контролом јавне управе врше евидентирање ино-кредита који се реализују преко њих.

(7) На конту 217192 - Разграничења по основу пореза, доприноса и непореских прихода за који је продужен рок плаћања евидентирање се врши на основу података из пореског књиговодства.

Члан 73.

На контима подгрупе **218 - Остале дугорочне обавезе** евидентирају се обавезе са роком доспијења преко годину дана које нису претходно класификоване.

Члан 74.

На контима подгрупе **221 - Краткорочне финансијске обавезе** исказују се обавезе у домаћој и иностранској валути по основу готовинских еквивалената (чекови, акцептни нало-

зи, платне картице и сл.), обавезе у земљи и иностранству по основу краткорочних и дијела дугорочних хартија од вриједности које доспијевају у року до годину дана (мјенице, обвезнице, благајнички и комерцијални записи, сертификати о депозиту, трезорски записи и сл.), краткорочне обавезе по основу финансијских деривата (фјучерси, форварди, опције, свопови и сл.), обавезе по основу краткорочних и дијела дугорочних зајмова који доспијевају у року до годину дана, а који су примљени или преузети од осталих нивоа власти, домаћих јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката или субјеката из иностранства.

Члан 75.

На контима подгрупе **222 - Обавезе за лична примања** исказују се обавезе по основу бруто плата и бруто накнада трошкова и осталих личних примања према физичким лицима са којима је заснован радни однос.

Члан 76.

(1) На контима подгрупе **223 - Обавезе из пословања** исказују се обавезе према правним лицима за набавку робе, услуга и сталне имовине, обавезе према физичким лицима која нису у радном односу, обавезе по судским рјешењима, обавезе за поврат и прекршијавање пореза, обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца, обавезе по основу пореза на додату вриједност, обавезе за примљене депозите и кауције, обавезе за примљене авансе и остале неklasификоване обавезе из пословања у земљи и иностранству.

(2) Обавезе по основу пореза на додату вриједност обухватају прелазна аналитичка конта 223161, 223162 и 223168 на којима се у току обрачунског периода - мјесеца евидентирају обавезе по основу ПДВ-а по издатим фактурама, у примљеним авансима и по основу других износа обрачунатог ПДВ-а. На крају обрачунског периода - мјесечно, салда ових аналитичких конта се затварају са салдом на аналитичким контима 123711, 123712, 123713, 123714, 123715 и 123716 на којима се евидентирају потраживања по основу ПДВ-а у примљеним фактурама од домаћих добављача, плаћеног при увозу, у датим авансима, обрачунатог на услуге иностраних лица, паушално исплаћеног пољопривредним произвођачима и по основу других износа аконтационог ПДВ-а. Уколико су обавезе веће од потраживања по основу ПДВ-а, разлика се књижи на потражну страну аналитичког конта 223169 - Обавезе по основу разлике између обрачунатог и аконтационог пореза на додату вриједност. Обавезе се затварају исплатом према надлежним пореским институцијама.

Члан 77.

На контима подгрупе **224 - Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове** исказују се обавезе у земљи и иностранству по основу камата на издате хартије од вриједности (мјенице, обвезнице и сл.), трошкова финансирања по основу финансијских деривата (фјучерси, форварди, опције, свопови и сл.), камата на примљене или преузете зајмове од других нивоа власти, домаћих јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката или из иностранства, камата на одобрене, а не реализоване зајмове, трошкова сервисирања зајмова, ефективних негативних курсних разлика и затезних камата.

Члан 78.

На контима подгрупе **225 - Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите** исказују се обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина, градова и институција обавезног социјалног осигурања.

Члан 79.

(1) На контима подгрупе **227 - Краткорочна резервисања и разграничења** исказују се разграничени расходи, приходи, резервисања и остала разграничења на период краћи од годину дана.

(2) На конту 227311 - Краткорочна резервисања евидентирање се врши у складу са МРС-ЈС 19 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима, уз истовремено признавање расхода на синтетичком конту 4713 - Расходи резервисања по основу обавеза.

(3) У буџету за наредну годину планирају се средства за намјене из става 2. овог члана и врши се књиговодствено исказивање њиховог износа на одговарајућим контима расхода или издатака и стварних обавеза, уз истовремено искњижавање резервисања у корист обрачунских прихода на синтетичком конту 7713 - Приходи од укидања резервисања по основу обавеза.

(4) Уколико се утврди да по основу резервисања неће доћи до одлива ресурса који представљају економске користи или услужни потенцијал буџетског корисника, врши се њихово искњижавање у корист обрачунских прихода на синтетичком конту 7713 - Приходи од укидања резервисања по основу обавеза.

(5) Појам резервисања у смислу МРС-ЈС 19 није еквивалентан појму резервисања буџетских средстава.

(6) На контима 227911 - Разграничења по основу ненаплаћених пореза, доприноса и непореских прихода и 227912 - Разграничења по основу пореза, доприноса и непореских прихода за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, евидентирање се врши на основу података из пореског књиговодства.

Члан 80.

(1) На контима подгрупе **228 - Остале краткорочне обавезе** евидентирају се краткорочне обавезе по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања и друге обавезе са роком доспијећа до годину дана, које нису претходно класификоване.

(2) Приликом израде консолидованог финансијског извјештаја обавезе по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања су предмет елиминације са односним потраживањима по основу расподеле јавних прихода на дан извјештавања.

Члан 81.

(1) На контима подгрупе **229 - Финансијски и обрачунски односи између буџетских јединица** у току обрачунског периода евидентирају се обавезе између буџетских јединица различитих нивоа власти и обавезе између буџетских јединица истог нивоа власти.

(2) Финансијски и обрачунски односи између буџетских јединица различитог нивоа власти (синтетички конто 2291) обухватају обавезе према једном нивоу власти (држави, ентитету, јединици локалне самоуправе, мјесној заједници, фонду или др.) по основу трансфера из буџета других, виших или нижих нивоа власти. Приликом израде консолидованих финансијских извјештаја који обухватају различите нивое власти ове обавезе су обавезан предмет елиминације са потраживањима насталим по основу финансијских и обрачунских односа између буџетских јединица различитих нивоа власти (синтетички конто 1291).

(3) Финансијски и обрачунски односи између буџетских јединица истог нивоа власти (синтетички конто 2292) обухватају обавезе буџета и надлежних институција (министарстава), те интерне обавезе између потрошачких јединица буџета. Приликом израде консолидованих финансијских извјештаја за један ниво власти ове обавезе су обавезан предмет елиминације са потраживањима насталим по основу финансијских и обрачунских односа између буџетских јединица истог нивоа власти (синтетички конто 1292).

Класа 3 - Властити извори и ванбилансна евиденција

Члан 82.

(1) Властити извори представљају нето имовину, односно разлику између укупне имовине и укупних обавеза презентованих у билансу стања.

(2) Властите изворе чине трајни извори, резерве и финансијски резултат.

Члан 83.

(1) На контима подгрупе **311 - Трајни извори средстава** евидентирају се извори који стоје на располагању на неодређено вријеме, односно који немају рок доспијећа.

(2) Трајни извори средстава формирају се:

а) из иницијалних средстава (оснивачког улога) обезбијеђених за оснивање буџетског корисника у складу са одлуку управе,

б) из расподијељеног финансијског резултата ранијих година,

в) по основу имовине која не подлијеже амортизацији, а која је добијена без накнаде и

г) у осталим случајевима дозвољеним МРС-ЈС и другим релевантним прописима.

Члан 84.

(1) На контима подгрупе **321 - Резерве** евидентирају се ревалоризационе резерве, резерве из резултата и остале резерве које се формирају у складу са прописима и одлукама управе.

(2) Ревалоризационе резерве се формирају по основу процјене фер вриједности нефинансијске и финансијске имовине у складу са МРС-ЈС 16, МРС-ЈС 17, МРС 38, МРС 39 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(3) Ако се једна ставка имовине ревалоризује, у складу са захтјевима међународних рачуноводствених стандарда, приступа се ревалоризацији цијеле групе имовине која је исказана као једна ставка за сврхе објелодањивања у финансијским извјештајима.

(4) Ако се књиговодствена вриједност неке групе средстава увећа услед ревалоризације, то повећање евидентира се на ревалоризационим резервама, осим за износ који се признаје као добитак у мјери у којој поништава умањење вриједности по основу ревалоризације исте групе средстава претходно признато као губитак.

(5) Ако се књиговодствена вриједност неке групе средстава смањи услед ревалоризације, то смањење се признаје као губитак, осим за износ који се књижи директно на дуговној страни ревалоризационих резерви у мјери у којој постоји потражни салдо ревалоризационих резерви за ту групу имовине.

(6) Повећања и смањења по основу ревалоризације, која се односе на појединачна средства у оквиру једне групе имовине, компензирају се једна са другим у оквиру те групе, али не и са различитим групама имовине.

(7) Ревалоризационе резерве се амортизују током употребе имовине по основу које су и формиране, а у висини разлике између већег износа амортизације обрачунате на ревалоризовану вриједност и мањег износа амортизације обрачунате на историјску вриједност имовине.

(8) Коначно поништавање преосталих ревалоризационих резерви врши се у корист резултата у моменту расходања имовине по основу које су и формиране.

(9) Резерве из резултата формирају се по основу расподеле позитивног финансијског резултата ранијих година и служе за покривање очекиваног негативног финансијског резултата.

Члан 85.

(1) На контима подгрупе **331 - Финансијски резултат** евидентира се финансијски резултат ранијих година и финансијски резултат текуће године.

(2) Потражни салдо конта 331111 - Финансијски резултат ранијих година може се расподијелити у корист трајних извора средстава, резерви из резултата и за покривање буџетских расхода у години када се врши расподела. Рас-

подјела финансијског резултата за покривање буџетских расхода у години када се врши расподјела може се вршити максимално до износа исказаног буџетског суфицита на дан утврђивања резултата.

(3) Дуговни салдо конта 331111 - Финансијски резултат ранијих година може се покрити из резерви из резултата. Уколико постојећи салдо резерви из резултата није довољан, преостали дио дуговог салда конта 331111 може се покрити на терет трајних извора средстава.

(4) Финансијски резултат текуће године представља разлику између прихода (класа 7) и расхода (класа 4), кориговану за износе директних књижења на конту 331211 у складу са МРС-ЈС и другим релевантним рачуноводственим прописима. У сљедећој години салдо конта 331211 - Финансијски резултат текуће године преноси се на конто 331111 - Финансијски резултат ранијих година.

(5) Финансијски резултат текуће године није једнак појму буџетског суфицита/дефицита (буџетског мањка/вишка).

(6) Буџетски суфицит/дефицит представља разлику између збира прихода, без прихода обрачунског карактера и примитака за нефинансијску имовину, и збира расхода, без расхода обрачунског карактера и издатака за нефинансијску имовину:

Буџетски суфицит/дефицит = (класа 7 - група 77 + класа 8) - (класа 4 - група 47 + класа 5).

(7) Одлуку о расподјели буџетског суфицита доноси орган управе, у складу са одредбама Закона о буџетском систему Републике Српске, на основу претходно извршене анализе извора средстава/поријекла буџетског суфицита и постојећих законских ограничења у смислу њиховог даљег коришћења (нпр. суфицит као резултат неискоришћених намјенских прихода заштите његову расподјелу у складу са законом утврђеном намјеном тих средстава).

(8) Позитиван финансијски резултат није услов за доношење одлуке о расподјели буџетског суфицита.

Члан 86.

(1) На контима групе **39 - Ванбилансна евиденција** евидентирају се пословни догађаји који немају директног утицаја на имовину, обавезе и изворе, него само отварају могућност за такав утицај у будућности (основна средства у закупу, примљена туђа роба и материјал, хартије од вриједности ван промета, гаранције, одобрени, а неповучени кредити и сл.).

(2) Књижења на контима групе 39 врше се истовременим евидентирањем на контима подгрупе 391 - Ванбилансна актива и контима подгрупе 392 - Ванбилансна пасива.

(3) Ванбилансна актива и ванбилансна пасива морају бити у равнотежи.

(4) Конта ванбилансне активе и ванбилансне пасиве међусобно се затварају када престане могући утицај пословних догађаја из става 1. овог члана.

Класа 4 - Расходи

Члан 87.

(1) Расходи су смањења економских користи или услужног потенцијала током извјештајног периода, у облику одлива или трошења средстава или настанка обавеза које доводе до смањења нето имовине/капитала.

(2) Расходи се признају на обрачунском основу, у периоду у коме је и обавеза за плаћање настала без обзира да ли је извршено и само плаћање.

(3) Расходи обухватају текуће расходе и трансфере између буџетских јединица.

(4) Вредновање расхода (изузев расхода обрачунског карактера) врши се по номиналној вриједности очекиваног одлива готовине или готовинског еквивалента.

(5) Салда конта класе 4 не преносе се у наредну годину.

Члан 88.

(1) На контима подгрупе **411 - Расходи за лична примања** исказују се расходи за бруто плате и бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених уз одобрење одговарајућих конта подгрупе 222 - Обавезе за лична примања.

(2) Расходи за бруто плате запослених обухватају основну нето плату запослених на одређено и неодређено вријеме и приправника, нето накнаде плата за породично одсуство, боловање, годишњи одмор и плаћено одсуство, нето додатке на плату по основу радног стажа, прековременог рада, ноћног рада, рада током празника, дежурства, приправности, теренског рада, отежаних услова рада и слично, и порезе и доприносе за социјално осигурање (пензијско-инвалидско осигурање, здравствено осигурање, осигурање од незапослености, дјечију заштиту и сл.).

(3) Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених обухватају нето накнаде за превоз, смјештај, одвојени живот, селидбу, топли оброк, регрес за годишњи одмор, зимницу, огрев, отпремнине, јубиларне награде, награде за посебне резултате рада, једнократне помоћи приликом рођења дјетета, у случају смрти члана уже породице или радника, у случају теже болести или инвалидности, помоћи у случају елементарних непогода или пожара, остале нето накнаде и порезе и доприносе на накнаде.

Члан 89.

(1) На контима подгрупе **412 - Расходи по основу коришћења робе и услуга** исказују се расходи за закуп, енергију, комуналне, комуникационе и транспортне услуге, режијски материјал, остали материјал (материјал за посебне намјене), текуће одржавање, путовања и смјештаја, стручне услуге, услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине и остали непоменути расходи, уз одобрење одговарајућих конта подгрупе 223 - Обавезе из пословања.

(2) Расходи по основу закупа обухватају расходе по основу закупа зграда и грађевинских објеката, постројења и опреме, осталих произведених сталних средстава, закуп непроизведених сталних средстава и расходе по основу осталог закупа.

(3) Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга обухватају расходе по основу утрошка гријне и расвјетне енергије, расходе за комуналне услуге, услуге комуникација и услуге превоза за робе и ствари.

(4) Расходи за режијски материјал обухватају расходе по основу набавке канцеларијског материјала, материјала за одржавање чистоће, стручне литературе, часописа и дневне штампе и осталог режијског материјала.

(5) Расходи за материјал за посебне намјене обухватају расходе по основу набавке материјала за пољопривреду, медицинског и лабораторијског материјала, материјала за образовање, науку, културу и спорт, специјалног материјала (за потребе полиције, војске, цивилне заштите, ватрогасних и комуналних служби) и осталог материјала за посебне намјене.

(6) Расходи за текуће одржавање обухватају расходе за текуће одржавање зграда, грађевинских објеката, опреме и остало текуће одржавање.

(7) Расходи по основу путовања и смјештаја обухватају расходе по основу службених путовања у земљи и иностранству (дневнице, смјештај, јавни превоз и сл.), смјештаја народних посланика и скупштинских одборника за вријеме трајања сједница и расходе по основу утрошка говива приликом путовања службеним возилима.

(8) Расходи за стручне услуге обухватају расходе за услуге финансијског посредовања, осигурања, информисања и медија, ревизијске и рачуноводствене услуге, правне и административне услуге, услуге процјене и вјештачења, компјутерске услуге и остале стручне услуге (као што су образовне, едукативне, научноистраживачке услуге, услуге

израде елабората, студија, пројектне документације и сл.).

(9) Расходи за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине обухватају расходе за услуге одржавања, уређења и чишћења јавних површина, укључујући и расходе по основу утрошка електричне расвјете и воде на јавним површинама и расходе за испитивање и заштиту животне средине.

(10) Остали непоменути расходи обухватају накнаде запосленима у природи, расходе за стручно усавршавање запослених, бруто накнаде за рад ван радног односа, расходе по основу репрезентације, расходе по судским рјешењима, поврате и прекњижавања пореза и доприноса, расходе по основу пореза и доприноса на терет послодавца и остале непоменуте расходе (као што су расходи за израду медаља, чланарине и сл.).

Члан 90.

(1) На контима подгрупе **413 - Расходи финансирања и други финансијски трошкови** исказују се расходи по основу камата на издате хартије од вриједности и расходи финансирања по основу финансијских деривата у земљи и иностранству, камата на примљене и преузете зајмове од других нивоа власти, домаћих јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката и из иностранства, камата на одобрене а нереализоване зајмове у земљи и иностранству, трошкова сервисирања примљених зајмова у земљи и иностранству, ефективних негативних курсних разлика и затезних камата, уз одобрење одговарајућих конта подгрупе 224 - Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове.

(2) Расходи по основу камата на издате хартије од вриједности обухватају камате на издате мјенице, обвезнице и остале хартије од вриједности у земљи и иностранству.

(3) Расходи финансирања по основу финансијских деривата обухватају расходе финансирања по основу фјучерса, форварда, опција, свопова и осталих финансијских деривата у земљи и иностранству.

(4) Расходи по основу камата на примљене зајмове у земљи обухватају камате на примљене зајмове од осталих нивоа власти, камате на зајмове примљене од домаћих јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката и осталих домаћих кредитора.

(5) Расходи по основу камата на примљене зајмове из иностранства обухватају камате на зајмове примљене од страних влада, међународних организација, финансијских и нефинансијских организација и осталих кредитора из иностранства.

(6) Расходи по основу камата на одобрене а нереализоване зајмове обухватају камате на одобрене а нереализоване зајмове у земљи и из иностранства.

(7) Расходи по основу камата на преузете зајмове обухватају камате на зајмове који су преузети у земљи и из иностранства.

(8) Трошкови сервисирања примљених зајмова обухватају трошкове провизије, комисионе провизије, интеркаларне камате, обраде кредитне документације и остале трошкове сервисирања кредита примљених у земљи и иностранству.

(9) Расходи по основу ефективних негативних курсних разлика обухватају новчане издатке проузроковане кретањима курсева страних валута приликом обављања девизног платног промета.

(10) Расходи по основу затезних камата обухватају затезне камате и остале казне проистекле из финансирања које се плаћају у земљи и иностранству.

Члан 91.

(1) На контима подгрупе **414 - Субвенције** исказују се субвенције јавним и приватним финансијским и нефинансијским субјектима. Субвенције се дозначавају искључиво произвођачима учинака (роба и услуга), а не крајњим потрошачима, и имају за циљ да учину на обим производње, цијену по којој се учинци продају или надокнаду произво-

ђачу по неком другом основу (нпр. субвенције за запошљавање одређеног броја и категорија радне снаге, субвенције за смањење емисија штетних материја, плаћање камате за рачун субјекта и сл.). Дознака средстава у циљу докапитализације субјекта нема карактер субвенције.

(2) Субвенције јавним финансијским субјектима обухватају субвенције Централној банци, Инвестиционо-развојној банци, фондовима под управом Инвестиционо-развојне банке и осталим јавним финансијским субјектима.

(3) Субвенције јавним нефинансијским субјектима обухватају субвенције јавним предузећима у области пољопривреде, водопривреде и шумарства, саобраћаја и веза, трговине и туризма, производње електричне енергије, гаса и слично, рударства, грађевинарства, медија и осталим областима.

(4) Субвенције финансијским субјектима (осим јавних) обухватају субвенције банкама, микрокредитним друштвима, лизинг друштвима, осигуравајућим друштвима, инвестиционим фондовима и осталим финансијским субјектима који су у приватном власништву.

(5) Субвенције нефинансијским субјектима (осим јавних) обухватају субвенције приватним произвођачима учинака (роба и услуга) у области пољопривреде, водопривреде и шумарства, саобраћаја и веза, трговине и туризма, производње електричне енергије, гаса и слично, рударства, грађевинарства, медија и осталим областима.

Члан 92.

(1) На контима подгрупе **415 - Грантови** исказују се текући и капитални грантови дати у земљи или у иностранство. Грант представља бесповратну дознаку која има за циљ да помогне у обављању редовних активности или специфичне групе активности (пројекта) примаоца гранта. Дијеле се на текуће, који се дају у сврху текуће потрошње и капиталне, који се дају у сврху капиталних улагања од стране примаоца гранта.

(2) Бесповратне дознаке физичким лицима, у смислу овог правилника, немају карактер гранта него дознака на име социјалне заштите. Дознаке које се врше на рачун институција које пружају услуге социјалне заштите становништва и имају за циљ да обезбиједи социјалну заштиту становништва, као нпр. уплата доприноса у име одређеног броја физичких лица на рачун фонда од стране републичког буџета, имају карактер дознака на име социјалне заштите, а не гранта. Такође, дознаке које се врше на рачун других нивоа власти и које имају за циљ да помогну у обављању редовних активности или специфичне групе активности (пројекта) примаоца дознаке немају карактер гранта, него трансфера између буџетских јединица.

(3) Грантови у иностранство обухватају текуће и капиталне грантове дате страним владама, међународним организацијама и осталим субјектима у иностранству.

(4) Грантови у земљи обухватају текуће и капиталне грантове непрофитним субјектима, као што су политичке, хуманитарне, спортске и омладинске, етничке и вјерске организације и удружења, организације и удружења за афирмацију породице и заштиту права жена, дјете, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом, организације и удружења у области здравствене и социјалне заштите, образовања, науке и културе, економске и привредне сарадње и слично, те остале текуће и капиталне грантове у земљи, као што су трансфери јавним и приватним финансијским и нефинансијским (профитним) субјектима и слично, а који немају карактер субвенција.

Члан 93.

(1) На контима подгрупе **416 - Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова** исказују се дознаке грађанима, институцијама обавезног социјалног осигурања, пружаоцима услуга социјалне заштите и остале текуће и капиталне дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова. Дознаке на име социјалне заштите представљају бесповратне дознаке у новцу или

натури са циљем заштите цијелог становништва или посебне групе грађана од одређених социјалних ризика. Социјални ризик је неки догађај или околност који може негативно да утиче на добробит домаћинства или појединца, у смислу намегања додатних трошкова или умањења њихових прихода. Дијеле се на текуће, које се дају у сврху текуће потрошње и капиталне, које се дају у сврху капиталних улагања од стране примаоца дознаке.

(2) Дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова обухватају текуће и капиталне дознаке извршене на рачун штићеника установа социјалне заштите (центри за социјални рад и слично) по основу сталне или једнократне социјалне помоћи, те на рачун физичких лица по основу инвалиднина, помоћи породицама палих бораца, ратних војних инвалида и цивилних жртава рата, помоћи избјеглим и расељеним лицима, помоћи ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе, помоћи спортистима, помоћи породици, дјечи и младима, помоћи пензионерима и незапосленим лицима и слично, као и дознаке грађанима уaturi. Аналитичка конта у оквиру подсинтетичког конта 41611 и 41613 користе искључиво установе социјалне заштите у складу са прописом којим се уређује материја социјалне заштите (центри за социјални рад и слично).

(3) Дознаке другим институцијама обавезног социјалног осигурања које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова обухватају текуће дознаке извршене на рачун фондова по основу намјенског издвајања за здравствену заштиту/осигурање штићеника установа социјалне заштите, бораца, војних инвалида, породица палих бораца и цивилних жртава рата, намјенског издвајања за здравствено осигурање избјеглица, расељених лица и повратника, намјенског издвајања за пензијско осигурање и осигурање од незапослености по програму социјалног збрињавања радника и осталих дознака институцијама обавезног социјалног осигурања. Аналитичка конта у оквиру подсинтетичког конта 41621 користе искључиво установе социјалне заштите у складу са Законом о социјалној заштити (центри за социјални рад и слично). Институције обавезног социјалног осигурања примљене дознаке по овим основима не евидентирају као грант или трансфер, него редован текући приход/допринос, у оквиру групе 71 - Порески приходи. Дознаке другим институцијама обавезног осигурања нису предмет елиминације приликом израде консолидованих извјештаја који обухватају различите нивое власти.

(4) Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова обухватају дознаке извршене на рачун пружаоца услуга штићеницима установа социјалне заштите, породицама палих бораца, ратних војних инвалида и цивилних жртава рата, избјеглицима, расељеним лицима, ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе, спортистима, породицама, дјечи и младима, пензионерима, незапосленим лицима и слично, као и дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите уaturi. Аналитичка конта у оквиру подсинтетичког конта 41631 користе искључиво установе социјалне заштите у складу са Законом о социјалној заштити (центри за социјални рад и слично).

(5) Остале дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова обухватају текуће и капиталне дознаке на име социјалне заштите које нису претходно класификоване.

Члан 94.

(1) На контима подгрупе **417 - Дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања** исказују се дознаке по основу пензијског осигурања, здравственог осигурања, осигурања од незапослености, по основу дјечије заштите, те дознаке по основу осталих врста обавезне социјалне заштите које се могу јавити у неком периоду. Конта подгрупе 417 користе се искључиво у књиговодству институција обавезног социјалног осигурања које се у Закону о буџетској систему Републике Српске дефинишу као фондови (Фонд за пензиј-

ско и инвалидско осигурање Републике Српске, Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Јавни фонд за дјечију заштиту Републике Српске, Завод за запошљавање Републике Српске).

(2) Дознаке по основу пензијског осигурања обухватају дознаке грађанима кроз готовинске исплате пензија или накнаде уaturi, дознаке другим институцијама обавезног социјалног осигурања, као што је нпр. уплата здравственог осигурања за пензионере, дознаке у готовини илиaturi пружаоцима услуга социјалне заштите који не спадају у групу институција обавезног социјалног осигурања, као нпр. домови пензионера и слично, те остале дознаке које се могу појавити по основу пензијског осигурања.

(3) Дознаке по основу здравственог осигурања обухватају дознаке грађанима кроз готовинске исплате рефундација трошкова услуга здравствене заштите или накнаде уaturi, дознаке другим институцијама обавезног социјалног осигурања, дознаке у готовини илиaturi пружаоцима услуга социјалне заштите који не спадају у групу институција обавезног социјалног осигурања, као нпр. клинички центри, болнице, домови здравља и слично, те остале дознаке које се могу појавити по основу здравственог осигурања.

(4) Дознаке по основу осигурања од незапослености обухватају дознаке грађанима кроз готовинске накнаде или накнаде уaturi, дознаке другим институцијама обавезног социјалног осигурања, као што је нпр. уплата здравственог и пензијског осигурања за незапослене, дознаке у готовини илиaturi пружаоцима услуга социјалне заштите који не спадају у групу институција обавезног социјалног осигурања, као нпр. послодавци, центри за стручно оспособљавање и преквалификацију и слично, те остале дознаке које се могу појавити по основу осигурања од незапослености.

(5) Дознаке по основу дјечије заштите обухватају дознаке грађанима кроз готовинске исплате материнског додатка, дјечијег доплатка, једнократних накнада и слично или накнаде уaturi, дознаке другим институцијама обавезног социјалног осигурања, дознаке у готовини илиaturi пружаоцима услуга социјалне заштите који не спадају у групу институција обавезног социјалног осигурања, као нпр. послодавци, центри за предшколско образовање и васпитање, болнице и слично, те остале дознаке које се могу појавити по основу дјечије заштите.

(6) Дознаке по основу осталих врста обавезне социјалне заштите обухватају дознаке грађанима кроз готовинске исплате и накнаде уaturi, дознаке другим институцијама обавезног социјалног осигурања, дознаке у готовини илиaturi пружаоцима услуга социјалне заштите који не спадају у групу институција обавезног социјалног осигурања, те остале дознаке по основу обавезне социјалне заштите које нису претходно класификоване.

Члан 95.

(1) На контима подгрупе **471 - Расходи обрачунског карактера** исказују се расходи по основу набавне вриједности реализованих залиха, амортизације, резервисања по основу обавеза, финансијски расходи обрачунског карактера, расходи од усклађивања вриједности имовине, губици од продаје имовине, дате помоћи уaturi и остали расходи обрачунског карактера, који не захтијевају одлив готовине и као такви се не планирају у буџету, него се евидентирају искључиво у циљу израде финансијског извјештаја.

(2) Набавна вриједност реализованих залиха обухвата набавну вриједност реализованих стратешких залиха, набавну вриједност утрошених залиха материјала, набавну вриједност реализованих залиха робе у складишту, велепродаји и малопродаји и набавну вриједност залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће, обуће и слично издатих у употребу.

(3) Амортизација је систематски (плански) распоред вриједности неког средства које се амортизује током његовог вијека трајања и у смислу овог правилника обухвата расходе по основу амортизације зграда и грађевинских

објеката, постројења и опреме, биолошке имовине, инвестиционе имовине, нематеријалне имовине и осталих сталних средстава.

(4) Резервисање по основу обавеза обухвата резервисања по судским рјешењима, по основу поврата и прекњижавања јавних прихода, по основу уговорених обавеза, за завршетак радова у гарантном року, за трошкове у гарантном року за продату робу са гаранцијом и остала резервисања по основу обавеза у складу са МРС-ЈС 19 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

(5) Финансијски расходи обрачунског карактера обухватају обрачунате негативне курсне разлике (осим ефективних), расходе по основу ефеката валутне клаузуле и остале финансијске расходе обрачунског карактера.

(6) Расходи од усклађивања вриједности имовине обухватају расходе по основу обезвређења, ревалоризације и осталих облика усклађивања вриједности нефинансијске и финансијске имовине.

(7) Губици од продаје имовине обухватају негативне нето ефекте продаје нефинансијске и финансијске имовине.

(8) Остали расходи обрачунског карактера обухватају мањкове, кало, растур, квар и лом, расходе по основу ефеката уговорене заштите од ризика, губитке по основу расходовања имовине, обрачунске расходе по основу ванредних догађаја и остале расходе обрачунског карактера.

Члан 96.

(1) На контима групе **481 - Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти** исказују се дознаке према буџетским јединицама других нивоа власти (држава, ентитет, јединице локалне самоуправе, мјесне заједнице, фондови и др.) које имају за циљ да помогну у обављању редовних активности или специфичне групе активности (пројекта) примаоца дознаке. Дознаке из буџета једног нивоа власти на рачуне/у буџет другог нивоа власти које се односе на плаћања одређених врста пореза, доприноса, накнада, такса, и слично или фактурисаних услуга немају карактер трансфера.

(2) Примљени трансфери буџетске јединице других нивоа власти евидентирају се на контима подгрупе 781 - Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти.

(3) Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти су обавезан предмет елиминације приликом израде консолидованих извјештаја за те нивое власти.

Члан 97.

(1) На контима групе **482 - Трансфери између буџетских јединица истог нивоа власти** исказују се дознаке према другим буџетским јединицама, али у оквиру истог нивоа власти, нпр. дознаке средстава из буџета министарства агенцијама или јединицама за имплементацију пројеката у њиховој надлежности и слично.

(2) Структура расхода по основу трансфера између буџетских јединица истог нивоа власти адекватна је структури синтетичких конта осталих категорија текућих расхода и подгрупа издатака за нефинансијску имовину, финансијску имовину и отплату дугова.

(3) Примљене трансфере буџетске јединице истог нивоа власти евидентирају на контима подгрупе 782 - Трансфери између буџетских јединица истог нивоа власти.

(4) Трансфери између буџетских јединица истог нивоа власти су обавезан предмет елиминације приликом израде консолидованих извјештаја за један ниво власти.

Класа 5 - Издаци за нефинансијску имовину

Члан 98.

(1) Конта класе 5 представљају затворен систем конта која служе за евидентирање издатака за нефинансијску имовину и не представљају позиције биланса успеха.

(2) Издаци за нефинансијску имовину се евидентирају на дуговној страни аналитичких конта класе 5, уз истовре-

мено књижење на потражној страни корективног конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину.

(3) Књиговодственом евидентирању на контима класе 5 претходи књижење пословног догађаја, који ће довести до новчаног одлива, на одговарајућим билансним контима (укључујући и авансе дате за нефинансијску имовину).

(4) У складу су одобреним буџетом, књиговодствено евидентирање на класи 5 врши се у периоду за који је настала обавеза издатка за нефинансијску имовину, независно од тога да ли је по том основу до краја обрачунског периода дошло до готовинског одлива или се исти очекује у наредном обрачунском периоду.

(5) Изузетак је када се на крају обрачунског периода жели извршити резервација расположивих средстава на ставкама планираним у буџету (или финансијском плану за ванбуџетска средства) за набавку/улагање у нефинансијску имовину. Резервисање буџетских средстава планираних за набавку/улагање у нефинансијску имовину може се извршити уколико су испуњени сљедећи општи услови:

а) да је позиција планирана буџетом,

б) да постоји сагласност надлежне институције/органа за утрошак средстава,

в) да је покренут или завршен поступак јавних набавки или друга захтијевана процедура прибављања нефинансијске имовине,

г) да постоји поуздана процјена износа обавезе и

д) да постоји вјероватноћа да ће за измирење обавезе бити потребан одлив средстава.

(6) Поред општих услова из става 5. овог члана могу бити прописани и посебни услови за одређену буџетску годину.

(7) Резервисање средстава се врши књижењем на дуговној страни аналитичких конта класе 5, уз истовремено књижење на потражној страни корективног конта 519999 - Рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину. Евидентирање на контима биланса стања врши се у наредној години, у моменту набавке нефинансијске имовине, односно стварног настанка обавезе за издатак за нефинансијску имовину.

(8) Вредновање издатака за нефинансијску имовину врши се по номиналној вриједности оствареног или очекиваног одлива готовине или готовинског еквивалента.

(9) Салда конта класе 5 не преносе се у наредну годину.

Члан 99.

На контима подгрупе **511 - Издаци за произведену сталну имовину** исказују се издаци за изградњу, прибављање, инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката, издаци за набавку и инвестиционо одржавање постројења и опреме, те издаци за биолошку, инвестициону и нематеријалну произведену имовину.

Члан 100.

На контима подгрупе **512 - Издаци за драгоцености** исказују се издаци за набавку драгог камења нпр. дијаманата, племенитих метала као што су немонетарно злато, платина, сребро и слично, књига, скулптура, слика и других предмета који су признати као умјетничка дјела или антиквитети, накита велике вриједности који је направљен од драгог камења или племенитих метала, архивске грађе и осталих похрањених вриједности.

Члан 101.

На контима подгрупе **513 - Издаци за непроизведену сталну имовину** исказују се издаци за прибављање и побољшање земљишта, подземних и површинских налазишта, шума, вода, националних паркова, електромагнетних фреквенција и осталих природних добара и издаци за нематеријалну непроизведену имовину као што су патенти,

концесије, лиценце и остала нематеријална непроизведена имовина.

Члан 102.

На контима подгрупе **514 - Издаци за сталну имовину намијењену продаји** исказују се издаци за сталну имовину која се држи са циљем продаје и класификује као текуће средство.

Члан 103.

На контима подгрупе **515 - Издаци за стратешке залихе** исказују се издаци за прибављање робних резерви и осталих стратешких залиха.

Члан 104.

На контима подгрупе **516 - Издаци за залихе материјала, робе, ситног инвентара, амбалаже и сл.** исказују се издаци за прибављање залиха туђих учинака који се држе за потребе потрошње, производње или продаје.

Члан 105.

(1) На контима подгрупе **517 - Издаци по основу пореза на додату вриједност** исказују се издаци по основу разлике између излазног и улазног ПДВ-а који се плаћа надлежној пореској институцији и издаци по основу улазног ПДВ-а који се плаћа добављачима или приликом увоза.

(2) Исказивање издатака по основу пореза на додату вриједност врше буџетски корисници који се баве производно-услужним активностима и који у систему ПДВ-а имају статус пореских обвезника.

Класа 6 - Издаци за финансијску имовину и отплату дугова

Члан 106.

(1) Конта класе 6 представљају затворен систем конта која служе за евидентирање издатака за финансијску имовину и отплату дугова и не представљају позиције биланса успеха.

(2) Издаци за финансијску имовину и отплату дугова се евидентирају на дуговој страни аналитичких конта класе 6, уз истовремено књижење на потражној страни корективног конта 619999 - Рачун за преузимање издатака за финансијску имовину или 629999 - Рачун за преузимање издатака за отплату дугова.

(3) Књиговодством евидентирању на контима класе 6 претходи књижење пословног догађаја који ће довести до новчаног одлива на одговарајућим билансним контима (укључујући и авансе дате за финансијску имовину).

(4) У складу су одобреним буџетом, књиговодствено евидентирање на класи 6 врши се у моменту када је настала обавеза издатка за финансијску имовину или отплату дуга, независно од тога да ли је по том основу до краја обрачунског периода дошло до готовинског одлива или се исти очекује у наредном обрачунском периоду.

(5) Изузетак је када се на крају обрачунског периода жели извршити резервација расположивих средстава на ставкама планираним у буџету (или финансијском плану за ванбуџетска средства) за финансијску имовину и отплату дугова. Резервисање буџетских средстава планираних за набавку финансијске имовине и отплату дугова може се извршити уколико су испуњени следећи општи услови:

- а) да је позиција планирана буџетом,
- б) да постоји сагласност надлежне институције/органа за утрошак средстава,
- в) да је покренут или завршен поступак јавних набавки или друга захтијевана процедура прибављања финансијске имовине,
- г) да постоји поуздана процјена износа обавеза и
- д) да постоји вјероватноћа да ће за измирење обавеза бити потребан одлив средстава.

(6) Поред општих услова из става 5. овог члана могу бити прописани и посебни услови за одређену буџетску годину.

(7) Резервисање средстава се врши књижењем на дуговој страни аналитичких конта класе 6, уз истовремено књижење на потражној страни корективног конта 619999 - Рачун за преузимање издатака за финансијску имовину или 629999 - Рачун за преузимање издатака за отплату дугова. Евидентирање на контима биланса стања врши се у наредној години, у моменту набавке финансијске имовине, односно стварног настанка обавезе за издатак за финансијску имовину и отплату дугова.

(8) Вредновање издатака за финансијску имовину и отплату дугова врши се по номиналној вриједности оствареног или очекиваног одлива готовине или готовинског еквивалента.

(9) Салда конта класе 6 не преносе се у наредну годину.

Члан 107.

(1) На контима подгрупе **611 - Издаци за финансијску имовину** исказују се издаци по основу прибављања хартија од вриједности, акција, учешћа у капиталу, финансијских деривата и датих зајмова у земљи и иностранству.

(2) Издаци за хартије од вриједности (изузев акција) обухватају издатке за прибављање хартија од вриједности (обвезница и сл.) других емитената у земљи и иностранству.

(3) Издаци за акције и учешћа у капиталу обухватају издатке за прибављање акција и учешћа у капиталу јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката и других правних лица у земљи и иностранству.

(4) Издаци за финансијске деривате обухватају издатке по основу фјучерса, форварда, опција, свопова и осталих финансијских деривата у земљи и иностранству.

(5) Издаци за дате зајмове обухватају издатке по основу зајмова датих другим нивоима власти, финансијским и нефинансијским јавним и приватним субјектима, осталим правним и физичким лицима из земље и иностранства.

Члан 108.

(1) На контима подгрупе **621 - Издаци за отплату дугова** исказују се издаци по основу отплате главнице издатих хартија од вриједности, финансијских деривата, примљених или преузетих зајмова од других нивоа власти, домаћих јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката и других кредитора у земљи и из иностранства, те по основу отплате главнице и камате зајмова који се рефундирају и осталог задуживања у земљи и иностранству.

(2) Издаци за отплату главнице по издатим хартијама од вриједности (изузев акција) обухватају издатке по основу исплате доспјеле главнице по емитованим хартијама од вриједности (обвезнице и сл.) у земљи и иностранству.

(3) Издаци за отплату дуга по финансијским дериватима обухватају издатке по основу исплате главнице дуга по основу фјучерса, форварда, опција, свопова и осталих финансијских деривата у земљи и иностранству.

(4) Издаци за отплату главнице примљених зајмова у земљи обухватају издатке по основу исплате доспјеле главнице зајмова добијених од других нивоа власти, финансијских и нефинансијских јавних и приватних субјеката и других домаћих кредитора.

(5) Издаци за отплату главнице зајмова примљених из иностранства обухватају издатке по основу исплате доспјеле главнице зајмова добијених од страних влада, међународних организација, страних финансијских и нефинансијских институција и осталих кредитора из иностранства.

(6) Издаци за отплату главнице преузетих зајмова обухватају издатке по основу исплате главнице преузетих зајмова у земљи или из иностранства.

(7) Издаци за отплату зајмова који се рефундирају обухватају издатке за исплату главнице, камате, сервисних трошкова, комисионе провизије и осталих исплата по инокредитима и осталим зајмовима који се рефундирају од крајњих корисника зајма.

(8) Издаци за отплату осталих дугова обухватају издатке за отплату главнице дугова регулисаних прописом који уређује материју о унутрашњем дугу и другим прописима, отплату неизмирених обавеза ранијих година, уколико су те обавезе теретиле расходе/резултат ранијих обрачунских периода, те издатке за отплату осталих некласификованих облика задуживања.

Класа 7 - Приходи

Члан 109.

(1) Приходи су бруто приливи економске користи или услужног потенцијала током периода извјештавања када ти приливи доводе до повећања нето имовине/капитала, осим повећања која се односе на учешће власника.

(2) Приходи се признају на модификованом обрачунском основу, у рачуноводственом обрачунском периоду у којем су мјерљиви и/или расположиви:

а) приходи су мјерљиви када их је могуће исказати вриједносно и

б) приходи су расположиви када су остварени унутар обрачунског периода или убрзо након тога, а по основу права стечених у обрачунском периоду у коме се признају.

(3) Приходи обухватају пореске и непореске приходе, укључујући и укинуте врсте јавних прихода, грантове, приходе обрачунског карактера и трансфере између буџетских јединица.

(4) Структура пореских и непореских прихода који се прикупљају преко рачуна јавних прихода мијења се у складу са измјенама законске регулативе у односним областима.

(5) Вредновање прихода (изузев прихода обрачунског карактера) врши се по номиналној вриједности очекиваног прилива готовине или готовинског еквивалента.

(6) Салда конта класе 7 не преносе се у наредну годину.

Члан 110.

На контима подгрупе **711 - Приходи од пореза на доходак и добит** исказују се приходи по основу пореза на доходак, пореза на добит правних лица и пореза на приходе од капиталних добитака.

Члан 111.

На контима подгрупе **712 - Доприноси за социјално осигурање** исказују се приходи по основу доприноса за обавезно социјално осигурање: пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање, осигурање од незапослености, дјечију заштиту и сл.

Члан 112.

На контима подгрупе **713 - Порези на лична примања и приходе од самосталних дјелатности** исказују се приходи по основу пореза на лична примања и приходи од самосталних дјелатности.

Члан 113.

На контима подгрупе **714 - Порези на имовину** исказују се приходи по основу пореза на сталну имовину, наслеђе и поклоне, финансијске и капиталне трансакције и сл.

Члан 114.

На контима подгрупе **715 - Порези на промет производа и услуга** исказују се приходи по основу пореза на промет производа и услуга и приходи од акциза.

Члан 115.

На контима подгрупе **716 - Царине и увозне дажбине** исказују се приходи по основу царина, такси и других дажбина које се плаћају приликом увоза добара.

Члан 116.

На контима подгрупе **717 - Индиректни порези дозначени од УИО** исказују се приходи од индиректних пореза (порез на додату вриједност, царина, акциза итд.) који се

прикупљају и расподељују преко рачуна Управе за индиректно опорезивање БиХ.

Члан 117.

На контима подгрупе **719 - Остали порески приходи** исказују се приходи пореског карактера који нису претходно класификовани.

Члан 118.

Подгрупе конта пореских прихода садрже и шифре укинутих врста пореских прихода, на које се врше уплате по основу обавеза које датирају из ранијег периода када су укинути законски прописи били на снази.

Члан 119.

(1) На контима подгрупе **721 - Приходи од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика** исказују се приходи по основу дивиденди, учешћа у капиталу и сличних права, закупа и ренте, камата на готовину и готовинске еквиваленте, приходи од хартија од вриједности и финансијских деривата, приходи од камата и осталих накнада за дате зајмове, приходи по основу ефективних позитивних курсних разлика и слично.

(2) Књиговодствено евидентирање прихода од финансијске и нефинансијске имовине и позитивних курсних разлика врши се у складу са МРС-ЈС 9, МРС-ЈС 4 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

Члан 120.

На контима подгрупе **722 - Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга** исказују се приходи по основу административних, судских и комуналних такса и накнада Републике и јединица локалне самоуправе, посебних накнада за земљиште, путеве, шуме, воде, заштиту биљних и животињских врста, накнада за трошкове судског поступка, накнада за приређивање игара на срећу, накнада од концесија и слично, те приходи које буџетски корисници остварују вршењем јавних услуга (нпр. приходи институција образовања по основу школарина и сл.).

Члан 121.

На контима подгрупе **723 - Новчане казне** исказују се приходи који се уплаћују у буџет Републике и буџете јединица локалне самоуправе по основу новчаних казни изречених од стране надлежних органа у прекршајном, кривичном или другом спроведеном поступку.

Члан 122.

На контима подгрупе **729 - Остали непорески приходи** исказују се републички непорески приходи и непорески приходи јединица локалне самоуправе који нису претходно класификовани.

Члан 123.

Подгрупе конта непореских прихода садрже и шифре укинутих врста непореских прихода, на које се врше уплате по основу обавеза које датирају из ранијег периода када су укинути законски прописи били на снази.

Члан 124.

(1) На контима подгрупе **731 - Грантови** исказују се текуће и капиталне помоћи које су буџетски корисници примили од физичких и правних лица из земље и иностранства.

(2) Књиговодствено евидентирање помоћи врши се на обрачунском основу у складу са МРС 20 и другим релевантним рачуноводственим стандардима и прописима.

Члан 125.

(1) На контима подгрупе **771 - Приходи обрачунског карактера** исказују се приходи од реализације залиха, корекција прихода за промјене вриједности залиха учинака, приходи од укидања резервисања по основу обавеза, финансијски приходи обрачунског карактера, приходи од усклађивања вриједности нефинансијске и финансијске имовине, добити од продаје нефинансијске и финансијске имовине, помоћи у природи и остали приходи обрачунског

карактера, који не узрокују прилив готовине и као такви се не планирају у буџету него се евидентирају искључиво у циљу израде финансијског извјештаја.

(2) На конту 771211 - Корекција прихода за промјене вриједности залиха учинака евидентирање се врши на начин објашњен у поглављу Класа 0 - Нефинансијска имовина.

(3) Објашњења дата за поједине врсте расхода обрачунског карактера могу се адекватно примјенити за разумијевање одговарајућих категорија обрачунских прихода.

Члан 126.

(1) На контима подгрупе **781 - Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти** исказују се дознаке од буџетских јединица других нивоа власти (држава, ентитет, јединице локалне самоуправе, мјесне заједнице, фондови и др.) које имају за циљ да помогну у обављању редовних активности или специфичне групе активности (пројекта) примаоца дознаке. Дознаке из буџета једног нивоа власти на рачуне/у буџет другог нивоа власти које се односе на плаћања одређених врста пореза, доприноса, накнада, такса и слично, или фактурисаних услуга немају карактер трансфера.

(2) Структура прихода по основу трансфера између буџетских јединица различитих нивоа власти адекватна је структури расхода по основу трансфера између буџетских јединица различитих нивоа власти.

(3) Дате трансфере буџетске јединице других нивоа власти евидентирају на контима подгрупе 481 - Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти.

(4) Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти су обавезан предмет елиминације приликом израде консолидованих извјештаја за те нивое власти.

(5) Трансфери између буџетских јединица различитих нивоа власти исказују се на обрачунској основи.

Члан 127.

(1) На контима подгрупе **782 - Трансфери између буџетских јединица истог нивоа власти** исказују се дознаке од других буџетских јединица, али у оквиру истог нивоа власти, нпр. дознаке које је агенција или јединица за имплементацију пројекта примила из буџета надлежног министарства и сл.

(2) Структура прихода по основу трансфера између буџетских јединица истог нивоа власти адекватна је структури расхода по основу трансфера између буџетских јединица истог нивоа власти.

(3) Дате трансфере буџетске јединице истог нивоа власти евидентирају на контима подгрупе 481 - Трансфери између буџетских јединица истог нивоа власти.

(4) Трансфери између буџетских јединица истог нивоа власти су обавезан предмет елиминације приликом израде консолидованих извјештаја за један ниво власти.

(5) Трансфери између буџетских јединица истог нивоа власти исказују се на обрачунској основи.

Класа 8 - Примци за нефинансијску имовину

Члан 128.

(1) Конта класе 8 представљају затворен систем конта који служе за евидентирање примитака од нефинансијске имовине и не представљају позиције биланса успеха.

(2) Примци од нефинансијске имовине се евидентирају на потражној страни аналитичких конта класе 8 у моменту настанка новчаног тока, уз истовремено књижење на дуговој страни корективног конта 819999 - Рачун за преузимање примитака од нефинансијске имовине.

(3) Примци се могу евидентирати прије настанка новчаног тока, уколико су остварени убрзо након обрачунског периода, а по основу права стечених у обрачунском периоду у коме се признају.

(4) Књиговодственом евидентирању на контима класе 8 претходи књижење пословног догађаја који је довео до новчаног прилива на одговарајућим билансним контима

(укључујући и примљене авансе за нефинансијску имовину).

(5) Вредновање примитака од нефинансијске имовине врши се по номиналној вриједности оствареног прилива готовине или готовинског еквивалента.

(6) Салда конта класе 8 не преносе се у наредну годину.

Члан 129.

На контима подгрупе **811 - Примци за произведену сталну имовину** исказују се примци од продаје зграда, објеката, постројења, опреме, биолошке имовине, инвестиционе имовине и остале произведене имовине.

Члан 130.

На контима подгрупе **812 - Примци за драгоцјености** исказују се примци од продаје драгог камења нпр. дијаманата, племенитих метала као што су немонетарно злато, платина, сребро и слично, књига, скулптура, слика и других предмета који су признати као умјетничка дјела или антиквитети, накита велике вриједности који је направљен од драгог камења или племенитих метала, архивске грађе и осталих похрањених вриједности.

Члан 131.

На контима подгрупе **813 - Примци за непроизведену сталну имовину** исказују се примци од продаје земљишта, подземних и површинских налазишта, шума, вода, националних паркова, електромагнетних фреквенција и осталих природних добара и непроизведене имовине.

Члан 132.

На контима подгрупе **814 - Примци од продаје сталне имовине намијењене продаји и обустављених пословања** исказују се примци од продаје сталне имовине која се држи са циљем продаје или имовине из обустављених пословања, а која се класификује као текуће средство.

Члан 133.

На контима подгрупе **815 - Примци за стратешке залихе** исказују се примци од продаје робних резерви и осталих стратешких залиха.

Члан 134.

На контима подгрупе **816 - Примци од залиха материјала, учинака, робе и ситног инвентара, амбалаже и сл.** исказују се примци од продаје залиха туђих учинака који се држе за потребе потрошње, производње или продаје и властитих учинака који се воде на залихама.

Члан 135.

(1) На контима подгрупе **817 - Примци по основу пореза на додатну вриједност** исказују се примци по основу разлике улазног и излазног ПДВ-а који се наплаћује од надлежне пореске институције и примци по основу излазног ПДВ-а који се наплаћује од купца.

(2) Исказивање примитака по основу пореза на додатну вриједност врше буџетски корисници који се баве производно-услугним активностима и који имају статус пореског обвезника у систему ПДВ-а.

Класа 9 - Примци од финансијске имовине и задуживања

Члан 136.

(1) Конта класе 9 представљају затворен систем конта који служе за евидентирање примитака од финансијске имовине и задуживања и не представљају позиције биланса успеха.

(2) Примци од финансијске имовине и задуживања се евидентирају на потражној страни аналитичких конта класе 9 у моменту настанка новчаног тока, уз истовремено књижење на дуговој страни корективног конта 919999 - Рачун за преузимање примитака од финансијске имовине или 929999 - Рачун за преузимање примитака од задуживања.

(3) Примиси се могу евидентирати прије настанка новчаног тока уколико су остварени убрзо након обрачунског периода, а по основу права стечених у обрачунском периоду у коме се признају.

(4) Књиговодственом евидентирању на контима класе 9 претходи књижење пословног догађаја који је довео до новчаног прилива на одговарајућим билансним контима (укључујући и примљене авансе за финансијску имовину).

(5) Вредновање примитака од финансијске имовине и задуживања врши се по номиналној вриједности оствареног прилива готовине или готовинског еквивалента.

(6) Салда конта класе 9 не преносе се у наредну годину.

Члан 137.

(1) На контима подгрупе **911 - Примиси од финансијске имовине** исказују се примиси од реализације хартија од вриједности, акција, учешћа у капиталу и финансијских деривата и примиси од наплате датих зајмова у земљи и иностранству.

(2) Примиси од хартија од вриједности (изузев акција) обухватају приливе остварене реализацијом хартија од вриједности у земљи и иностранству (обвезнице и сл.), било продајом хартија од вриједности других емитената из постојећег портфела или наплатом хартија од вриједности на дан њиховог доспијећа.

(3) Примиси од акција и учешћа у капиталу обухватају приливе од продаје акција и учешћа у капиталу јавних и приватних финансијских и нефинансијских субјеката и других лица у земљи и иностранству.

(4) Примиси од финансијских деривата обухватају приливе остварене реализацијом фјучерса, форварда, опција, свопова и осталих финансијских деривата у земљи и иностранству.

(5) Примиси од наплате датих зајмова обухватају наплаћену главницу зајмова датих другим нивоима власти, финансијским и нефинансијским јавним и приватним лицима, те осталим правним и физичким лицима у земљи и иностранству.

Члан 138.

(1) На контима подгрупе **921 - Примиси од задуживања** исказују се примиси од издавања хартија од вриједности (изузев акција), узетих зајмова, рефундације отплаћених зајмова, те примиси од осталог задуживања у земљи и иностранству.

(2) Примиси од издавања хартија од вриједности (изузев акција) обухватају приливе остварене продајом емитованих хартија од вриједности (обвезнице и сл.) у земљи и иностранству.

(3) Примиси од узетих зајмова обухватају приливе од зајмова добијених од других нивоа власти, домаћих финансијских и нефинансијских јавних и приватних лица и зајмова примљених из иностранства.

(4) Примиси од рефундације отплаћених зајмова обухватају приливе добијене од крајњих корисника ино-кредита и осталих зајмова на име рефундирања исплаћене главнице, камате, сервисних трошкова, комисионе провизије и осталих рефундација по отплаћеним зајмовима.

(5) Примиси од осталог задуживања обухватају приливе од осталих неklasификованих облика задуживања у земљи и иностранству.

VI - ФУНКЦИОНАЛНА КЛАСИФИКАЦИЈА

Члан 139.

Класификација владиних функција (COFOG - Classification of the Functions of the Government) објављена је од стране Одјељења за статистику Уједињених нација (у даљем тексту: функционална класификација).

Члан 140.

(1) Функционална класификација састоји се од десет одјељака (синтетика) који се даље разврставају на групе (подсинтетика) и класе (аналитика).

(2) Одјељци се означавају са двије цифре и представљају опште циљеве владе (појам владе се овдје користи у најширем смислу и обухвата јавну управу као цјелину), док групе и класе пружају информације о начину остваривања тих опсежних циљева, а означавају се са три, односно четири цифре.

(3) Одјељци функционалне класификације су:

- 01 - Опште јавне услуге,
- 02 - Одбрана,
- 03 - Јавни ред и сигурност,
- 04 - Економски послови,
- 05 - Заштита животне средине,
- 06 - Стамбени и заједнички послови,
- 07 - Здравство,
- 08 - Рекреација, култура и религија,
- 09 - Образовање,
- 10 - Социјална заштита.

Члан 141.

(1) Функционална класификација се примјењује на расходе и нето набавку нефинансијских средстава.

(2) Буџетски корисници класификују расходе (класа 4 економске класификације) и издатке и примитке за нефинансијску имовину (класа 5 и 8 економске класификације) према прописаној аналитичкој функционалној класификацији.

(3) Расходи обрачунског карактера, као што су трошкови амортизације, обрачунате негативне курсне разлике, расходи по основу усклађивања вриједности имовине и слично (конта групе 47 економске класификације), издаци за финансијску имовину и отплату дугова (класа 6 економске класификације) и примиси од финансијске имовине и задуживања (класа 9 економске класификације) нису предмет разврставања по функционалној класификацији.

Члан 142.

Аналитичка класификација владиних функција дата је у Прилогу 3 овог правилника и чини његов саставни дио.

01 - Опште јавне услуге

Члан 143.

Група **011 - Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови, спољне послови** односе се на расходе и нето издатке везане за извршне и законодавне органе, финансијске и фискалне послове и спољне послове.

Члан 144.

(1) Класа 0111 - Извршни и законодавни органи обухвата управљање, рад или подршку извршних органа и законодавних органа.

(2) Класа 0111 укључује: канцеларију извршног органа на свим нивоима власти - канцеларију председника, премијера, градоначелника, начелника итд., законодавна тијела на свим нивоима власти - народне скупштине, градске скупштине итд., савјетодавно, административно и политичко особље додијељено канцеларијама извршних органа и законодавним тијелима, библиотеке и друге службе за обавјештавање које превасходно услужују извршне и законодавне органе, физичке погодности обезбијеђене извршном органом, законодавцима и њиховим помоћницима, сталне или повремене комисије и одбори састављени од стране или они које раде у име извршног органа или законодавног тијела.

(3) Класа 0111 искључује: министарске кабинете, канцеларије шефова локалних управа, међусекторске одборе итд., који се баве неком другом одређеном функцијом.

Члан 145.

(1) Класа 0112 - Финансијски и фискални послови обухвата:

а) управљање финансијским и фискалним пословима и услугама, управљање јавним фондовима и јавним дугом, функционисање система опорезивања,

б) рад министарства финансија, трезора, одјељења за буџет, пореске власти, царина, службе за рачуноводство и ревизију и

в) израду и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистике финансијског и фискалног пословања и услуга.

(2) Класа 0112 укључује финансијске и фискалне послове и услуге на свим нивоима власти.

(3) Класа 0112 искључује накнаде и плаћене камате на јавне зајмове (0170) и надзор банкарског сектора (0411).

Члан 146.

(1) Класа - 0113 Спољни послови обухвата:

а) управљање спољним пословима и услугама,

б) рад министарства спољних послова, дипломатских и конзуларних мисија у иностранству или у канцеларијама међународних организација, рад или подршку информативних служби и служби из домена културе за дистрибуцију изван државних граница, рад или подршку библиотеке, читаоница или служби за обавјештења изван земље и

в) редовну претплату и специјалне доприносе за опште трошкове пословања међународних организација.

(2) Класа 0113 искључује: економску помоћ земљама у развоју и земљама у транзицији (0121), мисије економске помоћи које су акредитоване у страним државама (0121), доприносе програмима за давање помоћи којима руководе међународне или регионалне организације (0122), војне јединице стациониране у иностранству (0210), војну помоћ страним државама (0230), опште економске и комерцијалне послове са иностранством (0411) и послове и услуге из области туризма (0473).

Члан 147.

Група **012 - Страна економска помоћ** односи се на расходе и издатке везане за економску помоћ земљама у развоју и земљама у транзицији и економску помоћ усмјерену преко међународних организација.

Члан 148.

(1) Класа 0121 - Економска помоћ земљама у развоју и земљама у транзицији обухвата:

а) управљање економском сарадњом са земљама у развоју и земљама у транзицији,

б) рад мисија за економску помоћ акредитованих код влада страних земаља, рад или подршку програма техничке помоћи, програма за тренинг и пројеката стипендија и школарина и

в) економску помоћ у виду грантова (у готовини или у природи) или зајмова (без обзира на висину камате).

(2) Класа 0121 искључује давање доприноса фондовима за економски развој којима руководе међународне или регионалне организације (0122) и војну помоћ страним земљама (0230).

Члан 149.

(1) Класа 0122 - Економска помоћ усмјерена преко међународних организација обухвата:

а) управљање економским помоћима усмјереним преко међународних организација и

б) доприносе у готовини или природи фондовима за економски развој, којима руководе међународне, регионалне или мултинационалне организације.

(2) Класа 0122 искључује помоћ међународним мировним операцијама (0230).

Члан 150.

(1) Група **013 - Опште услуге** односи се на расходе и нето издатке везане за опште кадровске услуге, опште услуге планирања и статистике и остале опште услуге.

(2) Ова група покрива услуге/службе које нису у вези са специфичном функцијом и које се обично спроводе од стране централних канцеларија (заводи, агенције и сл.) на различитим нивоима власти. Такође покрива оне услуге које су у вези са специфичном функцијом, али које се спроводе у једној таквој централној канцеларији. На примјер, овдје је укључено прикупљање статистике за индустрију, животну средину, здравство или образовање, коју је израдила централна канцеларија за статистику.

Члан 151.

(1) Класа 0131 - Опште кадровске услуге обухвата управљање и рад општих кадровских служби, укључујући и развој и имплементацију опште кадровске политике и процедура које покривају избор, унапређење, методе одјељивања, опис, евалуацију и класификацију послова, администрацију регулисања цивилних услуга и слична питања.

(2) Класа 0131 искључује управљање кадровима и службама које су повезане са неком другом одређеном функцијом.

Члан 152.

(1) Класа 0132 - Опште услуге планирања и статистике обухвата управљање и рад служби за опште економско и социјално планирање и опште статистичке услуге, укључујући формулисање, координацију и надгледање општих економских и социјалних планова и програма, као и општих статистичких планова и програма.

(2) Класа 0132 искључује службе за економско и социјално планирање и статистичке службе које су повезане са неком одређеном функцијом.

Члан 153.

(1) Класа 0133 - Остале опште услуге обухвата управљање и рад других општих служби, као што су централизоване услуге снабдијевања и куповине, одржавање и похрањивање података владе и архива, функционисање зграда закупљених од стране владе или зграда у владином власништву, централни возни паркови, штампарије под јавном управом, централизоване компјутерске услуге и услуге обраде података итд.

(2) Класа 0133 искључује остале опште службе повезане са неком другом одређеном функцијом.

Члан 154.

Група **014 - Основно истраживање** односи се на расходе и нето издатке везане за експерименталне или теоретске активности које се спроводе у првом реду ради стицања нових знања о основима појава и видљивих чињеница, без неке посебне примјене или изгледне употребе.

Члан 155.

(1) Класа 0140 - Основно истраживање обухвата:

а) управљање и пословање владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве основним истраживањем и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку основног истраживања које спроводе невладине тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0140 искључује примјено истраживање и експериментални развој.

Члан 156.

(1) Група **015 - ИиР Опште јавне услуге** односи се на расходе и нето издатке везане за примјено истраживање и експериментални развој у подручју општих јавних услуга.

(2) Примјено истраживање је првобитно истраживање које се врши ради стицања нових знања, али које је првенствено усмјерено ка специфичној практичној сврси или циљу.

(3) Експериментални развој је систематичан посао, који се заснива на постојећем знању добијеном из истраживања и практичног искуства, а усмјерено је ка производњи нових материјала, производа и направа, инсталирању нових процеса, система и услуга, или ка значајном побољшању већ произведених или инсталираних система или услуга.

Члан 157.

(1) Класа 0150 - ИиР Опште јавне услуге обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве примјењеним истраживањем и експерименталним развојем везаним за опште јавне услуге и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку примјењеног истраживања и експерименталног развоја везаних за опште јавне услуге, која врше неваљина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0150 искључује основно истраживање (0140).

Члан 158.

Група **016 - Опште јавне услуге н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за опште јавне услуге које нису класификоване на другом мјесту.

Члан 159.

(1) Класа - 0160 Опште јавне услуге н. к. обухвата управљање, рад или подршку општих јавних услуга као што су регистрација гласача, одржавање избора и референдума, администрација несамоуправних територија и подручја под старатељством итд.

(2) Класа 0160 укључује опште јавне услуге које се не могу приписати групама 011, 012, 013, 014 и 015.

(3) Класа 0160 искључује трансакције јавног дуга (017) и трансфере општег карактера између различитих нивоа власти (018).

Члан 160.

Група **017 - Трансакције везане за јавни дуг** односи се на расходе и нето издатке везане за јавни дуг, а који су предмет функционалне класификације.

Члан 161.

(1) Класа 0170 - Трансакције везане за јавни дуг обухвата плаћања камата и трошкова за јавне зајмове.

(2) Класа 0170 искључује административне трошкове управљања јавним дугом (0112).

Члан 162.

Група **018 - Трансфери општег карактера између различитих нивоа власти** односи се на расходе и нето издатке везане за трансфере општег карактера између различитих нивоа власти.

Члан 163.

Класа 0180 - Трансфери општег карактера између различитих нивоа власти обухвата трансфере између различитих нивоа власти општег карактера, који нису додијелени некој одређеној функцији.

02 - Одбрана

Члан 164.

Група **021 - Војна одбрана** односи се на расходе и нето издатке везане за војну одбрану.

Члан 165.

(1) Класа 0210 - Војна одбрана обухвата:

а) управљање пословима и службама војне одбране и

б) операције одбрамбених снага на копну, мору, ваздуху и свемиру, инжењеријске, транспортне, комуникацијске, обавјештајне, персоналне и неборбене операције одбрамбених снага, операције подршке резервних и помоћних снага одбране.

(2) Класа 0210 укључује канцеларије војних аташеа који су стационарни у иностранству и пољске болнице.

(3) Класа 0210 искључује: мисије војне помоћи (0230), болнице у бази (073), војне школе у којима наставни програм личи на оне у цивилним институцијама иако похађање наставе може да се ограничи на војно особље и њихове породице (091, 092, 093 или 094) и пензионе програме за војно особље (102).

Члан 166.

Група **022 - Цивилна одбрана** односи се на расходе и нето издатке везане за цивилну одбрану.

Члан 167.

(1) Класа 0220 - Цивилна одбрана обухвата:

а) управљање пословима и службама цивилне одбране, формулацију планова за могуће ситуације, организацију вјежби које укључују цивилне институције и становништво и

б) управљање или подршку снагама цивилне одбране.

(2) Класа 0220 искључује службе цивилне заштите (0320) и куповину и складиштење хране, опреме и друге залихе за коришћење у ванредним ситуацијама у случају катастрофа за вријеме мира (1090).

Члан 168.

Група **023 - Иностранна војна помоћ** односи се на расходе и нето издатке везане за инострану војну помоћ.

Члан 169.

Класа 0230 - Иностранна војна помоћ обухвата:

а) управљање војном помоћи и рад мисија за војну помоћ акредитованих у страним државама или додијелених међународним војним организацијама или савезима и

б) војну помоћ у облику грантова (у новцу или натури), зајмова (без обзира на камате) или зајмова у опреми и доприносе међународним миротворним снагама, укључујући додјелу људства.

Члан 170.

(1) Група **024 - ИиР Одбрана** односи се на расходе и нето издатке везане за примјењено истраживање и експериментални развој у подручју одбране.

(2) Дефиниције основног истраживања, примјењеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 171.

(1) Класа 0240 - ИиР Одбрана обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која раде на примјењеном истраживању и експерименталном развоју везано за одбрану и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку примјењеног истраживања и експерименталног развоја везаног за одбрану, која врше неваљина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0240 искључује основно истраживање (0140).

Члан 172.

Група **025 - Одбрана н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за одбрану који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 173.

(1) Класа 0250 - Одбрана н. к. обухвата: управљање, рад или подршку активности као што су формулација, администрација, координација и надгледање општих политика, планова, програма и буџета који се тичу одбране, припрему и спровођење закона који се тичу одбране, креирање и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о одбрани итд.

(2) Класа 0250 укључује послове и службе одбране које се не могу приписати групама 021, 022, 023 или 024.

(3) Класа 0250 искључује управљање пословима ратних ветерана (102).

03 - Јавни ред и сигурност

Члан 174.

Група **031 - Полицијске услуге** односи се на расходе и нето издатке везане за полицијске услуге.

Члан 175.

(1) Класа 0310 - Полицијске услуге обухвата:

а) управљање полицијским пословима и службама, укључујући регистрацију страних држављана, издавање радних и путних докумената имигрантима, вођење евиденције хапшења и статистичких података везаних за рад полиције, регулисање и контролу друмског саобраћаја и превенцију кријумчарења и

б) рад редовних и помоћних полицијских снага, лучких, граничних и обалских стража, и осталих специјалних полицијских снага, рад полицијских лабораторија, као и рад или подршку програмима полицијске обуке.

(2) Класа 0310 укључује надзор саобраћаја.

(3) Класа 0310 искључује полицијске школе које нуде опште образовање поред полицијске обуке (091, 092, 093 или 094).

Члан 176.

Група **032 - Услуге противпожарне заштите** односи се на расходе и нето издатке везане за услуге противпожарне заштите.

Члан 177.

(1) Класа 0320 - Услуге противпожарне заштите обухвата:

а) управљање превенцијом избијања пожара и ватрогасним пословима и службама и

б) рад редовних и помоћних ватрогасних бригада и других служби спречавања и гашења пожара, рад или подршку програму обуке за спречавање и гашење пожара.

(2) Класа 0320 укључује: службе цивилне заштите попут спашавања у планинама, надгледање плажа, евакуација поплавлених подручја итд.

(3) Класа 0320 искључује: цивилну одбрану (0220), снаге посебно обучене и опремљене за борбу или спречавање шумских пожара (0422).

Члан 178.

Група **033 - Судови** односи се на расходе и нето издатке везане за судове.

Члан 179.

(1) Класа 0330 - Судови обухвата:

а) управљање, рад или подршку судова (грађанских и кривичних) и правног система, укључујући принудну плату казни и судских поравнања које досуђују судови и операције система условног пуштања на слободу и

б) правно заступање и савјетовање у име државе или у име других које обезбјеђује држава новцем или услугама.

(2) Класа 0330 укључује административне трибунале, омбудсмана и слично.

(3) Класа 0330 искључује управљање затвором (0340).

Члан 180.

Група **034 - Затвори** односи се на расходе и нето издатке везане за затворе.

Члан 181.

Класа 0340 - Затвори обухвата управљање, рад или подршку затвора и других мјеста за притвор или рехабилитацију криминалаца, као што су затворска добра, радионице, поправни заводи, уточишта за душевне болеснике - криминалце и сл.

Члан 182.

(1) Група **035 - ИиР Јавни ред и сигурност** односи се на расходе и нето издатке везане за примјењено истраживање и експериментални развој у подручју јавног реда и сигурности.

(2) Дефиниције основног истраживања, примјењеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 183.

(1) Класа 0350 - ИиР Јавни ред и сигурност обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве примјењеним истраживањем и експерименталним развојем везаним за јавни ред и сигурност, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку примјењеног истраживања и експерименталног развоја везаног за јавни ред и сигурност, која врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0350 искључује: основно истраживање (0140).

Члан 184.

Група **036 - Јавни ред и сигурност н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за јавни ред и сигурност који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 185.

(1) Класа 0360 - Јавни ред и сигурност н. к. обухвата:

а) управљање, рад или подршку активности као што су формулација, администрација, координација и надгледање опште политике, планова, програма и буџета који се тичу јавног реда и сигурности,

б) припрему и примјену закона и стандарда за спровођење јавног реда и сигурности, и

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о јавном раду и сигурности.

(2) Класа 0360 укључује послове и службе јавног реда и сигурности које се не могу приписати групама 031, 032, 033, 034 или 035.

04 - Економски послови

Члан 186.

Група **041 - Општи економски, комерцијални и послови по питању рада** односи се на расходе и нето издатке везане за опште економске, комерцијалне и послове по питању рада.

Члан 187.

(1) Класа 0411 - Општи, економски и комерцијални послови обухвата:

а) управљање општим економским и комерцијалним пословима и услугама, укључујући опште комерцијалне послове са иностранством, формулацију и имплементацију општих економских и комерцијалних политика, сарадњу између различитих грана владе и између владе и предузећа,

б) регулацију или подршку општим економским и комерцијалним активностима као што су извоз и увоз, тржишта и берзе, општа контрола прихода, активности на промоцији опште трговине, општа регулација монопола и других ограничења у трговини и тржишту итд., надгледање банкарског сектора,

в) регулисање или подршку институција које се баве патентима, заштитним знаковима, ауторским правима, регистрацијама предузећа, временским прогнозама, стандардима, хидролошким истраживањима, геодезијским истраживањима итд. и

г) грантове, зајмове или субвенције за промоцију општих економских и комерцијалних политика и програма.

(2) Класа 0411 укључује едукацију и заштиту потрошача.

(3) Класа 0411 искључује економске и комерцијалне послове неке одређене индустрије класификоване на групама од 042 до 047.

Члан 188.

(1) Класа 0412 - Општи послови по питању рада обухвата:

а) управљање општим пословима по питању рада и услуга, формулацију и имплементацију општих политика рада, надгледање и регулацију радних услова (радних сати, плата, сигурност итд.), сарадњу између различитих грана владе и између владе и општих индустријских, пословних и радних организација,

б) управљање или подршку општим програмима или плановима за олакшање мобилности радне снаге, смањење полне, расне, старосне и друге дискриминације, смањење стопе незапослености у удаљеним или неразвијеним областима, промоције запошљавања инвалида или других група карактеризованих високом стопом незапослености итд., управљање размјенама радне снаге, управљање или подршку арбитражним или медијаторским сервисима,

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о општим пословима и услугама по питању рада, и

г) донацију, зајмове или субвенцију у циљу промовисања опште политике и програма рада.

(2) Класа 0412 искључује питања рада неке одређене индустрије класификована на групама од 042 до 047 и успостављање социјалне заштите у облику накнада у готовини и натури незапосленим особама (1050).

Члан 189.

Група **042 - Пољопривреда, шумарство, лов и риболов** односи се на расходе и нето издатке везане за пољопривреду, шумарство, лов и риболов.

Члан 190.

(1) Класа 0421 - Пољопривреда обухвата:

а) управљање пољопривредним пословима и услугама, конзервацију, мелиоризацију или проширење обрадиве земље, аграрне реформе и уређење земљишта, надгледање и регулацију пољопривредне индустрије,

б) конструкцију или управљање контролом поплава, система наводњавања и исушивања, укључујући грантове, зајмове или субвенције за такве послове,

в) операције или подршку програмима или плановима за стабилизацију или унапређење пољопривредних цијена и пољопривредних прихода, управљање или подршку проширења услуга или ветеринарских услуга пољопривредницима, услуга за контролу штеточина, услуга инспекције усјева и услуга оцјенљивања усјева,

г) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пољопривредним пословима и услугама, и

д) накнаде, грантове, зајмове или субвенције пољопривредницима у вези са пољопривредним активностима, укључујући плаћања за смањење или подстицање производње одређених производа или дозвола да земља остане необрађена.

(2) Класа 0421 искључује развојне пројекте који имају више сврха (0474).

Члан 191.

(1) Класа 0422 - Шумарство обухвата:

а) управљање пословима и услугама шумарства, конзервацију, проширење или рационализовану експлоатацију шумских ресурса, надгледање и регулацију послова шумарства и издавања дозвола за сјечу дрвећа,

б) управљање или подршку радовима на пошумљавању, контроли штеточина и заразних болести, спречавању и

борби против шумских пожара и проширење шумарских услуга,

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о шумарским пословима и услугама, и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку комерцијалних шумарских активности.

(2) Класа 0422 укључује шумске културе уз дрвну грађу.

Члан 192.

(1) Класа 0423 - Лов и риболов обухвата комерцијални и спортски лов и риболов изван природних паркова и резервата:

а) управљање пословима и услугама лова и риболова, заштиту, размножавање и рационализовану експлоатацију рибе и дивљачи, надгледање и регулацију ријечног, приобалног и риболова на отвореном, рибњака, лова у природној средини и издавање ловних и риболовних дозвола,

б) управљање или подршку рибљим мрестилиштима, проширењу услуга, активностима на повећању или одабну животињских врста итд.,

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама лова и риболова, и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку комерцијалном лову и риболову, укључујући градњу и рад рибљих мрестилишта.

(2) Класа 0423 искључује контролу копненог и морског риболова (0310), управљање, рад или подршку националним парковима и резерватима (0540).

Члан 193.

Група **043 - Гориво и енергија** односи се на расходе и нето издатке везане за угаљ и друга минерална горива, нафту и природни гас, нуклеарно гориво, остала горива, електричну енергију и неелектричну енергију.

Члан 194.

(1) Класа 0431 - Угаљ и друга чврста минерална горива покрива све типове угља, лигнит и тресет без обзира на методу коришћења за њихово вађење или оплемењивање и прераду ових горива у друге облике као што су кокс или гас и обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за чврста минерална горива, конзервацију, откривање, развој и рационализовану експлоатацију ресурса чврстих минералних горива, надгледање и регулацију вађења, обраде, дистрибуције и употребе чврстих минералних горива,

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама везаним за чврста минерална горива, и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку индустрије чврстих минералних горива, кокса, брикета или производње гаса.

(2) Класа 0431 искључује послове транспорта горива од чврсте руде (045).

Члан 195.

(1) Класа 0432 - Нафта и природни гас покрива природни гас, течни гас и рафиниране гасове, нафту из бушотина или других извора, као што су шкриљац или катрански пјесак и дистрибуцију градског гаса без обзира на састав, и обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за нафту и природни гас, конзервацију, откривање, развој и рационализовану експлоатацију ресурса нафте и природног гаса, надгледање и регулацију вађења, обраде, дистрибуције и употребе нафте и природног гаса,

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама везаним за нафту и природни гас, и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку индустрије за вађење нафте и индустрије за обраду сирове нафте и сличних производа у течном и гасовитом стању.

(2) Класа 0432 искључује послове транспорта нафте или гаса (045).

Члан 196.

(1) Класа 0433 - Нуклеарно гориво обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за нуклеарно гориво, конзервацију, откривање, развој и рационализовану експлоатацију ресурса нуклеарног материјала, надгледање и регулацију вађења и обраде нуклеарног горива и производње, дистрибуције и коришћења елемената нуклеарног горива,

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама везаним за нуклеарно гориво, и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку индустрији рударства нуклеарних материјала и индустријама за обраду таквих материјала.

(2) Класа 0433 искључује послове транспорта нуклеарног горива (045) и одстрањивање радиоактивног отпада (0510).

Члан 197.

(1) Класа 0434 - Остала горива обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за горива попут алкохола, дрвета, отпадног дрвета, отпада од обраде шећерне репе (трске) и других некомерцијалних горива,

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о расположивости, производњи и коришћењу таквих горива, и

в) грантове, зајмове или субвенције за промоцију употребе таквих горива за производњу енергије.

(2) Класа 0434 искључује управљање шумама (0422), топлоту добијену вјетром или сунцем (0435 или 0436) и геотермалне ресурсе (0436).

Члан 198.

(1) Класа 0435 - Електрична енергија покрива традиционалне изворе електричне енергије, као што су термо или хидро извори, те нове као што су вјетар или соларна енергија и обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за електричну енергију, конзервацију, развој и рационализовану експлоатацију залиха електричне енергије, надгледање и регулацију производње, преноса и дистрибуције електричне енергије,

б) изградњу или рад система за снабдијевање електричном енергијом који није организован као предузеће,

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама везаним за електричну енергију, и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку индустрије за снабдијевање електричном енергијом, укључујући расходе за изградњу брана и друге радове првенствено намијењене за снабдијевање електричном енергијом.

(2) Класа 0435 искључује енергију која није електрична, а која се производи топлотом добијеном вјетром или сунцем (0436).

Члан 199.

(1) Класа 0436 Неелектрична енергија обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за неелектричну енергију, који се првенствено баве производњом, дистрибуцијом и коришћењем топлоте у облику паре, топле воде, топлог ваздуха,

б) изградњу или рад система за снабдијевање неелектричном енергијом, а који није организован као предузеће,

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о распо-

ложивости, производњи и коришћењу неелектричне енергије, и

г) грантове, зајмове или субвенције за промовисање коришћења неелектричне енергије.

(2) Класа 0436 укључује енергију која није електрична, а која се производи топлотом добијеном вјетром или сунцем (0436).

Члан 200.

Група **044 - Рударство, производња и изградња** односи се на расходе и нето издатке везане за вађење минералних ресурса (осим минералних горива), производњу и изградњу.

Члан 201.

(1) Класа 0441 - Вађење минералних ресурса осим минералних горива покрива металне минерале, пијесак, глину, камен, хемијске минерале и минерална гнојива, со, драго камење, азбест, гипс итд. и обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за рударство и минералне ресурсе, конзервацију, откривање, развој и рационализовану експлоатацију минералних ресурса, надгледање и регулацију истраживања, ископавања, маркетинга и других аспеката производње минерала,

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама везаним за рударство и минералне ресурсе, и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку активности комерцијалног рударства.

(2) Класа 0441 укључује издавање дозвола и закупа, регулисање брзине производње, инспекцију рудника ради придржавања сигурносних прописа итд.

(3) Класа 0441 искључује угљь и друга горива у чврстом стању (0431), нафту и природни гас (0432) и материјале за нуклеарно гориво (0433).

Члан 202.

(1) Класа 0442 - Производња обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за производњу, развој, ширење или унапређење производње, надгледање и регулацију изградње и рада производних погона, сарадњу са удружењима произвођача и другим организацијама које се баве пословима и услугама производње,

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о производним активностима и произведеној роби, и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку производних предузећа.

(2) Класа 0442 укључује инспекцију просторија у којима се врши производња ради придржавања сигурносних прописа, заштиту потрошача од опасних производа итд.

(3) Класа 0442 искључује послове и службе које се баве обрадом угља (0431), нафтних ресурса (0432) или нуклеарног горива (0433).

Члан 203.

(1) Класа 0443 - Изградња обухвата:

а) управљање пословима и услугама изградње, надгледање грађевинске индустрије, развој и регулацију грађевинских стандарда и

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама изградње.

(2) Класа 0443 укључује издавање сертификата који допуштају држање у посједу и инспекцију градилишта ради придржавања сигурносних прописа итд.

(3) Класа 0443 искључује: донације, зајмове и субвенције за изградњу стамбених, индустријских зграда, улица за јавне комуналне дјелатности, културне установе итд., развој и регулисање стамбених стандарда (0610).

Члан 204.

Група **045 - Транспорт** односи се на расходе и нето издатке везане за друмски, водени, жељезнички, ваздушни, цијевоводни и друге облике транспорта.

Члан 205.

(1) Класа 0451 - Друмски транспорт обухвата:

а) управљање пословима и услугама који се тичу рада, употребе, изградње и одржавања система и капацитета (путеви, мостови, тунели, паркиралишта, аутобуски терминали итд.) друмског транспорта,

б) надгледање и регулацију корисника путева (издавање возачких и саобраћајних дозвола, инспекција сигурности возила, спецификације величине и капацитета за путнички и теретни друмски саобраћај, регулација радних сати возача аутобуса и камиона итд.), функционисања система друмског транспорта (издавање франшиза, одобравање тарифа возарине и цијене карте за путнике, те времена и учесталости услуге итд.) и изградње и одржавања путева,

в) изградњу или рад система и капацитета за друмски транспорт који није организован као предузеће,

г) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о функционисању система друмског транспорта и активностима везаним за изградњу путева, и

д) грантове, зајмове или субвенције за подршку функционисања, изградње, одржавања или унапређења система друмског саобраћаја и капацитета.

(2) Класа 0451 укључује: аутопутеве, градске путеве, улице, бицикличке стазе и пјешачке стазе.

(3) Класа 0451 искључује: контролу друмског саобраћаја (0310), донације, зајмове или субвенције за произвођаче друмских возила (0442), чишћење улица (0510), изградњу зидова за звучну заштиту, ограда и других објеката против буке укључујући поновно површинско асфалтирање дијелова градских аутопутева слојем који смањује буку (0530) и улично освјетљење (0640).

Члан 206.

(1) Класа 0452 - Водени транспорт обухвата:

а) управљање пословима и услугама који се тичу функционисања, коришћења, изградње и одржавања система и капацитета копненог, обалног и морског воденог транспорта и капацитета (луке, докови, помагала и опрема за навигацију, прокопи, мостови, тунели, канали, молови, пристаништа, кејови, терминали итд.),

б) надгледање и регулацију корисника воденог транспорта (регистрација, издавање дозвола, инспекција пловила и посаде, регулација путничке сигурности и сигурности терета итд.), функционисања система воденог транспорта (издавање франшиза, одобравање тарифа возарине и цијена путничких карата, те времена и учесталости услуга итд.) и изградње и одржавања капацитета за водени транспорт,

в) изградњу или рад система и капацитета за водени транспорт који није организован као предузеће (као што су фериботи, скеле),

г) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о раду система воденог транспорта и активностима на изградњи капацитета за водени транспорт, и

д) грантове, зајмове или субвенције за подршку рада, изградње, одржавања или унапређивања система и капацитета за водени транспорт.

(2) Класа 0452 укључује радио и сателитска навигациона помагала, спашавање у хитним случајевима и услуге шлеповања.

(3) Класа 0452 искључује донације, зајмове и субвенције бродоградиоцима (0442).

Члан 207.

(1) Класа 0453 - Жељезнички транспорт обухвата:

а) управљање пословима и услугама који се тичу рада, коришћења, изградње или одржавања система и капацитета за жељезнички транспорт (подлоге за жељезничке пруге, терминали, тунели, мостови, насипи, пролази итд.),

б) надгледање и регулацију корисника жељезничког транспорта (стање жељезничког возног парка, стабилност подлоге (шина), сигурност терета, сигурност путника итд.), рад система жељезничког транспорта (издавање франшиза, одобравање путничких и тарифа возарине и цијена путничких карата, те времена и учесталости услуга итд.) и одржавања и изградње жељезница,

в) изградњу или рад система и капацитета за жељезнички транспорт који није организован као предузеће,

г) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о раду система жељезничког транспорта и активностима изградње жељезница, и

д) грантове, зајмове или субвенције за подршку рада, конструкције, одржавања или побољшавања система и капацитета за жељезнички транспорт.

(2) Класа 0453 укључује: дуголинијске и градске системе жељезничког транспорта, брзе градске транзитне жељезничке системе и уличне системе жељезничког транспорта, као и набавку и одржавање жељезничког парка.

(3) Класа 0453 искључује: донације, зајмове и субвенције произвођачима возног парка (0442), изградњу зидова за звучну заштиту, ограда и друге објекте против буке укључујући поновно стављање површинског слоја за смањивање буке на дијеловима жељезнице (0530).

Члан 208.

(1) Класа 0454 - Ваздушни транспорт обухвата:

а) управљање пословима и услугама који се тичу рада, коришћења, изградње и одржавања система и капацитета за ваздушни транспорт (аеродроми, писте, терминали, хангари, опрема и помагала за навигацију, података за контролу лета итд.),

б) надгледање и регулацију корисника ваздушног транспорта (регистрација, лиценцирање и инспекција летјелица, пилота, посаде, посаде на земљи, регулација безбједности путника, испитивање несрећа у ваздушном транспорту итд.), рада система за ваздушни транспорт (распоред рута, одобравање тарифа возарине и цијена путничких карата и фреквенција и нивоа услуга итд.) и изградње и одржавања капацитета за ваздушни транспорт,

в) изградњу или рад јавних сервиса и капацитета за ваздушни транспорт који нису организовани као предузеће и објеката ваздушног транспорта,

г) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о функционисању система за ваздушни транспорт и изградњи капацитета за ваздушни транспорт, и

д) грантове, зајмове или субвенције за подршку рада, изградње, одржавања или побољшавања система и капацитета за ваздушни транспорт.

(2) Класа 0454 укључује: радио и сателитска навигациона помагала, службе спасавања у хитним случајевима, услуге закупа летјелице за превоз терета и путника које су по распореду и оне које нису, и регулисање контроле летења приватних лица.

(3) Класа 0454 искључује донације, зајмове и субвенције произвођачима летјелица (0442).

Члан 209.

Класа 0455 - Цијевоводи и други облици транспорта обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за рад, коришћење, изградњу и одржавање цијевовода и других транспортних система (успињаче, жичаре, ски-лифтови итд.),

б) надгледање и регулацију корисника цјевовода и других транспортних система (регистрације, издавање дозвола, инспекција опреме, обука оператора, сигурносни стандарди итд.) и изградње и одржавања цјевовода и других транспортних система,

в) изградњу или функционисање цјевовода и других транспортних система који нису организовани као предузеће,

г) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о функционисању и изградњи цјевовода и других транспортних система, и

д) грантове, зајмове или субвенције у циљу подршке функционисању, изградњи, одржавању или побољшавању цјевовода и других транспортних система.

Члан 210.

Група **046 - Комуникације** односи се на расходе и нето издатке везане за комуникације.

Члан 211.

(1) Класа 0460 - Комуникације обухвата:

а) управљање пословима и услугама који се тичу изградње, надоградње, унапређења, функционисања и одржавања комуникационих система (поштански, телефонски, телеграфски, бежични и сателитски комуникациони системи),

б) регулацију рада комуникационих система (издавање франшиза, додјелјивање фреквенција, спецификација тржишта и тарифа итд.),

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о комуникационим пословима и сервисима, и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку изградње, рада, одржавања или побољшавања комуникационих система.

(2) Класа 0460 искључује радио и сателитска навигациона помагала за водени транспорт (0452) и ваздушни транспорт (0454) и системе радијског и телевизијског емитовања (0830).

Члан 212.

Група **047 - Остале индустрије** односи се на расходе и нето издатке везане за дистрибутивну трговину, смјештај и ускладиштење, хотеле и ресторане, туризам и вишенамјенске пројекте развоја.

Члан 213.

(1) Класа 0471 - Дистрибутивна трговина, смјештај и ускладиштење обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за дистрибутивну трговину, смјештај и складишну индустрију,

б) надгледање и регулацију велепродаје и малопродаје (издавање дозвола, трговинске праксе, означавање хране и друге робе намијењене за кућну потрошњу, инспекција вага и других мјерних уређаја итд.) и друге индустрије за смјештање и ускладиштавање (укључујући издавање дозвола и контролу јавних царинских складишта итд.),

в) управљање контролом цијена и плановима следовања путем малопродаје или велепродаје без обзира на врсту робе или циљну групу потрошача, управљање и набавка хране и других таквих субвенција општој јавности,

г) производњу и дистрибуцију информација тржишту и јавности о цијенама, расположивости робе и другим аспектима дистрибутивне трговине и смјештања и ускладиштавања, прикупљање и објављивање статистичких података о дистрибутивној трговини и индустрији за смјештај и ускладиштавање, и

д) грантове, зајмове или субвенције за подршку дистрибутивне трговине и индустрије за смјештај и ускладиштавање.

(2) Класа 0471 искључује манипулисање цијенама и остале контроле које се примјењују на произвођача, храну и друге такве субвенције које су примјењиве на одређене групе становништва или појединце (10).

Члан 214.

Класа 0472 - Хотели и ресторани обухвата:

а) управљање пословима и услугама који се тичу изградње, проширења, унапређења, рада и одржавања хотела и ресторана,

б) надгледање и регулацију рада хотела и ресторана (регулација цијена, продајне и хигијенске праксе, лиценцирање хотела и ресторана итд.),

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама хотела и ресторана, и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку изградње, рада, одржавања или побољшавања хотела и ресторана.

Члан 215.

Класа 0473 - Туризам обухвата:

а) управљање туристичким пословима и услугама, промоцију и развој туризма, везе са транспортном индустријом, хотелима и ресторанима и другим индустријама које имају користи од туризма,

б) рад туристичких агенција у земљи и иностранству итд., организовање рекламних кампања, укључујући производњу и дистрибуцију промотивне литературе и слично, и

в) прикупљање и објављивање статистичких података о туризму.

Члан 216.

(1) Класа 0474 - Вишенамјенски пројекти развоја покрива вишенамјенске пројекте развоја који се обично састоје од интегрисаних капацитета за генерисање енергије, контролу поплава, наводњавање, навигацију и рекреацију и обухвата:

а) управљање пословима и услугама везаним за изградњу, надоградњу, проширење, унапређење, рад и одржавање вишенамјенских пројеката,

б) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и сервисима везаним за вишенамјенски развој, и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку изградње, рада, одржавања или побољшања пројеката вишенамјенског развоја.

(2) Класа 0474 искључује пројекте са једном главном функцијом и другим секундарним функцијама.

Члан 217.

(1) Група **048 - ИиР Економски послови** односи се на расходе и нето издатке везане за примјењено истраживање и експериментални развој у подручју економских послова.

(2) Дефиниције основног истраживања, примјењеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 218.

(1) Класа 0481 - ИиР Општи економски, комерцијални и послови по питању рада обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која раде на примјењеном истраживању и експерименталном развоју у области општих економских, комерцијалних и послова по питању рада и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку примјењеног истраживања и експерименталног развоја у области општих економских, комерцијалних и послова по питању рада која врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0481 искључује основно истраживање (0140).

Члан 219.

(1) Класа 0482 - ИиР Пољопривреда, шумарство, лов и риболов обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве приммијењеним истраживањем и експерименталним развојем у области пољопривреде, шумарства, лова и риболова, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку приммијењеног истраживања и експерименталног развоја у области пољопривреде, шумарства, лова и риболова које врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0482 искључује основно истраживање (0140).

Члан 220.

(1) Класа 0483 - ИиР Гориво и енергија обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве приммијењеним истраживањем и експерименталним развојем у области горива и енергије, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку приммијењеног истраживања и експерименталног развоја у области горива и енергије које врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0483 искључује основно истраживање (0140).

Члан 221.

(1) Класа 0484 - ИиР Рударство, производња и изградња обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве приммијењеним истраживањем и експерименталним развојем у области рударства, производње и изградње, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку приммијењеном истраживању и експерименталном развоју у области рударства, производње и изградње које врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0484 искључује основно истраживање (0140).

Члан 222.

(1) Класа 0485 - ИиР Транспорт обухвата:

а) управљање и рад владиних агенција (агенција, установа, институција) које се баве приммијењеним истраживањем и експерименталним развојем у области транспорта и

б) грантове, зајмове или субвенције приммијењеном истраживању и експерименталном развоју у области транспорта које врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0485 искључује основно истраживање (0140).

Члан 223.

(1) Класа 0486 - ИиР Комуникације обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве приммијењеним истраживањем и експерименталним развојем у области комуникација и

б) грантове, зајмове или субвенције приммијењеном истраживању и експерименталном развоју у области комуникација које врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0486 искључује основно истраживање (0140).

Члан 224.

(1) Класа 0487 - ИиР Остале индустрије обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве приммијењеним истраживањем и експерименталним развојем у другим секторима, и

б) грантове, зајмове или субвенције приммијењеном истраживању и експерименталном развоју везаним за остале

секторе које врше невладина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0487 укључује: дистрибутивну трговину, смјештај и ускладиштење, хотеле и ресторани, туризам и вишенамјенске пројекте развоја.

(3) Класа 0487 искључује основно истраживање (0140).

Члан 225.

Група **049 - Економски послови н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за економске послове који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 226.

Класа 0490 - Економски послови н. к. обухвата управљање, рад или активности подршке везане за опште и секторске економске послове који се не могу додијелити групама 041, 042, 043, 044, 045, 046, 047 или 048.

05 - Заштита животне средине

Члан 227.

Подјела заштите околине је базирана на Класификацији активности на заштити животне средине (СЕРА) која је утврђена у Европском систему за прикупљање економских информација о животној средини (SERIEE) Статистичке канцеларије Европске заједнице (Еуростат).

Члан 228.

(1) Група **051 - Управљање отпадом** односи се на расходе и нето издатке везане за прикупљање, обраду и одлагање отпада.

(2) Прикупљање отпада укључује чишћење улица, тргова, путева, пијаца, јавних цвијетњака, паркова и итд., прикупљање свих врста отпада, било селективно по врсти производа или неселективно прикупљање свих отпадака и њихов транспорт на мјесто обраде или одлагања,

(3) Обрада отпада укључује било који метод или процес који треба да промијени физички, хемијски или биолошки карактер или састав било каквог отпада као и да га неутралише, да га чини безопасним, сигурнијим за транспорт, приступачним за обнављање или складиштење или да га количински смањи.

(4) Одлагање отпада укључује коначно стављање отпада у ископане јаме без даљег коришћења, држање у контејнерима, његово подземно одлагање, бацање у море или било који други релевантан метод његовог уклањања.

Члан 229.

(1) Класа 0510 - Управљање отпадом обухвата:

а) управљање, надгледање, инспекцију, рад или подршку система за прикупљање, обраду и одлагање отпада, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку функционисања, изградње, одржавања или побољшања таквих система.

(2) Класа 0510 укључује скупљање, обраду и уклањање нуклеарног отпада.

Члан 230.

(1) Група **052 - Управљање отпадним водама** односи се на расходе и нето издатке везане за функционисање канализационих система и обраду отпадних вода.

(2) Функционисање канализационог система обухвата управљање и изградњу система колектора, цјевовода, проводника и пумпи за избацивање било које отпадне воде (кишнице, кућне или неке друге доступне отпадне воде) од мјеста њеног скупљања до канализационог погона за обраду или мјеста гдје се отпадна вода избацује у површинску воду.

(3) Обрада отпадне воде укључује било коју механичку, биолошку или напредну обраду како би отпадна вода постала добра да испуни приммијењиве стандарде животне средине или друге норме квалитета.

Члан 231.

Класа 0520 - Управљање отпадним водама обухвата:

а) управљање, надгледање, инспекцију, рад или подршку канализационих система и обраде отпадних вода, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку функционисања, изградње, одржавања или побољшања таквих система.

Члан 232.

(1) Група **053 - Смањење загађености** односи се на расходе и нето издатке везане за заштиту ваздуха и климатских услова, земље и подземних вода, смањење буке и вибрација и заштиту од зрачења.

(2) Ове активности укључују изградњу, одржавање и рад система и станица за надгледање (изузев метеоролошких станица), изградњу зидова за звучну заштиту, ограда и других објеката против буке укључујући поновно асфалтирање дијелова градских аутопутева или облагања шина површинским слојем који смањује буку, мјере за чишћење водених површина од загађења, мјере за контролу или превенцију емисије гасова из стаклене баште и загађивача који негативно утичу на квалитет ваздуха, изградњу, одржавање и рад инсталација за деконтаминирање загађеног тла и за складиштење загађених производа и транспорт загађених производа.

Члан 233.

Класа 0530 - Смањење загађености обухвата:

а) управљање, надгледање, инспекцију, рад или подршку активности на смањењу и контроли загађености, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку активности на смањењу и контроли загађености.

Члан 234.

Група **054 - Заштита разноврсности флоре и фауне и заштита крајолика** односи се на расходе и нето издатке везане за активности које се тичу заштите врста флоре и фауне (укључујући повратак истребљених врста и опоравак врста угрожених истребљењем), заштиту природних станишта (укључујући управљање националним парковима и резерватима) и заштиту естетских вриједности крајолика (укључујући поновно обликовање уништених крајолика ради повећања њихове естетске вриједности и санирања напуштених рудника и каменолома).

Члан 235.

Класа 0540 - Заштита разноврсности флоре и фауне и заштита крајолика обухвата:

а) управљање, надгледање, инспекцију, рад или подршку активности које се тичу заштите разноврсности флоре и фауне и заштите крајолика, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку активности које се тичу заштите разноврсности флоре и фауне и заштите крајолика.

Члан 236.

(1) Група **055 ИиР - Заштита животне средине** односи се на расходе и нето издатке везане за примијењено истраживање и експериментални развој у подручју заштите животне средине.

(2) Дефиниције основног истраживања, примијењеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 237.

(1) Класа 0550 - ИиР Заштита животне средине обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) ангажованих на примијењеном истраживању и експерименталном развоју у области заштите животне средине, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку примијењеном истраживању и експерименталном развоју у области заштите животне средине, које спроводе невладине тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0550 искључује основно истраживање (0140).

Члан 238.

Група **056 - Заштита животне средине н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за заштиту животне средине који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 239.

(1) Класа 0560 - Заштита животне средине н. к. обухвата управљање, руковођење, регулацију, надгледање, рад и подршку активности као што су формулација, администрација, координација и надгледање општих политика, програма, програма и буџета за заштиту животне средине, припрему и спровођење закона и стандарда за пружање услуга заштите животне средине, производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о заштити животне средине.

(2) Класа 0560 укључује послове и услуге заштите животне средине које се не могу приписати групама 051, 052, 053, 054 или 055.

06 - Стамбени и заједнички послови

Члан 240.

Група **061 - Стамбени развој** односи се на расходе и нето издатке везане за стамбени развој.

Члан 241.

(1) Класа 0610 - Стамбени развој обухвата:

а) управљање пословима и услугама стамбеног развоја, промоцију, надгледање и оцјењивање активности на стамбеном развоју без обзира да ли су исте у надлежности јавних власти или не, развој и регулисање стамбених стандарда,

б) распуштање сиротињских четврти везано за дојелу станова, набавку земље за изградњу станова, изградњу или куповину и ремоделирање стамбених јединица за становништво или становништво са посебним потребама,

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о стамбеним пословима и услугама, и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку проширења, унапређења или одржавања стамбеног фонда.

(2) Класа 0610 искључује развој и регулисање грађевинских стандарда (0443), погодности у готовини и природи како би се помогло домаћинствима да измире трошкове становања (1060).

Члан 242.

Група **062 - Развој заједнице** односи се на расходе и нето издатке везане за развој заједнице.

Члан 243.

(1) Класа 0620 - Развој заједнице обухвата:

а) управљање пословима и услугама на развоју заједнице, администрацију закона о зонама и коришћењу земљишта, грађевинску регулативу,

б) планирање нових или рехабилитованих заједница, планирање унапређења и развоја капацитета (погодности) као што су смјештај, индустрија, јавни сервис, здравство, образовање, култура, рекреација итд. у заједници, припрему шема за финансијска планирања развоја и

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама на развоју заједнице.

(2) Класа 0620 искључује: имплементацију плана, тј. стварну изградњу стамбених јединица, индустријских зграда, улица, комуналних предузећа, културних објеката итд., аграрну реформу и поновно уређивање земљишта (0421), управљање грађевинским стандардима (0443) и стандардима становања (0610).

Члан 244.

Група **063 - Водоснабдијевање** односи се на расходе и нето издатке везане за водоснабдијевање.

Члан 245.

(1) Класа 0630 - Водоснабдијевање обухвата:

а) управљање пословима водоснабдијевања, процјену будућих потреба и одређивање расположивости по питању таквих процјена, надгледање и регулацију свих аспеката снабдијевања питком водом, укључујући контроле исправности, цијена и количине воде,

б) изградњу и рад система за водоснабдијевање који нису организовани као предузеће,

в) производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистичких података о пословима и услугама водоснабдијевања, и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку рада, изградње, унапређења или одржавања система водоснабдијевања.

(2) Класа 0630 искључује системе за наводњавање (0421), пројекте који имају више сврха (0474) и скупљање и обраду отпадних вода (0520).

Члан 246.

Група **064 - Улична расвјета** односи се на расходе и нето издатке везане за уличну расвјету.

Члан 247.

(1) Класа 0640 - Улична расвјета обухвата:

а) управљање пословима везаним за уличну расвјету, развој и регулацију стандарда за уличну расвјету, и

б) инсталацију, функционисање, одржавање, унапређење уличне расвјете итд.

(2) Класа 0640 искључује послове и службе задужене за улично освјетљење које су повезане са изградњом и радом аутопутева (0451).

Члан 248.

(1) Група **065 - ИиР Стамбени и заједнички послови** односи се на расходе и нето издатке везане за примијењено истраживање и експериментални развој у подручју стамбених и заједничких послова.

(2) Дефиниције основног истраживања, примијењеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 249.

(1) Класа 0650 - ИиР Стамбени и заједнички послови обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве примијењеним истраживањем и експерименталним развојем у области стамбених и заједничких послова, и

б) грантове, зајмове или субвенције за подршку примијењеног истраживања и експерименталног развоја у области стамбених и заједничких послова, које спроводе невластна тијела, као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0650 искључује основно истраживање (0140), примијењено истраживање и експериментални развој у грађевинским методама или материјалима (0484).

Члан 250.

Група **066 - Стамбени и заједнички послови н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за стамбене и заједничке послове који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 251.

(1) Класа 0660 - Стамбени и заједнички послови н. к. обухвата управљање, рад или подршку активности као што су формулација, управљање, координација и надгледање општих политика, планова, програма и буџета везаних за стамбене и заједничке послове, припрему и спровођење закона и стандарда који се тичу стамбених и заједничких послова, производњу и дистрибуцију општих информација,

техничке документације и статистичких података који се тичу стамбених и заједничких послова.

(2) Класа 0660 укључује управљање, рад или подршку активности које се односе на стамбене и друштвене погодности, а не могу се приписати групама 061, 062, 063, 064 или 065.

07 - Здравство

Члан 252.

(1) Владини расходи за здравство укључују расходе на услуге које се пружају индивидуалним лицима и услуге које се пружају на колективном основу. Расходи на индивидуалне услуге су додијељени групама од 071 до 074, а расходи на колективне услуге су додијељени групама 075 и 076.

(2) Колективне здравствене услуге се баве питањима као што су формулисање и управљање државном политиком, постављање и примјена стандарда за медицинско и помоћно медицинско особље и за болнице, клинике, ординације итд., регулисање и давање дозвола за рад лицима која пружају здравствене услуге, примијењено истраживање и експериментални развој у медицинским и здравственим питањима. Међутим, режијски трошкови повезани са вођењем или функционисањем неке групе болница, клиника, ординација итд. сматрају се индивидуалним трошковима и класификују се од групе 071 до 074.

Члан 253.

(1) Група **071 - Медицински производи, уређаји и опрема** односи се на расходе и нето издатке везане за лијекове, протезе, медицинске уређаје и опрему и остале здравствене производе за појединце или домаћинства, било да се издају уз или без рецепта, од стране апотекара, фармацеута или снабдјевача медицинске опреме и намијењени су за коришћење изван здравствене институције.

(2) Уколико наведене производе пацијенти ван болнице директно прибављају од доктора, зубара и помоћног медицинског особља, или пацијенти који су у болници те производе прибављају од болнице, ови расходи и нето издаци спадају у услуге амбулантним болесницима (072) или болничке услуге (073).

Члан 254.

Класа 0711 - Фармацеутски производи обухвата:

а) прибављање фармацеутских производа као што су медицински препарати, медицински лијекови, патентни лијекови, серуми и вакцине, витамини и минерали, рибаља уља, средства за оралну контрацепцију и

б) управљање, функционисање или подршку прибављања фармацеутских производа.

Члан 255.

Класа 0712 - Остали медицински производи обухвата:

а) прибављање медицинских производа као што су клинички термометри, љепљиви и нељепљиви завоји, шприцеви за инјекције, прибори за прву помоћ, термофори и кесице за лед, медицински предмети, као што су еластичне чарапе и улошци за кољена, тестови за трудноћу, кондоми и остала механичка контрацепцијска средства, и

б) управљање, рад или подршку прибављања осталих медицинских производа уз рецепт.

Члан 256.

(1) Класа 0713 - Терапеутски уређаји и опрема обухвата:

а) прибављање терапеутских уређаја и опреме као што су корективне наочале и контактна сочива, слушна помагала, стаклене очи, вјештачки удови и друга протетичка помагала, ортопедске протезе и помагала, ортопедска обућа, хируршки појаси, завоји и бандажери, протезе за врат, опрема за медицинску масажу и медицинске лампе, инвализска колича са и без погона, "специјални" кревети, штаке, електронски и остали уређаји за праћење крвног притиска итд. и

б) управљање, рад или подршка прибављања терапеутских уређаја и опреме на рецепт.

(2) Класа 0713 укључује трошкове за вјештачке зубе, поправку терапеутских апарата и опреме.

(3) Класа 0713 искључује закуп терапеутске опреме (0724).

Члан 257.

(1) Група **072 - Ванболничке услуге** односи се на расходе и нето издатке везане за медицинске, стоматолошке и помоћне услуге које се пружају ванболничким пацијентима (амбулантним болесницима) од стране медицинског, стоматолошког или помоћног медицинског особља.

(2) Ове услуге се могу пружати код куће, у објектима за индивидуална или групна савјетовања, у амбулантама или у болницама и клиникама за пацијенте на ванболничком лијечењу и слично.

(3) Услуге амбулантним болесницима укључују лијекове, протезе, медицинске апарате и опрему и друге производе који се користе у здравству, а које амбулантни болесници прибављају директно од љекара, зубара и помоћног медицинског особља.

(4) Медицинске, зубарске и помоћне медицинске услуге које се пацијентима пружају у болницама и томе слично, укључене су у болничке услуге (073).

Члан 258.

(1) Класа 0721 - Опште медицинске услуге покрива услуге које пружају опште медицинске клинике и љекари опште праксе. Опште медицинске клинике су дефинисане као институције које углавном пружају квалификовани љекари. Љекари опште праксе нису специјализовани ни у једној одређеној области медицине.

(2) Класа 0721 обухвата:

а) пружање општих медицинских услуга и

б) управљање, инспекцију, рад или подршку општих медицинских услуга које се пружају од стране општих медицинских клиника и љекара опште праксе.

(3) Класа 0721 искључује услуге медицинске анализе и центара за рендгенско снимање (0724).

Члан 259.

(1) Класа 0722 - Специјалистичке медицинске услуге покрива услуге специјалистичких медицинских клиника и љекара специјалиста. Специјализоване медицинске клинике и љекари специјалисти се разликују од општих медицинских клиника и љекара опште праксе у томе што су њихове услуге ограничене на лијечење одређене болести, медицинску процедуру или класу пацијената.

(2) Класа 0722 обухвата:

а) пружање специјалистичких медицинских услуга и

б) управљање, инспекцију, рад или подршку специјалистичких медицинских услуга које пружају специјалистичке медицинске клинике и љекари специјалисти.

(3) Класа 0722 укључује услуге специјалиста протетичара.

(4) Класа 0722 искључује зубарске клинике и зубаре (0723), услуге лабораторија за медицинску анализу и центара за рендгенско снимање (0724).

Члан 260.

(1) Класа 0723 - Стоматолошке услуге покрива услуге општих или специјалистичких стоматолошких клиника и стоматолога, оралних хигијеничара или друге помоћне стоматолошке услуге. Зубарске клинике пружају услуге амбулантним болесницима, њих не надзиру нити у њима обавезно раде зубари, могу их надzirати или у њима радити орални хигијеничари или зубарско помоћно особље.

(2) Класа 0723 обухвата:

а) пружање стоматолошких услуга пацијентима на ванболничком лијечењу и

б) управљање, инспекцију, рад и подршку стоматолошких услуга које пружају опште или специјалистичке стоматолошке клинике и стоматолози, орални хигијеничари или помоћно стоматолошко особље.

(3) Класа 0723 укључује трошкове за намјештање вјештачких зуба.

(4) Класа 0723 искључује вјештачке зубе (0713), услуге специјалиста протетичара (0722), услуге лабораторија за медицинску анализу и центара за рендгенско снимање (0724).

Члан 261.

(1) Класа 0724 - Помоћне услуге обухвата:

а) пружање помоћних здравствених услуга пацијентима на ванболничком лијечењу и

б) управљање, инспекцију, рад или подршку здравствених услуга које пружају клинике које надгледају медицинске сестре, бабице, физиотерапеути, терапеути за радну терапију или друго помоћно медицинско особље (радни терапеути, терапеути за говор или друго помоћно особље) и здравствених услуга које пружају медицинске сестре, бабице и помоћно медицинско особље у просторијама које нису савјетовалишта, у кућама пацијената или другим немедицинским институцијама.

(2) Класа 0724 укључује: особе које примјењују акупунктуру, педикире, физиотерапеуте, оптичаре, особе које примјењују традиционалну медицину итд., лабораторије за медицинску анализу и центре за рендгенско снимање, најам терапеутске опреме, терапију корективног вјежбања прописану од стране доктора, термалне купке за амбулантне болеснике или третмане морском водом, услуге болничких кола изузев оних којима управљају болнице.

(3) Класа 0724 искључује лабораторије општих здравствених услуга (0740) и лабораторије које се баве утврђивањем узорака болести (0750).

Члан 262.

(1) Група **073 - Болничке услуге** односи се на расходе и нето издатке везане за болничке услуге.

(2) Ова група покрива услуге општих и специјалистичких болница, услуге медицинских центара, породилишта, старачких домова и опоравилишта који углавном пружају услуге стационарним болесницима, услуге војних болница, услуге институција које помажу старе особе у којима је медицински надзор кључни елемент и услуге центара за рехабилитацију који обезбјеђују стационарним болесницима здравствену његу и рехабилитациону терапију гдје је циљ прије да се пацијент лијечи него да му се пружи дугорочна помоћ.

(3) Хоспитализација се дефинише као смјештање пацијента у болницу за вријеме трајања третмана. Укључени су и болничко и дневно лијечење код куће, као и домови за неизљечиво болесне људе.

(4) Болнице се дефинишу као институције које нуде стационарним болесницима његу под директним надзором квалификованих доктора медицине. Медицински центри, породилишта, старачки домови и опоравилишта такође пружају његу стационарним болесницима, али њихове услуге надгледа и често извршава особље са нижим квалификацијама од доктора медицине.

(5) Ова група не покрива објекте као што су војне полске болнице (021), ординације, клинике и амбулante који се искључиво баве његом амбулантних болесника (072), институције за особе са инвалидитетом и центре за рехабилитацију који превасходно пружају дугорочну помоћ (1012), старачке домовне за старије особе (1020). Исто тако ова група не покрива плаћања пацијентима за губитак прихода усљед болничког лијечења (1011).

(6) Болничке услуге укључују лијекове, протезе, медицинске апарате и опрему и друге производе који се користе у здравству, а који се достављају болничким пацијентима. Оне такође укључују немедицинске трошкове болница на администрацију, немедицинско особље, храну и пиће, смјештај (укључујући смјештај за особље) итд.

Члан 263.

(1) Класа 0731 - Опште болничке услуге обухвата:

- а) пружање (обезбјеђивање) општих болничких услуга и
 б) управљање, инспекцију, рад или подршку болница чије услуге нису ограничене на одређену медицинску специјализацију.

(2) Класа 0731 искључује медицинске центре који нису под директним надзором неког квалификованог доктора медицине (0733).

Члан 264.

(1) Класа 0732 - Специјалистичке болничке услуге обухвата:

- а) пружање специјалистичких болничких услуга и
 б) управљање, инспекцију, рад или подршку болница које ограничавају своје услуге на одређену медицинску специјалност.

(2) Специјалистичке болнице се разликују од општих болница по томе што су њихове услуге ограничене на лијечење неке одређене болести или класе пацијената, на примјер, болести грудног коша и туберкулоза, лепрозна, рак, оториноларингологија, психијатрија, акушерство, педијатрија итд.

Члан 265.

Класа 0733 - Услуге медицинских и центара за материнство обухвата:

- а) пружање услуга медицинског и центра за материнство и
 б) управљање, инспекцију, рад или подршку таквих центара.

Члан 266.

(1) Класа 0734 - Услуге старачких домова и опоравилишта покрива старачке домове и опоравилишта која пружају болничке услуге лицима која се опорављају од операције или исцрпљујућих болести или стања која захтијевају надзор и давање лијекова, психотерапију и физикалну терапију и вјежбање како би се надокнадио губитак функције или одмор.

(2) Класа 0734 обухвата:

- а) пружање (обезбјеђивање) услуга старачких домова и опоравилишта и
 б) управљање, инспекцију, рад или подршку старачких домова и опоравилишта.

(3) Класа 0734 укључује институције које помажу старим људима у којима је медицински надзор кључни елемент и центре за рехабилитацију који пружају стационарним болесницима здравствену његу и рехабилитациону терапију гдје је циљ прије да се пацијент лијечи него да му се обезбједи дугорочна помоћ.

Члан 267.

Група **074 - Услуге здравствене заштите** односи се на расходе и нето издатке везане за услуге здравствене заштите.

Члан 268.

(1) Класа 0740 - Услуге здравствене заштите обухвата:

- а) пружање здравствене заштите,
 б) управљање, инспекцију, рад или подршку услуга здравствене заштите као што су операције, банке крви (прикупљање, обрада, чување, достављање), откривање болести (рак, туберкулоза, полне болести), превенција (имунизација, вакцинација), надгледање (исхрана дојенчади, здравље дјете), прикупљање епидемиолошких података (података о епидемијама), услуге планирања породице итд. и
 в) припрему и дистрибуцију информација о питањима здравствене заштите.

(2) Класа 0740 искључује лабораторије за медицинску анализу (0724) и лабораторије које се баве одређивањем узрока болести (0750).

Члан 269.

(1) Група **075 ИиР Здравство** односи се на расходе и нето издатке везане за примијењено истраживање и експериментални развој у подручју здравства.

(2) Дефиниције основног истраживања, примијењеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 270.

(1) Класа 0750 - ИиР Здравство обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве примијењеним истраживањем и експерименталним развојем који су повезани са здравством, и

б) грантове, зајмове и субвенције за подршку примијењеном истраживању и експерименталном развоју које спроводе неваљина тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0750 укључује лабораторије које се баве утврђивањем узрока болести.

(3) Класа 0750 искључује основно истраживање (0140).

Члан 271.

Група **076 - Здравство н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за здравство који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 272.

(1) Класа 0760 - Здравство н. к. обухвата управљање, рад или подршку активности као што су формулација, управа, координација и надгледање опште здравствене политике, планова, програма и буџета, припрема и спровођење закона и стандарда за пружање здравствених услуга, укључујући издавање лиценци за медицинске установе и медицинско и помоћно медицинско особље, производња и дистрибуција општих информација, техничке документације и статистичких података о здравству.

(2) Класа 0760 укључује послове и службе здравства који се не могу приписати групама 071, 072, 074 или 075.

08 - Рекреација, култура и религија

Члан 273.

(1) Владини трошкови за рекреацију, културу и религију укључују расходе на услуге које се пружају индивидуалним особама и домаћинствима и расходе на услуге које се пружају на колективној основи. Индивидуални расходи се сврставају у групе 081 и 082, а расходи на колективне услуге се сврставају у групе од 083 до 086.

(2) Колективне услуге се пружају заједници као циљени. Оне укључују активности као што су формулисање и управљање државном политиком, формулисање и примјену закона и стандарда за пружање рекреативних услуга из области културе и примијењено истраживање и експериментални развој у рекреативним и религијским пословима и службама.

Члан 274.

Група **081 - Услуге спорта и рекреације** односи се на расходе и нето издатке везане за услуге спорта и рекреације.

Члан 275.

(1) Класа 0810 - Услуге спорта и рекреације обухвата:

а) пружање услуга спорта и рекреације, управљање пословима везаним за спорт и рекреацију, контролу и регулацију спортских објеката,

б) управљање или подршку објектима за активна спортска дешавања или догађаје (игралишта, тениски терени, терени за сквош, стазе за трчање, терени за голф, боксерски рингови, клизалишта, вјежбаонице итд.), упра-

вљање или подршку објектима за пасивна спортска дешавање или догађаје (посебно опремљена мјеста за играње карата, стоне игре), управљање или подршку објектима за рекреативно бављење спортом (паркови, плаже, кампови и одговарајућа мјеста за смјештај која раде на некомерцијалној бази, базени, јавна купатила итд.) и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку тимовима или индивидуалним такмичарима или играчима.

(2) Класа 0810 укључује објекте за смјештај гледалаца, представљање репрезентације, регионалног или локалног тима на спортским догађајима.

(3) Класа 0810 искључује зоолошке или ботаничке баште, акваријуме, ботаничке вртове и сличне институције (0820), спортске и рекреативне објекте који су повезани са образовним институцијама (09).

Члан 276.

Група **082 - Услуге културе** односи се на расходе и нето издатке везане за услуге културе.

Члан 277.

(1) Класа 0820 - Услуге културе обухвата:

а) пружање услуга културе, управљање пословима везаним за културу, контролу и регулацију културних објеката,

б) операције или подршку објектима за културу (библиотеке, музеји, умјетничке галерије, позоришта, изложбени простори, споменици, историјска мјеста, зоолошки и ботанички вртви, акваријуми, ботаничке баште итд.), организацију или подршку културних догађаја (концерти, представе, филмске продукције, умјетничке изложбе итд.) и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку индивидуалних умјетника, писаца, дизајнера, композитора и других који се баве умјетношћу или организацијама које раде на промоцији културних догађаја.

(2) Класа 0820 укључује националне, регионалне или локалне прославе које немају искључиви циљ да привуку туристе.

(3) Класа 0820 искључује културне догађаје који треба да се презентују ван националних граница (0113), националне, регионалне или локалне прославе који треба да привуку туристе (0473), производњу културног материјала намијењеног за дистрибуцију путем емитовања (0830).

Члан 278.

Група **083 - Услуге емитовања и издаваштва** односи се на расходе и нето издатке везане за услуге емитовања и издаваштва.

Члан 279.

(1) Класа 0830 - Услуге емитовања и издаваштва обухвата:

а) управљање пословима на емитовању и издаваштву, контролу и регулацију услуга емитовања и издаваштва,

б) управљање или подршку услугама емитовања и издаваштва и

в) грантове, зајмове или субвенције за подршку изградње или набавке објеката за телевизијско или радио емитовање, изградње или набавке постројења, опреме или материјала за издавање новина, магазина или књига, производње материјала и презентација истог путем емитовања, прикупљања вијести и других информација, дистрибуције објављених радова.

(2) Класа 0830 искључује државне штампарије и фабрике (0133), омогућавање образовања путем радијског или телевизијског емитовања (09).

Члан 280.

Група **084 - Религијске и друге заједничке услуге** односи се на расходе и нето издатке везане за религијске и друге заједничке услуге.

Члан 281.

Класа 0840 - Религијске и друге заједничке услуге обухвата:

а) управљање религијским и другим заједничким пословима,

б) обезбјеђивање објеката за религијске и друге заједничке услуге, укључујући подршку за њихово управљање, одржавање и поправке,

в) плаћање свештеника и других службеника религијских институција, подршку одржавању религијских служби и

г) грантове, зајмове или субвенције за подршку братских, грађанских, омладинских и социјалних организација или синдиката и политичких партија.

Члан 282.

(1) Група **085 - ИиР Рекреација, култура и религија** односи се на расходе и нето издатке везане за примијењено истраживање и експериментални развој у подручју рекреације, културе и религије.

(2) Дефиниције основног истраживања, примијењеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 283.

(1) Класа 0850 - ИиР Рекреација, култура и религија обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве примијењеним истраживањем и експерименталним развојем у области рекреације, културе и религије, и

б) грантове, зајмове и субвенције за подршку примијењеном истраживању и експерименталном развоју у области рекреације, културе и религије које спроводе невладин тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

(2) Класа 0850 искључује основно истраживање (0140).

Члан 284.

Група **086 - Рекреација, култура и религија н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за рекреацију, културу и религију који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 285.

(1) Класа 0860 - Рекреација, култура и религија н. к. обухвата: управљање, рад или подршку активности као што су формулисање, управљање, координација и надгледање општих политика, планова, програма и буџета за промоцију спорта, рекреације, културе и религије, припрема и спровођење закона и стандарда за пружање услуга у области рекреације и културе, производња и дистрибуција општих информација, техничке документације и статистичких података о рекреацији, култури и религији.

(2) Класа 0860 укључује послове и услуге који се односе на рекреацију, културу и религију, а који се не могу приписати групама 081, 082, 083, 084 или 085.

09 - Образовање

Члан 286.

(1) Владини расходи за образовање укључују расходе на услуге које се пружају индивидуалним ученицима и студентима и расходе на услуге које се пружају на колективној основи. Расходи на индивидуалне услуге се сврставају на групама од 091 до 096, а расходи на колективне услуге се сврставају на групама 097 и 098.

(2) Колективне образовне услуге се баве питањима као што су формулисање и управљање државном политиком, постављање и примјена стандарда, контрола, давање дозвола и надгледање образовних институција, примијењено истраживање и експериментални развој у пословима и

службама образовања. Међутим, режисијски трошкови повезани са управљањем или функционисањем неке групе школа, колеџа итд., сматрају се индивидуалним трошковима и класификовани су у групама 091 до 096.

(3) Преглед образовања је базиран на категоријама из Међународне стандардне класификације образовања из 1997. године (ISCED-97) Образовне, научне и културне организације Уједињених нација (UNESCO):

а) предшколско образовање - представља припрему у години пред полазак у основну школу,

б) основно образовање - основно образовање у смислу класификације ISCED-97 обухвата највише првих шест година (прве двије тријаде) основног образовања у нашем образовном систему,

в) ниже средње образовање - ниже средње образовање у смислу класификације ISCED-97 представља више основног образовања (најмање последња тријада) у нашем образовном систему,

г) више средње образовање - више средње образовање у смислу ISCED-97 представља средње образовање у нашем образовном систему,

д) образовање последије средње школе које није високо образовање - представља додатно оспособљавање након средње школе које нема за циљ стицање академског звања,

ђ) први степен високог образовања - први степен високог образовања у смислу ISCED-97 обухвата први циклус високог образовања у нашем образовном систему и

е) други степен високог образовања - други степен високог образовања у смислу ISCED-97 обухвата други и трећи циклус високог образовања у нашем образовном систему.

(4) Овај одјељак укључује војне школе и академије гдје је план и програм сличан као и у цивилним институцијама, полицијске академије које пружају опште образовање поред полицијске обуке, те образовање путем радио или телевизијског емитавања. Тако настали расходи се класификују у групе од 091 до 095.

Члан 287.

Група **091 - Предшколско и основно образовање** односи се на расходе и нето издатке везане за предшколско и основно образовање.

Члан 288.

(1) Класа 0911 - Предшколско образовање обухвата:

а) пружање предшколског образовања и

б) управљање, инспекцију, рад или подршку школа и других институција које пружају предшколско образовање.

(2) Класа 0911 искључује помоћне услуге образовању (0960).

Члан 289.

(1) Класа 0912 - Основно образовање обухвата:

а) пружање основног образовања и

б) управљање, инспекцију, рад или подршку школа и других институција које пружају основно образовање.

(2) Класа 0912 укључује образовне програме за ученике који су сувише стари за основну школу.

(3) Класа 0912 искључује помоћне услуге образовању (0960).

Члан 290.

Група **092 Средње образовање** односи се на расходе и нето издатке везане за средње образовање.

Члан 291.

(1) Класа 0921 - Ниже средње образовање (или више основно образовање) обухвата:

а) пружање нижег средњег образовања (или вишег основног образовања),

б) управљање, инспекцију, рад или подршку школа и других институција које пружају ниже средње образовање (или више основно образовање) и

в) стипендије, грантове, зајмове и накнаде за подршку ученицима за стицање нижег средњег образовања (или вишег основног образовања).

(2) Класа 0921 укључује ниже средње образовање за одрасле особе и младе људе које се организује ван школе.

(3) Класа 0921 искључује помоћне услуге образовању (0960).

Члан 292.

(1) Класа 0922 - Више средње образовање обухвата:

а) пружање вишег средњег образовања,

б) управљање, инспекцију, рад или подршку школа и других институција које пружају више средње образовање, и

в) стипендије, грантове, зајмове и накнаде за подршку ученицима за стицање вишег средњег образовања.

(2) Класа 0922 укључује више средње образовање за одрасле особе и младе људе које се организује ван школе.

(3) Класа 0922 искључује помоћне услуге образовању (0960).

Члан 293.

Група **093 - Образовање последије средње школе које није високо образовање** односи се на расходе и нето издатке везане за образовање последије средње школе које није високо образовање.

Члан 294.

(1) Класа 0930 - Образовања последије средње школе које није високо образовање обухвата:

а) пружање образовања последије средњег које није високо образовање,

б) управљање, инспекцију, рад или подршку институција које пружају образовање последије средњег које није високо образовање и

в) стипендије, грантове, зајмове и накнаде за подршку ученицима за стицање образовања последије средњег које није високо образовање.

(2) Класа 0930 укључује образовање последије средње школе које није високо образовање за одрасле особе и младе људе које се организује ван школе.

(3) Класа 0930 искључује помоћне услуге образовању (0960).

Члан 295.

Група **094 - Високо образовање** односи се на расходе и нето издатке везане за високо образовање.

Члан 296.

(1) Класа 0941 - Први степен високог образовања обухвата:

а) пружање првог степена високог образовања,

б) управљање, инспекцију, рад или подршку универзитета и других институција које пружају први степен високог образовања, и

в) стипендије, грантове, зајмове и накнаде за подршку студентима за стицање првог степена високог образовања.

(2) Класа 0941 искључује помоћне услуге образовању (0960).

Члан 297.

(1) Класа 0942 - Други степен високог образовања обухвата:

а) пружање другог степена високог образовања,

б) управљање, инспекцију, рад или подршку универзитета и других институција које пружају други степен високог образовања, и

в) стипендије, грантове, зајмове и накнаде за подршку студентима за стицање другог степена високог образовања.

(2) Класа 0924 искључује помоћне услуге образовању (0960).

Члан 298.

Група **095 Образовање које није дефинисано нивоом** односи се на расходе и нето издатке везане за образовање које није дефинисано нивоом.

Члан 299.

Класа 0950 - Образовање које није дефинисано нивоом обухвата:

а) пружање образовања које није дефинисано нивоом, односно образовних програма, уопште за одрасле, који не захтијевају посебне претходне инструкције, у посебним стручним тренинзима и културном развоју,

б) управљање, инспекцију, рад или подршку институција које пружају образовање које није дефинисано нивоом и

в) стипендије, грантове, зајмове и накнаде за подршку студентима за стицање образовања које није дефинисано нивоом.

Члан 300.

Група **096 - Помоћне услуге образовању** односи се на расходе и нето издатке везане за помоћне услуге образовању.

Члан 301.

(1) Класа 0960 - Помоћне услуге образовању обухвата:

а) пружање помоћних услуга образовању и

б) управљање, инспекцију, рад или подршку за превоз, исхрану, смјештај, медицинску и стоматолошку његу и друге помоћне услуге које се пружају углавном ученицима/студентима без обзира на ниво образовања.

(2) Класа 0960 искључује услуге праћења здравља ученика и превенције болести (0740) и стипендије, донације, зајмове и накнаде у готовини у циљу измирења трошкова додатних услуга (091, 020, 093, 094 или 095).

Члан 302.

(1) Група **097 - ИиР Образовање** односи се на расходе и нето издатке везане за примјено истраживање и експериментални развој у подручју образовања.

(2) Дефиниције основног истраживања, примјеног истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 303.

Класа 0970 - ИиР Образовање обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве примјеном истраживањем и експерименталним развојем у области образовања, и

б) грантове, зајмове и субвенције за подршку примјеног истраживања и експерименталног развоја у области образовања које спроводе невладине тијела као што су истраживачки институти и универзитети.

Члан 304.

Група **098 - Образовање н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за образовање који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 305.

(1) Класа 0980 - Образовање н. к. обухвата управљање, рад или подршку активности као што су формулација, администрација, координација и надгледање општих образовних политика, планова, програма и буџета, припрема и спровођење закона и стандарда за пружање образовања, укључујући издавање лиценци за образовне институције, производња и дистрибуција општих информација, техничке документације и статистичких података о образовању.

(2) Класа 0980 укључује послове и услуге образовања које се не могу приписати групама 091, 092, 093, 094, 095, 096 или 097.

10 - Социјална заштита

Члан 306.

(1) Владини расходи везани за социјалну заштиту укључују расходе за услуге и дознаке који се дају појединцима и домаћинствима и расходе за услуге који се нуде на колективној основи. Расходи и дознаке за индивидуалне услуге распоређују се у групе од 101 до 107, а расходи за колективне услуге распоређују се у групе 108 и 109.

(2) Службе колективне и социјалне заштите се баве питањима као што су формулисање и управљање државном политиком, формулисање и примјена закона и стандарда за пружање социјалне заштите, и примјеном истраживањем и експерименталним развојем у пословима и службама социјалне заштите.

(3) Функције социјалне заштите су засноване на Европском систему статистике интегрисане социјалне заштите из 1996. године (ESSPROS) и Статистичке службе европских заједница (EUROSTAT).

(4) У ESSPROS-у социјална заштита укључује здравствену заштиту, међутим овај одјељак га не укључује. Здравство је обухваћено у Одјељку 07. Стога су медицинска роба и услуге које се обезбјеђују особама које примају накнаде у готовини и натураи назначене у групама од 101 до 107 класификоване под групама 071, 072 или 073.

Члан 307.

Група **101 - Болест и хендикепираност** односи се на расходе и нето издатке везане за социјалну заштиту болесних и хендикепираних.

Члан 308.

Класа 1011 - Болест обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду новчаних накнада или накнада у натураи који у цијелости или дјелимично надокнађују губитак примања током привремене радне неспособности услед болести или повреде,

б) управљање, рад или подршку таквим програмима социјалне заштите,

в) новчане накнаде, као што су фиксне бенефиције или исплате за боловање које су везане за примања, остали видови плаћања који се обезбјеђују како би се помогло лицима која су привремено онеспособљена за рад услед болести или повреде и

г) накнаде у натураи, као што је помоћ са дневним задацима, који се обезбјеђују лицима која су привремено онеспособљена за рад услед болести или повреде (помоћ у кући, услуге транспорта итд.).

Члан 309.

(1) Класа 1012 - Хендикепираност обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду новчаних накнада или накнада у натураи лицима која су у цијелости или дјелимично неспособна да привређују или да воде нормалан живот због физичког или менталног недостатка који је трајан или ће највјероватније трајати дуже од минимално прописаног времена,

б) управљање, рад или подршку таквих програма социјалне заштите,

в) новчане накнаде, као што су инвалидске пензије које се исплаћују лицима која су млађа од старосне доби за пензионисање, а која су доживјела неки инвалидитет који им умањује њихову способност да раде, пријевремене пензионе бенефиције које се плаћају старијим радницима који се пензионису прије прописане старосне доби услед смањења радног капацитета, доплатак за његу, доплатак за хендикепирана лица која обављају послове прилагођене њиховом стању или који иду на дошколовање/стручну обуку, периодичне или паушалне исплате који се дају хендикепираним лицима у сврху социјалне заштите и

г) накнаде у природи, као што су смјештај који се нуди хендикепираним лицима у специјализованим институцијама или заједно са породицама у одговарајућим објектима, помоћ која се пружа хендикепираним лицима како би им се помогло у њиховим дневним пословима (помоћ око куће, услуге транспорта итд.), доплатак који се даје лицу које се стара о хендикепираном лицу, остале услуге и добра који се обезбјеђују хендикепираним лицима која им помажу да учествују у рекреационим и културним активностима или да путују или учествују у животу заједнице.

(2) Класа 1012 искључује накнаде у готовини и природи које се исплаћују особама са инвалидитетом када напуне стандардан број година за одлазак у пензију (1020).

Члан 310.

Група **102 - Старост** односи се на расходе и нето издатке везане за социјалну заштиту старих.

Члан 311.

(1) Класа 1020 - Старост обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду новчаних накнада и накнада у природи за покривање ризика који се јављају са старосћу (губитак примања, недовољна примања, недостатак самосталности у извршавању дневних послова, смањено учешће у друштвеном животу и животу заједнице итд.),

б) управљање, рад или подршку таквих програма социјалне заштите,

в) новчане накнаде, као што су старосне пензије које се исплаћују лицима која доживе прописану старосну пензиону доб, пријевремене старосне пензије које се дају старијим лицима која се пензионису прије прописане старосне доби, дјелимичне пензије које се исплаћују било прије или после прописане старосне доби за пензионисање старијим радницима који настављају са радом, али по скраћеним радним сатима, доплаци за његу, остале периодичне или паушалне исплате које се исплаћују због пензионисања или због старости и

г) накнаде у природи, као што је смјештај који се нуди старијим лицима било у специјализованим институцијама или заједно са породицама у одговарајућим објектима, помоћ која се нуди старијим лицима код обављања дневних послова (помоћ у кући, услуге транспорта итд.), доплаци који се дају лицима која се брину о старијим лицима, остале услуге и добра који се обезбјеђују старијим лицима која им помажу да учествују у рекреационим и културним активностима или да путују или учествују у животу заједнице.

(2) Класа 1020 укључује пензионе програме за војно особље и државне службенике.

(3) Класа 1020 искључује ране пензије које се исплаћују старијим радницима који се пензионису прије него што напуне стандардне године за одлазак у пензију услед инвалидитета (1012) или незапослености (1050).

Члан 312.

Група **103 - Насљедници** односи се на расходе и нето издатке везане за социјалну заштиту насљедника социјалних права.

Члан 313.

Класа 1030 - Насљедници обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду новчаних накнада и накнада у природи лицима која су насљедници преминулог лица (као што је супружник, бивши супружник, дјеца, унуци, родитељи или други сродници),

б) управљање, рад или подршку таквих програма социјалне заштите,

г) новчане накнаде, као што је пензија за насљеднике, накнаде у случају смрти, остале периодичне или паушалне исплате насљедницима и

д) накнаде у природи, као што су исплате за покривање трошкова сахране, остале услуге и добра која се обезбјеђују

ју насљедницима како би им се омогућило да учествују у животу заједнице.

Члан 314.

Група **104 - Породица и дјеца** односи се на расходе и нето издатке везане за социјалну заштиту породице и дјеце.

Члан 315.

(1) Класа 1040 - Породица и дјеца обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду новчаних накнада и накнада у природи домаћинствима која имају дјецу која су издржавана лица,

б) управљање, рад или подршку таквих програма социјалне заштите,

в) новчане накнаде, као што су доплаци за породилско одсуство, помоћи које се додјељују за рођење дјетета, накнаде за одсуство родитеља, породични или дјечији додаци, остале периодичне или паушалне исплате које имају за циљ давање подршке домаћинствима и покривање специфичних трошкова (на примјер, за она домаћинства која имају једног родитеља или породице са хендикепираном дјецом) и

г) накнаде у природи, као што су смјештај који се нуди предшколској дјечи током цијелог дана или један дио дана, финансијска помоћ за плаћање дадиље, смјештај који се нуди дјечи и породицама на трајној основи (сиротишта, смјештаји код хранитељских породица итд.), добра и услуге које се пружају код куће дјечи или онима који о њима брину, разне услуге и добра која се пружају породицама, младим људима или дјечи (центри за рекреацију и одмор).

(2) Класа 1040 искључује службе за планирање породице (0740).

Члан 316.

Група **105 - Незапосленост** односи се на расходе и нето издатке везане за социјалну заштиту незапослених.

Члан 317.

(1) Класа 1050 - Незапосленост обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду новчаних накнада и накнада у природи лицима која су радно способна, слободна за рад, али која нису у могућности да нађу одговарајуће запослење,

б) управљање, рад или подршку таквих програма социјалне заштите,

в) новчане надокнаде, као што су пуне или дјелимичне бенефиције за незапосленост, пријевремене пензионе бенефиције које се исплаћују старијим радницима који се пензионису прије прописане старосне доби услед незапослености или смањивања посла насталих посљедицом економских мјера, доплаци који су оријентисани ка групама унутар радне снаге који учествују у програмима обуке који имају за намјеру да развију њихов потенцијал за запошљавање, надокнаде за вишкове, остале периодичне или паушалне исплате незапосленима, нарочито према онима који су дуже вријеме незапослени и

г) накнаде у природи, као што су плаћања за премјештања на друга радна мјеста, стручне обуке које се пружају особама без посла или преквалификација особа које су под ризиком да изгубе посао, смјештај, храна или одјећа који се обезбјеђују незапосленим лицима и њиховим породицама.

(2) Класа 1050 искључује опште програме или планове који треба да повећају мобилност радне снаге, смање стопу незапослености или промовишу запошљавање сиромашних или других група које карактерише висока незапосленост (0412) и накнаде у готовини и природи које се исплаћују незапосленим особама када напуне стандардан број година за одлазак у пензију (1020).

Члан 318.

Група **106 - Становање** односи се на расходе и нето издатке везане за социјалну заштиту кроз програме становања.

Члан 319.

Класа 1060 - Становање обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду накнада у природи с циљем да се помогне домаћинствима да измире трошкове становања (тестирају се средства којима располажу лица која примају ове накнаде),

б) управљање, рад или подршку таквих програма социјалне заштите и

в) накнаде у природи, као што су исплате које се праве на привременом или дугорочном основу како би се помогло станарима са трошковима ренте, исплате за покривање текућих трошкова становања власника - корисника (односно да се помогне са плаћањем хипотеке или камата), обезбјеђивање становања по ниским трошковима или социјалног становања (без трошкова становања).

Члан 320.

Група **107 - Социјално искључење н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за социјално искључење који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 321.

Класа 1070 - Социјално искључење н. к. обухвата:

а) обезбјеђивање социјалне заштите у виду новчаних накнада и накнада у природи лицима која су искључена из друштва или су под ризиком да буду социјално искључена (као што су лица која су осиромашена, особе са ниским примањима, имигранти, избјеглице, алкохоличари и наркомани, жртве насиља итд.),

б) управљање и рад или подршка таквих програма социјалне заштите,

в) новчане накнаде, као што су подршка дохоцима и остале новчане исплате осиромашеним и незаштићеним лицима, како би им се помогло да смање сиромаштво или како би им се помогло у тешким ситуацијама, и

г) накнаде у природи, као што су краткорочни и дугорочни смјештај који се обезбјеђује осиромашеним и незаштићеним лицима, рехабилитација алкохоличара и наркомана, услуге и добра која помажу незаштићеним лицима као што су савјетовање, дневна склоништа, помоћ код обављања дневних послова, храна, одјећа, гориво итд.

Члан 322.

(1) Група **108 - ИиР Социјална заштита** односи се на расходе и нето издатке везане за примјене истраживање и експериментални развој у подручју социјалне заштите.

(2) Дефиниције основног истраживања, примјене истраживања и експерименталног развоја су дате у објашњењу група 014 и 015.

Члан 323.

(1) Класа 1080 - ИиР Социјална заштита обухвата:

а) управљање и рад владиних тијела (агенција, установа, институција) која се баве примјене истраживањем и експерименталним развојем у области социјалне заштите, и

б) грантове, зајмове и субвенције за сврху подршке примјене истраживања и експерименталног развоја који се односи на социјалну заштиту, које је предузето од стране невладиних тијела као што су институти за истраживање и универзитети.

(2) Класа 1080 искључује основно истраживање (0140).

Члан 324.

Група **109 - Социјална заштита н. к.** односи се на расходе и нето издатке везане за социјалну заштиту који нису класификовани на другом мјесту.

Члан 325.

(1) Класа 1090 - Социјална заштита н. к. укључује управљање, рад или подршку активности попут формулисања, администрације, координације и надзирања општих политика социјалне заштите, планова, програма и буџета социјалне заштите, припрему и спровођење законских прописа и стандарда за обезбјеђивање социјалне заштите, производњу и дистрибуцију општих информација, техничке документације и статистика о социјалној заштити.

(2) Класа 1090 укључује: обезбјеђивање социјалне заштите у виду накнада у готовини и природи за жртве пожара, поплава, земљотреса и других катастрофа у мирнодопским временима, куповину и складиште хране, опреме и других залиха које се користе у ванредним ситуацијама у случају катастрофа у мирнодопским периодима, послове и службе социјалне заштите који се не могу приписати групама 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107 или 108.

VII - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 326.

Подекономска (субаналитичка) и програмска (пројектна) класификација није прописана овим правилником и буџетски корисници је могу отварати и прилагођавати својим потребама.

Члан 327.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о садржини појединих рачуна у контном оквиру за кориснике прихода буџета Републике, општина и градова, буџетских фондова и фондова ("Службени гласник Републике Српске", бр. 86/02 и 1/04), осим за потребе израде финансијских извјештаја за 2010. годину.

Члан 328.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 06.15/020-1152/2010
27. августа 2010. године
Бања Лука

Министар,
Александар Цомбић, с.р.

Прилог 1

ДЕФИНИЦИЈЕ ПРЕУЗЕТЕ ИЗ МЕЂУНАРОДНИХ
РАЧУНОВОДСТВЕНИХ СТАНДАРДА
ЗА ЈАВНИ СЕКТОР

- **Активно тржиште** је тржиште које испуњава сљедеће услове: (а) предмети којима се тргује на тржишту су хомогени; (б) вољни купци и продавци се могу нормално пронаћи у било које вријеме и (в) цијене су доступне јавности,

- **Амортизација** је систематски распоред вриједности неког средства која се амортизује током његовог вијека употребе,

- **Амортизована вриједност финансијских средства или финансијских обавеза** су износи по којим се финансијско средство или финансијска обавеза исказују приликом првобитног признавања минус исплата главнице, плус или минус укупна амортизација користећи метод ефективне каматне стопе за било какву разлику између тог почетног износа и износа приликом доспијећа, због умањења вриједности или немогућности наплате,

- **Биолошка средства** обухватају животиње или биљке,

- **Биолошка трансформација** обухвата процесе раста, опадања, производње и стварања који доводе до квалитативних или квантитативних промјене код биолошких средстава,

- **Валутни ризик** је ризик да ће фер вриједност будућих готовинских токова финансијског инструмента варирати због промјене девизних курсева,

- **Грешке из претходног периода** су пропусти и погрешна приказивања у финансијским извјештајима ентитета за један или више претходних периода, који се јављају